

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΚΥΠΡΟΥ
ΤΜΗΜΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ

ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΗ ΔΙΑΤΡΙΒΗ

ΘΕΜΑ:

**UNISFA: ΕΙΝΑΙ Ή ΟΧΙ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΗ Η ΕΙΡΗΝΕΥΤΙΚΗ
ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΤΟΥ Ο.Η.Ε. ΣΤΟ “ΑΒΥΕΙ”;**

ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ ΦΟΙΤΗΤΡΙΑΣ: ΕΥΦΡΟΣΥΝΗ ΣΑΒΒΑ

ΕΠΙΒΛΕΠΩΝ: ΔΡ. ΠΑΥΛΟΣ ΚΟΚΤΣΙΔΗΣ

ΛΕΥΚΩΣΙΑ, ΜΑΪΟΣ 2023

Πίνακας Περιεχομένων

Εισαγωγή	3
Κεφάλαιο Πρώτο: Η αποτελεσματικότητα των Ειρηνευτικών Επιχειρήσεων	6
Ανασκόπηση Βιβλιογραφίας	6
Η αποτελεσματικότητα των ειρηνευτικών αποστολών	9
Μεθοδολογία	11
Κεφάλαιο Δεύτερο: Η περίπτωση του “ΑΒΥΕΙ”	14
Πορεία προς τη σύγκρουση: οι Φυλετικές Έριδες	14
Πορεία προς τη σύγκρουση: η Αποικιοποίηση	16
Πορεία προς τη σύγκρουση: η Ανεξαρτησία	19
Ο Πρώτος Εμφύλιος 1955-1972	20
Η διάχυση της σύγκρουσης στο Αbyeι, η Συμφωνία Addis Ababa και η αλλαγή ισορροπιών	21
Ο Δεύτερος Εμφύλιος (1983-2005) και η Συνολική Ειρηνευτική Συμφωνία	22
Η Επιτροπή για τα Σύνορα του Αbyeι (ABC) και η προσφυγή στη Χάγη	23
Το Δημοψήφισμα για την τύχη του Αbyeι και το νέο πολιτικό αδιέξοδο	25
2011: Η αναζωπύρωση της βίας	26
Η Εισβολή στο Αbyeι	27
Κεφάλαιο Τρίτο: Η Ειρηνευτική Αποστολή στο Αbyeι	29
Κεφάλαιο Τέταρτο: Διερεύνηση της αποτελεσματικότητας της UNISFA	31
Κριτήριο 1 ^ο : Εκπλήρωση της Εντολής	31
Αναδιάταξη των Στρατιωτικών Δυνάμεων – Αποστρατικοποίηση του Αbyeι	31
Αποναρκοθέτηση της Περιοχής	35
Προστασία των Αμάχων	37
Διευκόλυνση Παροχής Ανθρωπιστικής Βοήθειας	41
Κριτήριο 2 ^ο : Τερματισμός Πολέμου/Εκτόνωση και Περιορισμός της Σύγκρουσης	44
Κριτήριο 3 ^ο : Ελάχιστο Επίπεδο Πολιτικού Ανοίγματος	49
Συμπεράσματα/Επίλογος	60
Βιβλιογραφία	63

Εισαγωγή

Οι Επιχειρήσεις Διατήρησης της Ειρήνης του Ο.Η.Ε ή, αλλιώς, ειρηνευτικές επιχειρήσεις – ευρύτερα γνωστές με τον αγγλικό όρο *peacekeeping* – εγκαινιάστηκαν στο λυκαυγές της Ψυχροπολεμικής Περιόδου, αποτελώντας διαχρονικά, ένα από τα βασικότερα εργαλεία της διεθνούς κοινότητας για επαναφορά ή διασφάλιση της ειρήνης.

Αν και οι καταβολές των επιχειρήσεων εντοπίζονται, σύμφωνα με τον Alan James, στις επιτροπές οριοθέτησης που θεσπίστηκαν το 1920, με σκοπό τον επαναπροσδιορισμό ορισμένων ευρωπαϊκών συνόρων μετά τον Α' Π.Π., η πρώτη, επίσημα, ειρηνευτική αποστολή του Οργανισμού έλαβε χώρα είκοσι και πλέον χρόνια μετά¹. Επρόκειτο για την UNTSO, τον Οργανισμό Εποπτείας Εκεχειρίας των Ηνωμένων Εθνών στην Παλαιστίνη, μια αποστολή άοπλων στρατιωτικών παρατηρητών, η οποία εστάλη στην περιοχή τον Ιούνιο του 1948, με σκοπό την εποπτεία της διαπραγματευτικής διαδικασίας για την επίτευξη εκκεχειρίας μεταξύ του Ισραήλ και των Αράβων γειτόνων του – μετά τον πρώτο Αραβοϊσραηλινό πόλεμο. Η διαμεσολάβηση του Ο.Η.Ε, με επικεφαλής τον Σουηδικής καταγωγής διπλωμάτη Folke Bernadotte, οδήγησε, λίγους μήνες αργότερα, στη Συμφωνία Ανακωχής (Armistice Agreements 1949), με την UNTSO να διαδραματίζει κομβικό ρόλο στην έμπρακτη εφαρμογή της².

Οι ειρηνευτικές επιχειρήσεις δημιουργήθηκαν από την πρακτική ανάγκη να αντιμετωπιστούν, αποτελεσματικά, οι κρίσεις που προέκυψαν κατά τη διάρκεια του Ψυχρού Πολέμου. Ο ανταγωνισμός μεταξύ Η.Π.Α. και Ε.Σ.Σ.Δ παρέλυε, συχνά, το Συμβούλιο Ασφαλείας, θέτοντας, μέσω της άσκησης του δικαιώματος της αρνησικυρίας, τροχοπέδη στην ενεργοποίηση του Συστήματος Συλλογικής Ασφαλείας, όπως αυτό προβλέπεται στο Κεφάλαιο VII του Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών.

Από το 1948 μέχρι και σήμερα, έχουν αναπτυχθεί περισσότερες από 70 ειρηνευτικές αποστολές ανά τον κόσμο, ενώ περισσότεροι από 1 εκατομμύριο κυανόκρανοι, άνδρες και γυναίκες, έχουν υπηρετήσει κάτω από τη σημαία του Ο.Η.Ε. Σήμερα, βρίσκονται εν εξελίξει 12 συνολικά ειρηνευτικές αποστολές σε: Μέση Ανατολή, Λίβανο, Γκολάν, Κύπρο, Κόσοβο, Νότιο Σουδάν, Αβυεί, Ινδία και Πακιστάν, Δυτική Σαχάρα, Κεντρική Αφρικανική Δημοκρατία, Δημοκρατία του Κογκό και Μάλι, με τον αριθμό του στρατιωτικού, αστυνομικού και πολιτικού προσωπικού να ξεπερνά τις 100 χιλιάδες³.

Η δραματική αύξηση του αριθμού των αποστολών, στα τέλη της δεκαετίας του 1980, αλλά και στις αρχές της νέας χιλιετίας, συνοδεύτηκε από μια μεταβολή στην ίδια τη φύση τους, η οποία ξεπέρασε

¹ Goulding, M. (1993). The evolution of United Nations peacekeeping. *International Affairs*, 3(69), 451-464.

² Armistice Lines (1949 - 1967). (χ.χ.). Ανάκτηση από ISRAEL: Israeli Missions Around The World: <https://embassies.gov.il/MFA/AboutIsrael/Maps/Pages/1949-1967%20Armistice%20Lines.aspx>

³ UN PEACEKEEPING: 70 YEARS OF SERVICE & SACRIFICE. (χ.χ.). Ανάκτηση από United Nations Peacekeeping: <https://peacekeeping.un.org/en/un-peacekeeping-70-years-of-service-sacrifice>

την αμιγώς στρατιωτική διάστασή της. Παραδοσιακά η δράση των κυανοκράνων περιορίζετο στην παρακολούθηση και επιβολή της «κατάπαυσης του πυρός», στη(ν) (δια)τήρηση των εκάστοτε συνοριακών γραμμών και στη (δια)μεσολάβηση μεταξύ των αντιμαχομένων. Την τελευταία τριακονταετία το φάσμα των επιχειρήσεων διευρύνθηκε για να συμπεριλάβει δραστηριότητες όπως: η παρακολούθηση και η διεξαγωγή αδιάβλητων εκλογών, η προστασία «ασφαλών ζωνών», όπως στην περίπτωση της Βοσνίας, η διασφάλιση της αποστρατικοποίησης συγκεκριμένων περιοχών, η κατοχύρωση της ασφαλούς μεταφοράς και παράδοσης της ανθρωπιστικής βοήθειας κ.α. Φυσικά, η – στρατιωτική – βία, η αποκλιμάκωση και ο τερματισμός της εξακολουθούν να βρίσκονται στον πυρήνα των επιχειρήσεων: ενδεικτικό αυτού αποτελεί το γεγονός πως η πλειονότητα των αποστολών αναπτύσσεται σε περιοχές συγκρούσεων ή σε περιοχές που βίωσαν, κατά το πρόσφατο παρελθόν, τη σύγκρουση και όπου, κατ' επέκταση, συνεχίζουν να υφίστανται συνθήκες βίας.

Το σώμα της βιβλιογραφίας, σε σχέση με τις ειρηνευτικές αποστολές, παραμένει, εν πολλοίς, εξαιρετικά περιγραφικό, αδυνατώντας να απαντήσει σε ένα από τα πλέον θεμελιώδη ερωτήματα: «Οι ειρηνευτικές αποστολές, όντως, δουλεύουν;». Ο καθορισμός της επιτυχίας ή μη, της αποτελεσματικότητας ή όχι των αποστολών είναι μείζονος σημασίας όχι μόνο στην ουσιαστική κατανόηση της πρακτικής του peacekeeping, αλλά επίσης και στη λήψη μελλοντικών αποφάσεων για εν δυνάμει αποστολές⁴. Σε μια περίοδο εύθραυστων πολιτικών ισορροπιών, κατά την οποία οι συγκρούσεις – κάθε λογής – πληθαίνουν ανά την υφήλιο, η διερεύνηση της αποτελεσματικότητας των ειρηνευτικών αποστολών του Ο.Η.Ε – ως το κατεξοχήν εργαλείο διασφάλισης της ειρήνης – φωτίζει τυχόν λειτουργικές αδυναμίες, ανοίγοντας το δρόμο σε ουσιαστικές βελτιώσεις.

Η παρούσα εργασία επιχειρεί να διερευνήσει την αποτελεσματικότητα της ειρηνευτικής αποστολής στο Abyei, μιας περιοχής υπό «ειδικό διοικητικό καθεστώς», στα σύνορα μεταξύ Σουδάν και Νοτίου Σουδάν. Βάσει του Πρωτοκόλλου του Abyei, στο πλαίσιο της Συνολικής Ειρηνευτικής Συμφωνίας – γνωστή και με το ακρωνύμιο CPA – η οποία σφράγισε το τέλος του Δευτέρου Εμφυλίου Πολέμου στο Σουδάν, η ομώνυμη περιοχή αποτελεί προϊόν συγκυριαρχίας μεταξύ της Δημοκρατίας του Σουδάν και του Νοτίου Σουδάν⁵. Το Μάιο του 2011, μετά από χρόνια διαφωνιών, εντάσεων και ένοπλων συγκρούσεων, στρατεύματα του Βορίου Σουδάν εισέβαλαν στο Abyei με αποτέλεσμα την κατάληψή του. Το Νότιο Σουδάν καταδίκασε την επίθεση ως «πράξη πολέμου», με αποτέλεσμα ο Ο.Η.Ε να επέμβει, ορίζοντας απεσταλμένο στην πρωτεύουσα του Σουδάν Khartoum. Μετά την συμφωνία για κατάπαυση του πυρός, έναν μήνα ύστερα, αναπτύσσεται στην περιοχή ειρηνευτική δύναμη, με το ακρωνύμιο UNISFA: United Nations Interim Security Force for Abyei. Αποστολή της δύναμης είναι η αποστρατικοποίηση, η παρακολούθηση και η διατήρηση της ειρήνης στα σύνορα

⁴ Abyei. (χ.χ.). Ανάκτηση από WIKIPEDIA: <https://en.wikipedia.org/wiki/Abyei>

⁵ UNISFA FACT SHEET. (χ.χ.). Ανάκτηση από United Nations Peacekeeping: <https://peacekeeping.un.org/en/mission/unisfa>

μεταξύ Βορείου και Νοτίου Σουδάν, η διευκόλυνση της παροχής ανθρωπιστικής βοήθειας και η προστασία των αμάχων, ακόμα και με τη χρήση βίας⁶.

Το Abyei, από άποψη θρησκευτικό-κοινωνικοπολιτική, αποτελεί μια εξαιρετικά ενδιαφέρουσα περίπτωση, η οποία προσφέρεται για μελέτη: και αυτό γιατί ενσαρκώνει όλες εκείνες τις διχοτομίες του Σουδανικού πολέμου, ως μια σύγκρουση μεταξύ βορρά και νότου, Μουσουλμάνων και Χριστιανών, Αράβων και Αφρικανών, δυνάστη και δυναστευομένων. Πέραν τούτου, το Abyei είναι αντιπροσωπευτικό παράδειγμα της ατελούς και, σε μεγάλο βαθμό, αποτυχημένης από-αποικιοποίησης. Το πρώτο βήμα προς την πολιτικοποίηση των ιδεολογικών διαιρέσεων Βορρά-Νότου στο Σουδάν έγινε όταν το αποικιακό καθεστώς διαχειρίστηκε το Βορρά και το Νότο ως δύο ξεχωριστές περιοχές, ενθαρρύνοντας διαφορετικές πολιτικές τόσο στο βόριο όσο και στο νότιο κομμάτι της χώρας και αποθαρρύνοντας τις κοινές πρακτικές. Η στρατηγική αυτή λειτούργησε ως πολιτισμικό ανάχωμα, οδηγώντας, εν τέλει, στη γεωγραφική διαίρεση της χώρας, ύστερα από την ανεξαρτησία⁷. Τέλος, το γεγονός ότι το Abyei χαρακτηρίζεται ως μια «νέα Κύπρος υπό κατασκευήν» (“a new Cyprus in the making”), εννοώντας πως πρόκειται για μια σύγκρουση που διαιωνίζεται, δίχως να διαφαίνεται στον ορίζοντα η επίλυσή της και η οποία, ως εκ τούτου, απαιτεί την παρουσία των ειρηνευτικών δυνάμεων στο πεδίο, δημιουργώντας μια νέα γραμμή αντιπαράταξης κατ’ αντιστοιχία με την «πράσινη γραμμή» της Κύπρου, προσδίδει στην περίπτωση του Abyei ιδιαίτερο ερευνητικό ενδιαφέρον⁸.

Η εργασία δομείται ως εξής: στο πρώτο κεφάλαιο γίνεται μια ανασκόπηση της ήδη υπάρχουσας βιβλιογραφίας, με σκοπό να διερευνηθεί πώς ορίζεται βιβλιογραφικά η επιτυχία και, κατ’ επέκταση, η αποτελεσματικότητα των ειρηνευτικών επιχειρήσεων. Αμέσως μετά, παρουσιάζεται η μεθοδολογία που ακολουθήθηκε στην παρούσα εργασία, με σκοπό τη διερεύνηση της Ειρηνευτικής Αποστολής στο Abyei. Στο μέρος αυτό αναλύονται τα επιλεχθέντα κριτήρια τα οποία αποτελούν το γνώμονα αξιολόγησης της αποτελεσματικότητας της αποστολής. Ακολούθως, ο αναγνώστης εισάγεται στο ιστορικό πλαίσιο της σύγκρουσης και εγκαθίδρυσης της αποστολής επί του εδάφους. Ιδιαίτερη αναφορά γίνεται στην αποικιοκρατία ως παράγοντα κοινωνικοθρησκευτικής διαίρεσης. Στο επόμενο κεφάλαιο διερευνάται η αποτελεσματικότητα βάσει των τριών κριτηρίων. Το ερευνητικό κομμάτι βασίζεται στις Εκθέσεις του Γενικού Γραμματέα των Ηνωμένων Εθνών για την Κατάσταση στο Abyei, οι οποίες υποβάλλονται από τον ίδιο, βάσει της Παραγράφου 11 του Ψηφίσματος 1990 (2011) του Συμβουλίου Ασφαλείας. Τέλος, ακολουθούν τα Συμπεράσματα/Επίλογος.

⁶ UNISFA FACT SHEET. (χ.χ.). Ανάκτηση από United Nations Peacekeeping: <https://peacekeeping.un.org/en/mission/unisfa>

⁷ Fahmi, M. (2012). Is Identity the Root Cause of Sudan's Civil Wars? E-International Relations.

⁸ Jansen J., B. (2018). HUMANITARIANISM AS BUFFER: DISPLACEMENT, AID AND THE POLITICS OF BELONGING IN ABYEI, SUDAN/SOUTH SUDAN. African Affairs, 370-391. doi:10.1093/afraf/ady016

Κεφάλαιο Πρώτο: Η αποτελεσματικότητα των Ειρηνευτικών Επιχειρήσεων

Ανασκόπηση Βιβλιογραφίας

Η βιβλιογραφία σε σχέση με τις ειρηνευτικές αποστολές διακρίνεται σε τρία, συνολικά, κύματα: Το πρώτο κύμα βιβλιογραφίας αναπτύχθηκε κατά τη μακρά περίοδο του Ψυχρού Πολέμου, χαρακτηρίζεται, ωστόσο, από σποραδικότητα, όσον αφορά τον όγκο της βιβλιογραφίας και από περιγραφικότητα, όσον αφορά το περιεχόμενο του σώματος των έργων⁹. Η πρώιμη βιβλιογραφία εστιάζει στη δυνατότητα βελτίωσης ή περαιτέρω ανάπτυξης των ειρηνευτικών επιχειρήσεων ως ένα αποτελεσματικό εργαλείο επίλυσης συγκρούσεων. Την πλειονότητα, ωστόσο, της βιβλιογραφίας την περίοδο αυτή αποτελούν έργα μελέτης-περιπτώσεων: Οι Arthur Lee Burns και Nina Heathcote, στο έργο τους “Peace-Keeping by U.N. Forces: From Suez to the Congo” μελετούν τις αποστολές στη Μέση Ανατολή και την εμπειρία των Ηνωμένων Εθνών στο Κονγκό¹⁰. Η Rosalyn Higgins παρέχει ένα έργο τεσσάρων τόμων – αποτέλεσμα τεσσάρων ολόκληρων δεκαετιών ειρηνευτικών επιχειρήσεων – το οποίο αποτελείται από μελέτες-περίπτωσης και τα αντίστοιχα έγγραφα τους¹¹. Αξίζει να σημειωθεί πως το σύνολο του σώματος του πρώτου κύματος βιβλιογραφίας σε σχέση με τις επιχειρήσεις διατήρησης της ειρήνης ασχολείται, κατά κύριο λόγο, με τις διακρατικές συγκρούσεις, γεγονός αντιπροσωπευτικό της ίδιας της πολιτικής που ακολουθείτο από τον Ο.Η.Ε κατά τα πρώτα 40 χρόνια λειτουργίας του θεσμού των ειρηνευτικών επιχειρήσεων, η οποία ήθελε τους κυανοκράνους να αναπτύσσονται έχοντας ως στόχο τη διατήρηση της ειρήνης μεταξύ κρατών, ενώ, από την άλλη, οι εμφύλιες συγκρούσεις βρίσκονταν ακόμα στο περιθώριο του ενδιαφέροντος¹². Εξάιρεση στον όγκο της βιβλιογραφίας της εποχής αποτελεί το έργο του Indarjit Rikhye, “Theory and Practice of Peacekeeping”, στο οποίο υποστηρίζει πως η πρακτική της διατήρησης της ειρήνης παρέχει ένα μηχανισμό επίλυσης διεθνών συγκρούσεων, χωρίς κατ’ ανάγκην την εμπλοκή των υπερδυνάμεων. Αντ’

⁹ Fortna Page, V., & Howard Morje, L. (2008). Pitfalls and Prospects in the Peacekeeping Literature. *Annual Review of Political Science*, 11.

¹⁰ Burns Lee, A., & Heathcote, N. (1963). *Peace-Keeping by U.N. Forces: From Suez to the Congo*. By Arthur Lee Burns and Nina Heathcote. *American Journal of International Law*. Ανάκτηση από <https://www.cambridge.org/core/journals/american-journal-of-international-law/article/abs/peacekeeping-by-un-forces-from-suez-to-the-congo-by-arthur-lee-burns-and-nina-heathcote-princeton-studies-in-world-politics-no-4-new-york-and-london-frederick-a-prae>

¹¹ Higgins, R. (1981). *United Nations Peacekeeping: Documents and Commentary - IV Europe 1946-1979*. Oxford: Oxford University Press.

¹² Fortna Page, V., & Howard Morje, L. (2008). Pitfalls and Prospects in the Peacekeeping Literature. *Annual Review of Political Science*, 11.

αυτών, εμπλέκει τη διεθνή κοινότητα και την κινητοποίηση της προκειμένου να δημιουργηθούν οι απαραίτητες για την αποκατάσταση της ειρήνης συνθήκες¹³.

Το τέλος του Ψυχρού Πολέμου, στο λυκαυγές της δεκαετίας του 1990, βρίσκει τη σημασία των ειρηνευτικών αποστολών, ως εργαλείο τερματισμού του πολέμου σαφώς αναβαθμισμένη: την επιχειρησιακή αδράνεια μιας, περίπου, δεκαετίας (1978-1987), κατά την οποία δεν αναπτύχθηκε ούτε και μια ειρηνευτική αποστολή, ακολούθησε η ανάπτυξη 20 συνολικά αποστολών σε μόλις 5 χρόνια (1988-1993)¹⁴. Η «Ατζέντα για την Ειρήνη», του Μπούτρος-Μπούτρος Γκάλι, αποτέλεσε τον πυρήνα των επιχειρήσεων αυτών, ορίζοντας μια σειρά από δραστηριότητες για τις οποίες υπεύθυνος θα ήταν ο Ο.Η.Ε., αντανακλώντας, παράλληλα, την πεποίθηση του τότε Γενικού Γραμματέα πως ο Οργανισμός, πράγματι, θα μπορούσε να διαδραματίσει σημαίνοντα ρόλο στην επίλυση των συγκρούσεων ανά την υφήλιο¹⁵.

Ωστόσο, οι αποτυχίες σε Σομαλία, Ρουάντα, Αγκόλα και Σρεμπρένιτσα, κατά τα αμέσως επόμενα χρόνια, ανέστρεψαν το κλίμα αισιοδοξίας, ξεγυμνώνοντας με τον πιο σκληρό τρόπο τις λειτουργικές αδυναμίες του Ο.Η.Ε. και εγκαινιάζοντας μια μακρά περίοδο πεσιμισμού όσον αφορά τις δυνατότητες και τα όρια των ειρηνευτικών επιχειρήσεων, κάτι το οποίο αποτυπώνεται στη βιβλιογραφία της εποχής. Το κύμα αυτό βιβλιογραφίας χαρακτηρίζεται από απουσία συστηματικών αιτιολογικών επιχειρημάτων και επεξηγήσεων, με την πληθώρα έργων να αποτελούν, όπως και στο πρώτο κύμα, μελέτες περίπτωσης: ο Doyle εστιάζει στην Καμπότζη και το Ελ Σαλβαδόρ, ο Barnett στη Ρουάντα και οι Clarke και Herbst στη Σομαλία¹⁶. Αντίθετα στο βιβλιογραφικό κλίμα της εποχής, ο Dennis Jett, στο έργο του "Why Peacekeeping Fails", εξετάζει την πρακτική των ειρηνευτικών επιχειρήσεων αναλυτικά. Σπάει την ανάλυσή του σε τρία μέρη κατ' αντιστοιχία με τα τρία στάδια μιας ειρηνευτικής αποστολής, δηλαδή το στάδιο της προ-ανάπτυξης – pro-deployment, της ανάπτυξης – deployment και το στάδιο μετά-την-ανάπτυξη της αποστολής– post-deployment. Ο Jett, έχοντας εντοπίσει τις συνθήκες και τις δυσκολίες κάθε σταδίου, προχωρεί σε συστάσεις και παρατηρήσεις όσον αφορά τη βελτίωση των επιχειρήσεων¹⁷.

Το κλίμα αλλάζει ξανά, αυτή τη φορά ευνοϊκά προς τις ειρηνευτικές επιχειρήσεις, στα τέλη της δεκαετίας του 1990. Καθοριστικό ρόλο στη μεταστροφή του κλίματος διαδραμάτισαν οι πολιτικές φιγούρες των Kofi Annan – Γενικός Γραμματέας του Ο.Η.Ε. κατά τη συγκεκριμένη περίοδο, ο οποίος όντας, προηγουμένως, Επικεφαλής του Τμήματος Ειρηνευτικών Επιχειρήσεων, γνώριζε εμβριθώς τα

¹³ Bellamy J, A., Williams D, P., & Griffin, S. (2010). UNDERSTANDING PEACEKEEPING.

¹⁴ Fortna Page, V., & Howard Morje, L. (2008). Pitfalls and Prospects in the Peacekeeping Literature. Annual Review of Political Science, 11.

¹⁵ Boutros-Ghali, B. (1992). An Agenda for Peace: Preventive Diplomacy, Peacemaking and Peacekeeping. New York: United Nations. Ανάκτηση από file:///C:/Users/efros/Downloads/%5EST_%5EDPI_1247-EN.pdf

¹⁶ Fortna Page, V., & Howard Morje, L. (2008). Pitfalls and Prospects in the Peacekeeping Literature. Annual Review of Political Science, 11.

¹⁷ Howard Morje, L. (2002). Why Peacekeeping Fails: REVIEWED BY LISE MORJE HOWARD. Journal of International Affairs, 527-530. Ανάκτηση από <https://www.jstor.org/stable/24358184>

ειρηνευτικά ζητήματα– και του Πρέσβη των Η.Π.Α. στον Ο.Η.Ε. Richard Holbrooke – ο οποίος συνέβαλε τα μέγιστα στην κατάρτιση της ιστορικής Συμφωνίας του Dayton, τερματίζοντας τον πόλεμο της Βοσνίας. Το 1999 αναπτύχθηκαν 4 μεγάλες αποστολές σε Κόσοβο, Σιέρα Λεόνε, Δημοκρατία του Κονγκό και στο Ανατολικό Τιμόρ. Στα χρόνια που ακολούθησαν, αναπτύχθηκε πληθώρα αποστολών, με τον αριθμό των κυανοκράνων στα πεδία αντιπαράθεσης να φτάνει το 2010, περίπου, τις 100 χιλιάδες. Η βιβλιογραφία της εποχής αποτυπώνει το επικρατούν κλίμα

Το τελευταίο κύμα βιβλιογραφίας χαρακτηρίζεται από θεωρητική μεσότητα και μεθοδολογική αυστηρότητα. Η Virginia P. Fortna, στο άρθρο με τίτλο “Inside and Out: Peacekeeping and the Duration of Peace after Civil and Interstate Wars”, αξιολογεί ποσοτικά την επίδραση των ειρηνευτικών επιχειρήσεων στη διάρκεια της ειρήνης, καταλήγοντας στο συμπέρασμα πως, αν και η πρακτική του peacekeeping δεν αποτελεί πανάκεια του πολέμου και των συνεπειών του, αυξάνει τις πιθανότητες για ειρήνη, τόσο μεταξύ κυρίαρχων κρατών, όσο και εντός αυτών¹⁸. Η ειρήνη, τονίζει η Fortna, διαρκεί σημαντικά περισσότερο όταν αναπτύσσονται οι κυανοκράνοι, παρά όταν οι αντιμαχόμενοι αφήνονται στο έλεος των δικών τους μέσων και δυνατοτήτων¹⁹. Τα έργα ποιοτικής έρευνας όσον αφορά την αποτελεσματικότητα ή μη των ειρηνευτικών αποστολών σε εμφύλιες συγκρούσεις είναι σαφώς πολύ λιγότερα συγκριτικά με αυτά που αφορούν τις διακρατικές συγκρούσεις. Η βιβλιογραφία δε που συνδυάζει και τα δύο είδη σύγκρουσης – διακρατικές και εμφύλιες ή μια σύγκριση των δύο – είναι εξαιρετικά περιορισμένη.

Εάν, λοιπόν, εξαιρέσει κανείς το τελευταίο βιβλιογραφικό κύμα σε σχέση με τις ειρηνευτικές αποστολές, το σώμα της βιβλιογραφίας παραμένει, εν πολλοίς, εξαιρετικά περιγραφικό, αδυνατώντας να απαντήσει σε ένα από τα πλέον θεμελιώδη ερωτήματα: «Οι ειρηνευτικές αποστολές, όντως, δουλεύουν;».

Ο καθορισμός της επιτυχίας των αποστολών και κατ' επέκταση της αποτελεσματικότητάς τους είναι σημαντικός για την ουσιαστική κατανόηση της ίδιας της πρακτικής «διατήρησης της ειρήνης». Για τους μελετητές ήταν περισσότερο από σαφές πως η, ομολογουμένως φιλόδοξη, επιχείρηση του Ο.Η.Ε στη Σομαλία – UNOSOM I και II – επρόκειτο για παταγώδη αποτυχία του οργανισμού, με συνέπειες όχι μόνο για την ίδια τη χώρα, η οποία παρέμεινε έρμαιο των εσωτερικών συγκρούσεων, αλλά και για τις μελλοντικές ειρηνευτικές επιχειρήσεις του Ο.Η.Ε., οι οποίες καταδιώκονταν από το «σύνδρομο Mogadishu» και χαρακτηρίζονταν από απροθυμία επέμβασης σε άλλες εμφύλιες διαμάχες, όπως αυτή της Rwanda το 1994²⁰. Από την άλλη, η ειρηνευτική επιχείρηση στη Namibia, η UNTAG,

¹⁸ Fortna P., V. (2003). Inside and Out: Peacekeeping and the Duration of Peace after Civil and International Wars. *International Studies Review*, 5(4), 97-114. Ανάκτηση από <https://www.jstor.org/stable/3186397>

¹⁹ Fortna P., V. (2003). Inside and Out: Peacekeeping and the Duration of Peace after Civil and International Wars. *International Studies Review*, 5(4), 97-114. Ανάκτηση από <https://www.jstor.org/stable/3186397>

²⁰ UNOSOM: United Nations mission. (2023, 3 14). Ανάκτηση από Britannica: <https://www.britannica.com/topic/UNOSOM>

ήταν, δίχως αμφιβολία, επιτυχής, υπό την έννοια της εφαρμογής της εντολής του Ψηφίσματος 435 του Συμβουλίου Ασφαλείας και της δημιουργίας των προϋποθέσεων συνεχιζόμενης πολιτικής σταθερότητας μετά την ανεξαρτησία της χώρας²¹. Τι γίνεται όμως στις περιπτώσεις εκείνες που οι κυανόκρανοι πετυχαίνουν σε ορισμένους τομείς και αποτυγχάνουν σε άλλους και που, συνεπώς, το να αξιολογήσει κανείς συνολικά την επιτυχία τους είναι μάλλον περίπλοκο παρά ξεκάθαρο; Επιπλέον, υπό μια αυστηρά θεωρητική σκοπιά, η αυθαίρετη ταξινόμηση των επιχειρήσεων σε «επιτυχημένες» και «αποτυχημένες», δίχως την αναφορά σε κάποιο είδος αντικειμενικού δείκτη είναι λανθασμένη²². Για αυτό, λοιπόν, κρίνεται αναγκαίο να οριστεί συστηματικά η «επιτυχία», μέσα από τον καθορισμό συγκεκριμένων κριτηρίων. Ο καθορισμός της είναι απαραίτητος όχι μόνο για την βαθύτερη κατανόηση της πρακτικής του peacekeeping, αλλά και για την αξιολόγηση των επιχειρήσεων και τη λήψη αποφάσεων για αυτές στο μέλλον. Αντίθετα, η αποτυχία να οριστεί εννοιολογικά και λειτουργικά η επιτυχία συνεπάγεται λανθασμένες μελλοντικά πολιτικές²³.

Η αποτελεσματικότητα των ειρηνευτικών αποστολών

Κάνοντας κανείς μια σύντομη ανασκόπηση της βιβλιογραφίας, αντιλαμβάνεται, εύκολα, πως δεν υπάρχει ένας ενιαίος, κοινά αποδεκτός ορισμός για την «επιτυχία» των ειρηνευτικών επιχειρήσεων. Ο Thomas G. Weiss διατυπώνει εύστοχα πως αυτό που δυσκολεύει τη μέτρηση της επιτυχίας είναι η ασάφεια και η αοριστία του όρου αυτού καθαυτού²⁴. Οι Paul F. Diehl και Daniel Druckman αναφερόμενοι στην αποτελεσματικότητα των ειρηνευτικών επιχειρήσεων, συνοψίζουν τις προκλήσεις μέτρησης αυτής. Σύμφωνα με αυτούς, η δυσκολία καθορισμού της επιτυχίας έγκειται στην «διάκριση μεταξύ της διαδικασίας και των αποτελεσμάτων των επιχειρήσεων, στους πολλαπλούς στόχους και στην πληθώρα των εμπλεκόμενων δρώντων, στην αδυναμία ανάπτυξης επαρκούς μέτρου αποτελεσματικότητας, στη διάκριση μεταξύ των νομικών, οικονομικών και πολιτικών προσεγγίσεων όσον αφορά την έννοια της αποτελεσματικότητας και στη διαφορά ανάμεσα στις βραχυπρόθεσμες και μακροπρόθεσμες αξιολογήσεις²⁵».

²¹ Howard Morje, L. (2012). 3: Namibia: the first major success. Στο UN Peacekeeping in Civil Wars. Cambridge University Press. Ανάκτηση από <https://www.cambridge.org/core/books/abs/un-peacekeeping-in-civil-wars/namibia-the-first-major-success/B8E4480A30EBD81449D30E263BAEBA37>

²² Bratt, D. (1996). Assessing the success of UN peacekeeping operations. *International Peacekeeping*, 3(4), 64-81. doi:10.1080/13533319608413640

²³ Bratt, D. (1996). Assessing the success of UN peacekeeping operations. *International Peacekeeping*, 3(4), 64-81. doi:10.1080/13533319608413640

²⁴ Weiss, T. G. (1995). The United Nations and Civil Wars. *Journal of Conflict Studies*, 16(1). Ανάκτηση από <https://journals.lib.unb.ca/index.php/JCS/article/view/4530>

²⁵ Bratt, D. (1996). Assessing the success of UN peacekeeping operations. *International Peacekeeping*, 3(4), 64-81. doi:10.1080/13533319608413640

Παρά τις όποιες προκλήσεις, πολλοί μελετητές επιχειρούν να ορίσουν την επιτυχία των ειρηνευτικών αποστολών, παρέχοντας ένα ευρύ φάσμα κριτηρίων, το οποίο περιλαμβάνει τόσο μινιμαλιστικές προσεγγίσεις – εστιάζοντας κατά κύριο λόγο στην εφαρμογή της Εντολής - όσο και περισσότερο μαξιμαλιστικές προσεγγίσεις – οι οποίες έχουν ως γνώμονα το κατά πόσον οι διεθνείς παρεμβάσεις αυξάνουν τις πιθανότητες για ειρήνη²⁶. Επίσης, διαφορετικά προσεγγίζουν οι ακαδημαϊκοί την πρακτική της διατήρησης της ειρήνης και διαφορετικά οι εμπλεκόμενοι δρώντες (scholars – practitioners): οι πρώτοι εξετάζουν την επιτυχία των αποστολών μέσω μιας μακρο-προσέγγισης, δίνοντας έμφαση στους ευρύτερους πολιτικούς στόχους και στις μακροπρόθεσμες συνέπειες, όπως, για παράδειγμα, την οριστική επίλυση της σύγκρουσης και τη μείωση του ανθρώπινου πόνου, ενώ από την άλλη, οι εμπλεκόμενοι δρώντες τείνουν να εστιάζουν στην – συνολική ή μερική – εφαρμογή της εντολής²⁷.

Η Kari M. Osland χρησιμοποιεί ως μέτρο αξιολόγησης της επιτυχίας μια θετική αλλαγή προς έναν καθορισμένο στόχο²⁸. Στο ίδιο μοτίβο η Virginia P. Fortna αξιολογεί την επιτυχία ή όχι των επιχειρήσεων βάσει του κατά πόσον η παρουσία των κυανοκράνων στο πεδίο μειώνει τον κίνδυνο ενός νέου πολέμου²⁹. Οι Doyle και Nicholas Sambanis παρουσιάζουν τέσσερα κριτήρια αξιολόγησης, η ύπαρξη των οποίων συνιστά αυτό που ονομάζουν «συμμετοχική ειρήνη», μια κατάσταση δηλαδή, η οποία περιλαμβάνει το τέλος του πολέμου, την απουσία σημαντικής εναπομείνουσας βίας, αδιαίρετη κρατική κυριαρχία και ένα ελάχιστο επίπεδο πολιτικού ανοίγματος³⁰. Ανάμεσα στις πλέον αξιόλογες προσπάθειες καθορισμού ολοκληρωμένων και, ταυτόχρονα, γενικεύσιμων κριτηρίων, βρίσκεται αυτή του Paul Diehl: Μπόρεσε η επιχείρηση να περιορίσει την ένοπλη σύγκρουση; Εν τέλει, η επιχείρηση συνέδραμε στην επίλυση της σύγκρουσης; Τα δύο αυτά κριτήρια λειτουργούν ως η βάση για ένα σύνολο άλλων δεικτών³¹. Βέβαια, το γεγονός πως ο Diehl ανέπτυξε τα συγκεκριμένα κριτήρια, εξετάζοντας έξι περιπτώσεις κατά τη διάρκεια του Ψυχρού Πολέμου, εγείρει ερωτηματικά όσον αφορά τη δυνατότητα ή όχι εφαρμογής τους, σήμερα, για την αξιολόγηση πολυδιάστατων, πλέον, αποστολών³². Ο Robert C. Johansen, απορρίπτοντας τα κριτήρια του Diehl ως «κανονιστικά άδικα και επιστημονικά αντιπαραγωγικά», αντιπροτείνει την α) αξιολόγηση της επίδρασης των κυανοκράνων στον ντόπιο πληθυσμό, ο οποίος επηρεάζεται από το έργο τους και τη β) σύγκριση του βαθμού έντασης

²⁶ Peter, M. (χ.χ.). Measuring the Success of Peace Operations: Directions in Academic Literature. Norwegian Institute of International Affairs.

²⁷ Peter, M. (χ.χ.). Measuring the Success of Peace Operations: Directions in Academic Literature. Norwegian Institute of International Affairs.

²⁸ Peter, M. (χ.χ.). Measuring the Success of Peace Operations: Directions in Academic Literature. Norwegian Institute of International Affairs

²⁹ Fortna P., V. (2003). Inside and Out: Peacekeeping and the Duration of Peace after Civil and International Wars. *International Studies Review*, 5(4), 97-114. Ανάκτηση από <https://www.jstor.org/stable/3186397>

³⁰ Doyle W., M., & Sambanis, N. (2006). *Making War and Building Peace*. Princeton: NJ: Princeton University Press.

³¹ Diehl F., P. (1994). *International Peacekeeping*. Baltimore: MD: John Hopkins University Press.

³² Peter, M. (χ.χ.). Measuring the Success of Peace Operations: Directions in Academic Literature. Norwegian Institute of International Affairs

ή βίας παρουσία των δυνάμεων του Ο.Η.Ε με τα εκτιμώμενα αποτελέσματα έντασης και βίας απουσία των κυανοκράνων³³. Η Marjorie Ann Brown θέτει τρία κριτήρια αξιολόγησης της επιτυχίας των ειρηνευτικών επιχειρήσεων: εκπληρώθηκε η εντολή, όπως προνοείτο στο σχετικό Ψήφισμα του Συμβουλίου Ασφαλείας; Η επιχείρηση οδήγησε στην επίλυση υποκείμενων διαμαχών εντός της σύγκρουσης; Η παρουσία των κυανοκράνων συνέβαλε στην διατήρηση της διεθνούς ειρήνης και ασφάλειας μέσω της μείωσης ή του περιορισμού της σύγκρουσης εντός της περιοχής ανάπτυξης της επιχείρησης;³⁴ Ο Duane Bratt, από την άλλη, αξιολογεί την αποτελεσματικότητα 39 ειρηνευτικών επιχειρήσεων, χρησιμοποιώντας τρία από τα κριτήρια των Diehl και Brown – την εκτέλεση της εντολής, τη διευκόλυνση της επίλυσης της σύγκρουσης και την εκτόνωση της σύγκρουσης – προσαρμοσμένα στη μετα-ψυχροπολεμική πραγματικότητα³⁵.

Καθώς ο χαρακτήρας των επιχειρήσεων εξελίσσεται, για να συμπεριλάβει δραστηριότητες όπως η οικοδόμηση της ειρήνης (peacebuilding) και η οικοδόμηση του κράτους (statebuilding), οι μελετητές αναπτύσσουν νέα κριτήρια ακολουθώντας την τάση αυτή. Ο Roland Paris εισάγει το κριτήριο της «σταθερής και διαρκούς ειρήνης», υποστηριζόμενο από αυτό της δημοκρατίας της αγοράς. Στο ίδιο μοτίβο η Elizabeth Cousens αναπτύσσει τρεις στόχους, η επίτευξη των οποίων κρίνει την επιτυχία ή όχι των επιχειρήσεων: α) αυτό-επιβολή της εκχειρίας β) αυτό-επιβολή της ειρήνης και γ) δημοκρατία, δικαιοσύνη και ισότητα. Οι Stephen Stedman και George Downs θέτουν μινιμαλιστικά κριτήρια αξιολόγησης στη βάση των εξής παραμέτρων: α) κατά πόσον η βία μεγάλης κλίμακας τερματίστηκε με την εκεί παρουσία των κυανοκράνων και β) κατά πόσον ο πόλεμος τερματίστηκε στη βάση της αυτό-επιβολής, έτσι ώστε οι ειρηνευτές να μπορούν να επιστρέψουν στις πατρίδες τους, δίχως το φόβο της αναζωπύρωσης της σύγκρουσης³⁶.

Μεθοδολογία

Η παρούσα εργασία διερευνά την αποτελεσματικότητα της Ειρηνευτικής Αποστολής στο Abyei, χρησιμοποιώντας τρία, συνολικά, κριτήρια:

α) Εκπλήρωση Εντολής

β) Τερματισμός/Περιορισμός της Σύγκρουσης

³³ Johansen C., R. (1994). U.N. Peacekeeping: How Should We Measure Success? Review of International Peacekeeping by Paul F.Diehl. 309-310.

³⁴ Bratt, D. (1996). Assessing the success of UN peacekeeping operations. International Peacekeeping, 3(4), 64-81. doi:10.1080/13533319608413640

³⁵ Bratt, D. (1996). Assessing the success of UN peacekeeping operations. International Peacekeeping, 3(4), 64-81. doi:10.1080/13533319608413640

³⁶ Peter, M. (χ.χ.). Measuring the Success of Peace Operations: Directions in Academic Literature. Norwegian Institute of International Affairs

γ) Ελάχιστο Επίπεδο Πολιτικού Ανοίγματος

Τα πρώτα δύο παρουσιάζονται, εκτενώς, από τον Duane Bratt, στο έργο του “Assessing the success of UN peacekeeping operations”, ενώ το τρίτο κριτήριο παρουσιάζεται από τους Doyle και Sambanis στο έργο τους “Making War and Building Peace”.

A) Εκτέλεση της Εντολής

Ο πρώτος δείκτης αξιολόγησης αφορά το κατά πόσον η αποστολή εκτέλεσε με επιτυχία την Εντολή, έτσι όπως αυτή διατυπώνεται στο ψήφισμα του Συμβουλίου Ασφαλείας. Πρόκειται για μια, σχετικά, απλή διαδικασία, η οποία απαιτεί τη σύγκλιση μεταξύ θεωρίας και πράξης. Εάν για παράδειγμα, μια εντολή προνοεί τον αφοπλισμό των μαχητών, τότε ο εκάστοτε μελετητής οφείλει να εξετάσει το βαθμό στον οποίο αυτό έχει επιτευχθεί. Παρόλο που η αξιολόγηση της Εντολής αποτελεί ένα από τα βασικότερα εργαλεία εξέτασης της επιχειρησιακής επιτυχίας, η χρήση της ως μοναδικού δείκτη επιτυχίας είναι ανεπαρκής³⁷. Ο Diehl εύστοχα δηλώνει πως «οι παράμετροι και οι λειτουργίες της αποστολής είναι συχνά ασαφείς, δημιουργώντας μια μεγάλη συζήτηση σχετικά με το πεδίο εφαρμογής, το σκοπό και τις λεπτομέρειες των αποστολών. Αυτό από μόνο του καθιστά την αξιολόγηση του κατά πόσον έχει επιτευχθεί η εντολή, δύσκολη»³⁸. Από την άλλη, όμως, είναι δίκαιο να χαρακτηριστεί μια αποστολή, συνολικά, ως αποτυχημένη, μόνο και μόνο επειδή δεν μπόρεσε να εκτελέσει εξολοκλήρου μια δύσκολη εντολή, την ίδια στιγμή που πολλές πτυχές της επιτεύχθηκαν; Παρά, λοιπόν, τις όποιες δυσκολίες, η Εντολή δεν μπορεί να αγνοηθεί: καθώς αποτυπώνει την ίδια τη φύση της Αποστολής καθίσταται αυτόματα μοναδικό εργαλείο αξιολόγησης της.

B) Τερματισμός/Περιορισμός της Σύγκρουσης

Ο δεύτερος δείκτης επιτυχίας των επιχειρήσεων έγκειται στον τερματισμό του πολέμου και τον περιορισμό της σύγκρουσης, υπό την έννοια της απουσίας συστηματικής βίας και κατ' επέκταση τον περιορισμό των θυμάτων. Η έννοια «θύματα της σύγκρουσης», κατ' αντίθεση προς προγενέστερες προσεγγίσεις, συμπεριλαμβάνουν, πέραν των μαχητών/στρατιωτών και αμάχους. Η επιτυχία της επιχείρησης καθορίζεται, επίσης, από το εάν αυτή κατάφερε να περιορίσει τη σύγκρουση, αποτρέποντας τις αντίπαλες δυνάμεις από το να επέμβουν ή να αλληλοσυγκρουστούν³⁹.

Δ) Ελάχιστο Επίπεδο Πολιτικού Ανοίγματος

Σύμφωνα με τους Doyle και Sambanis, στην «αρνητική ειρήνη» αντιπαραβάλλεται η «θετική» ή, αλλιώς, «συμμετοχική», η οποία συνεπάγεται ευρύτερη πολιτική συμμετοχή και συναίνεση. Εδώ

³⁷ Bratt, D. (1996). Assessing the success of UN peacekeeping operations. *International Peacekeeping*, 3(4), 64-81. doi:10.1080/13533319608413640

³⁸ Bratt, D. (1996). Assessing the success of UN peacekeeping operations. *International Peacekeeping*, 3(4), 64-81. doi:10.1080/13533319608413640

³⁹ Bratt, D. (1996). Assessing the success of UN peacekeeping operations. *International Peacekeeping*, 3(4), 64-81. doi:10.1080/13533319608413640

διερευνάται το κατά πόσον ένα μετα-συγκρουσιακό κράτος κάνει βήματα προς ένα ελάχιστο επίπεδο πολιτικού ανοίγματος. Λειτουργικά, το «πολιτικό άνοιγμα» ορίζεται ως η έμπρακτη εφαρμογή των πολιτικών συμφωνηθέντων και σε αυτό συμπεριλαμβάνονται, επίσης, τα ανθρώπινα δικαιώματα και ο σεβασμός τους.

Η έρευνα για τον καθορισμό της αποτελεσματικότητας ή όχι της Ειρηνευτικής Αποστολής στο Abyei βασίστηκε στη μελέτη πέραν των 50 Εκθέσεων του Γενικού Γραμματέα των Ηνωμένων Εθνών, για την Κατάσταση στο Abyei, τα οποία υποβάλλονται από τον ίδιο, σύμφωνα με την παράγραφο 11 του Ψηφίσματος 1990 (2011) του Συμβουλίου Ασφαλείας. Κάθε έκθεση παρέχει ενημέρωση για την εφαρμογή και τις επιχειρήσεις της Αποστολής, κατά το διάστημα αναφοράς.

Κεφάλαιο Δεύτερο: Η περίπτωση του “ABYEI”

Πορεία προς τη σύγκρουση: οι Φυλετικές Έριδες

Το Abyei τοποθετείται, γεωγραφικά, ανάμεσα στις επαρχίες Unity, Warrap και Bahr al Ghazal και τις επαρχίες Darfur και Kordofan, του Νοτίου και Βορείου Σουδάν αντίστοιχα. Το βασικό τμήμα της αμφισβητούμενης περιοχής του Abyei αποτελείται από ένα δίκτυο πλωτών οδών, το οποίο εκβάλλει στον ποταμό Bahr-al-Arab (بحر العرب), ο οποίος διασχίζει νοτιοδυτικά το Σουδάν, για 800 περίπου χιλιόμετρα, διαγράφοντας μέρος των διεθνών του συνόρων με το Νότο⁴⁰. Η φυλή των Ngok Dinka, η οποία εντάσσεται εθνοτικά στην ευρύτερη ομάδα των Dinka – εγκατεστημένη κατά μήκος του ποταμού Νείλου – αποτελεί τη μεγαλύτερη πληθυσμιακή ομάδα της περιοχής. Στα βορειοανατολικά του Abyei, ανάμεσα στο Νότιο Darfur και το Νότιο Kordofan, εγκαθίστατο η αραβική φυλή των Misseriya, παρακλάδι της εθνοτικής ομάδας Baggara, η οποία μετακινείτο, μεταξύ Νοεμβρίου και Απριλίου κάθε έτους, νοτιότερα, σε αναζήτηση ξηρού κλίματος και βοσκοτόπων για τα βοοειδή τους⁴¹.

Οι σχέσεις μεταξύ των δύο φυλών διαταράχθηκαν, για πρώτη φορά, σημαντικά, κατά την ύστερη Οθωμανο-αιγυπτιακή περίοδο (1820-55) και, κυρίως, κατά την περίοδο κυριαρχίας του Κράτους του Mahdi (المهدية الدولة), όταν η ίδρυση μεγάλων εταιρειών εμπορίας ελεφαντόδοντου και σκλάβων, οι οποίες δραστηριοποιούνταν στην περιοχή του Bahr-al-Ghazal, Kordofan και Darfur, δημιούργησαν εμπορικούς δεσμούς μεταξύ εμπόρων του βορρά – τέτοια είναι η περίπτωση του al-Zubayr Pasha – και των αραβικών φυλών, συμπεριλαμβανομένων των Misseriya⁴². Οι εμπορικοί συνασπισμοί προνοούσαν τη διεξαγωγή επιδρομών εις βάρος των Dinka και άλλων λαών του Bahr-al-Ghazal προς εξεύρεση σκλάβων και βοοειδών⁴³. Οι Ngok, σε μια προσπάθεια να απαλλαγούν από τις επιδρομές, δημιούργησαν στρατηγικές συμμαχίες με τους Misseriya. Μάλιστα, ο φύλαρχος Arop Biong επεδίωξε τη δημιουργία προσωπικών σχέσεων με τον Σεΐχη των Misseriya και κατ’ επέκταση με το κράτος του Mahdi, προκειμένου να εξασφαλίσει την προστασία της φυλής του.

Στις αρχές του 20^{ου} αι., η νεοαφιχθείσα Βρετανο-αιγυπτιακή διοίκηση βρίσκει τους, υπό την ηγεσία του Arop Biong, Ngok να διατηρούν, σε γενικές γραμμές, καλή σχέση με τους Άραβες γείτονές τους και ιδιαίτερα με την ομάδα εκείνη των Misseriya που τασσόταν κατά του Καθεστώτος Mahdi, οι

⁴⁰ DOUGLAS H., J. (2008). WHY ABYEI MATTERS: THE BREAKING POINT OF SUDAN'S COMPREHENSIVE PEACE AGREEMENT? African Affairs, 1-19. doi:10.1093/afraf/adm070

⁴¹ Craze, J. (2011). Creating Facts on the Ground: Conflict Dynamics in Abyei. Norwegian Ministry of Foreign Affairs.

⁴² Το Κράτος του Mahdi ήταν το θεοκρατικό κράτος που προέκυψε το 1885, μετά το τέλος της τετραετούς εξέγερσης των Βόριο-Σουδανών και την ανατροπή της Οθωμανο-αιγυπτιακής διοίκησης. Το πολιτικοθησκευτικό κίνημα, υπό τον Muhammad Ahmad bin Abdullah, ο οποίος εμφανίστηκε ως Μεσσίας (Mahdi المَهْدِيّ) εγκατέστησε τη δική του «ισλαμική και εθνική» κυβέρνηση με έδρα το Omdurman. Έτσι, από το 1885 μέχρι την άφιξη των αγγλοαιγυπτιακών δυνάμεων το 1898, τα εδάφη του Σουδάν βρίσκονταν υπό τον έλεγχο

⁴³ DOUGLAS H., J. (2008). WHY ABYEI MATTERS: THE BREAKING POINT OF SUDAN'S COMPREHENSIVE PEACE AGREEMENT? African Affairs, 1-19. doi:10.1093/afraf/adm070

οποίοι είχαν παραγκωνιστεί μετά την επιστροφή των καθεστωτικών Misseriya. Παρ' όλα αυτά, οι επιδρομές κατά των Ngok και των Twic Dinka συνεχίζονταν. Η διοίκηση της Επαρχίας Bahr al-Ghazal διαπίστωνε, επίσης, πως οι Dinka που ζούσαν πέριξ του ποταμού Bahr-al Arab ήταν, πρακτικά, μη προσβάσιμοι, εξαιτίας της πλωτής βλάστησης του ποταμού. Επικρατούσε, επίσης, σύγχυση όσον αφορά τη δικαιοδοσία και ποιος υπάγεται πού. Ενώ οι ετήσιες εκθέσεις υποστήριζαν πως ο ποταμός Bahr el-Arab αποτελούσε το σύνορο μεταξύ Kordofan και Bahr el-Ghazal, κανένας αξιωματούχος δεν μπορούσε να προσδιορίσει πού ακριβώς βρισκόταν ο ποταμός στο χάρτη και αυτό γιατί οι δύο φυλές χρησιμοποιούσαν, παραδοσιακά, διαφορετικό όνομα για να τον προσδιορίσουν: για τους Dinka επρόκειτο για τον ποταμό Kiir και για τους Misseriya για τον ποταμό Jurf. Η ακριβής θέση και ονοματολογία των υδάτινων αυτών δρόμων θα ξεκαθαριστεί λίγα χρόνια αργότερα, μετά τη μεταφορά των Dinka στο Kordofan⁴⁴.

Ως αποτέλεσμα της δυσaráσκειας των Dinka, αποφασίστηκε η μεταφορά τους από τη διοίκηση της επαρχίας Bahr-al-Ghazal στην επαρχία Kordofan, προκειμένου να τεθούν «υπό την ίδια αρχή με τους Άραβες, για τη συμπεριφορά τω οποίων παραπονιούνταν».

Λίγο πριν την ανεξαρτησία του Σουδάν, στο πλαίσιο της αγροτικής μεταρρύθμισης του 1953 συστάθηκαν τα «Αγροτικά Συμβούλια. Οι Misseriya αποσπάστηκαν από την Περιφέρεια Nahud και υπήχθησαν στο Αγροτικό Συμβούλιο με έδρα το Rigl el-Furla (το σημερινό Fula). Οι Ngok, αν και δεν συμπεριλαμβάνονταν εξ αρχής στο Συμβούλιο, έγιναν δεκτοί μετά από διαπραγματεύσεις των φυλάρχων Babu Nimr και Deng Majok, των Misseriya και Ngok αντίστοιχα. Πριν την ανεξαρτησία, μάλιστα, οι Βρετανοί πρότειναν στον Deng Majok την επανένταξη των Ngok στην επαρχία Bahr al-Ghazal, με τον πρώτο να αρνείται, εγείροντας την αντίδραση πολλών εντός της φυλής του και, εν τέλει, οδηγώντας στην εκ των πραγμάτων διάσπασή της⁴⁵.

Η από κοινού χρήση της ίδιας περιοχής από τους Dinka και Misseriya και η διαχείριση αυτής, πρέπει να γίνει αντιληπτή υπό το πρίσμα της ευρύτερης διαχείρισης των δια-φυλετικών συνόρων κατά την περίοδο της Βρετανικής κυριαρχίας. Η αρχή των φυλετικών εδαφών ενσωματώθηκε στο φυλετικό *dar* (δηλαδή «πατρίδα» ή «επικράτεια»). Κάθε *dar* αντιπροσώπευε μια κοινόχρηστη επικράτεια και έδινε το δικαίωμα σε μια ομάδα, διαμέσου των αρχηγών της, να διαχειρίζεται του πόρους αυτής προς όφελός της, να αποκλείει οποιονδήποτε άλλο από την εποχική εκμετάλλευσή της, να απαγορεύει τη μόνιμη εγκατάσταση άλλων εκεί ή να παρέχει σε άλλους προσωρινή πρόσβαση. Στην περίπτωση αλληλοεπικάλυψης όσον αφορά τη χρήση της ίδιας περιοχής, μεταξύ μιας αραβικής ομάδας, με το δικαίωμα *dar* και μιας μη-αραβικής ομάδας για την οποία το συγκεκριμένο δικαίωμα δεν ίσχυε, τον τελικό λόγο είχε οι βρετανικές αρχές, οι οποίες είχαν τη δυνατότητα να τροποποιήσουν την εφαρμογή

⁴⁴ DOUGLAS H., J. (2008). WHY ABYEI MATTERS: THE BREAKING POINT OF SUDAN'S COMPREHENSIVE PEACE AGREEMENT? African Affairs, 1-19. doi:10.1093/afraf/adm070

⁴⁵ DOUGLAS H., J. (2008). WHY ABYEI MATTERS: THE BREAKING POINT OF SUDAN'S COMPREHENSIVE PEACE AGREEMENT? African Affairs, 1-19. doi:10.1093/afraf/adm070

του δικαιώματος dar για την εκάστοτε αραβική φυλή. Επρόκειτο, ουσιαστικά, για έναν συμβιβασμό, ο οποίος αναγνώριζε εμμέσως πλην σαφώς πως το δικαίωμα dar δεν ήταν απόλυτο εκεί όπου διασταυρώνονταν διαφορετικά εθιμικά καθεστώτα⁴⁶. Η αποικιοκρατική κυβέρνηση ακολούθησε σκόπιμα την πολιτική συμπερίληψης εχθρικών ή ανταγωνιστικών γειτόνων εντός της ίδιας περιφέρειας ή επαρχίας, με σκοπό, εν μέρει, να ρυθμίζει καλύτερα και να επιλύει τις διαφορές τους. Η προσπάθεια, ωστόσο, αυτή μάλλον επέτεινε την ήδη τεταμένη μεταξύ τους κατάσταση, παρά συνέβαλλε στην εκτόνωσή της. Μετά την ανεξαρτησία του Σουδάν – βάσει της οποίας Βοράς και Νότος ενσωματώνονταν σε μια ενιαία διοικητική περιφέρεια, με τη «Γραμμή Οριοθέτησης» να χαράσσεται την 1^η Ιανουαρίου 1956, παρέχοντας αποκλειστικό κυβερνητικό έλεγχο στο Βορρά (Khartoum) και ημι-αυτόνομη κυριαρχία στο Νότο – οι σχέσεις μεταξύ των δύο φυλών οξύνθηκαν: οι Humr Misseriya άρχισαν να εντάσσονται σταδιακά σε κυβερνητικές παραστρατιωτικές ομάδες και οι Ngok Dinka να συνιστούν ομάδες ανταρτών στο νότο⁴⁷.

Πορεία προς τη σύγκρουση: η Αποικιοποίηση

Οι εθνοτικές και πολιτικοθησκευτικές διαφορές εντός του Σουδάν – και κατ' επέκτασιν τα σημερινά πολιτικά και γεωγραφικά του σύνορα – βρίσκουν τις ρίζες τους στην αποικιακή πολιτική που εφαρμόστηκε στην περιοχή για περισσότερο από 100 χρόνια, οξύνοντας τις υπάρχουσες διχοτομίες μεταξύ Βορά-Νότου και καθιστώντας τη σύγκρουση, μετά την αποαποικιοποίηση, αναπόφευκτη. Εύστοχα ο Robert Collins σημειώνει πως «το πρώτο βήμα προς την πολιτικοποίηση των ιδεολογικών διαφορών Βορά-Νότου έγινε όταν τα αποικιακά καθεστώτα αντιμετώπισαν τις δύο περιοχές ως δύο ξεχωριστές διοικητικές οντότητες».

Όταν το 1821, ο Muhammed Ali, ο Οθωμανός Αντιβασιλέας της Αιγύπτου, έθεσε υπό τον έλεγχό του τις βόρειες περιοχές του Σουδάν, εγκαινιάζοντας την Οθωμανο-αιγυπτιακή κατάκτηση της χώρας, χρησιμοποίησε ως πηγή άντλησης σκλάβων τον χριστιανικό – ανιμιστικό Νότο. Σε αυτό συνέβαλε, ο ισλαμικός νόμος, η Sharia, ο οποίος απαγορεύει τη σύλληψη μουσουλμάνων με σκοπό την υποδούλωση. Υπολογίζεται ότι περί το 1860, 15 χιλιάδες σκλάβοι στέλνονταν από το Νότο στο Βορά κάθε χρόνο⁴⁸. Το Οθωμανο-αιγυπτιακό καθεστώς, μέσω του δουλεμπορίου, έσπειρε το σπόρο της ηγεμονίας και της βόρειας κυριαρχίας έναντι του Νότου, ο οποίος θα ευδοκίμούσε κατά τους επόμενους δύο αιώνες. Επίσης, υπό την ηγεσία του Γενικού Κυβερνήτη, του Hakimdar, η Οθωμανο-αιγυπτιακή

⁴⁶ DOUGLAS H., J. (2008). WHY ABYEI MATTERS: THE BREAKING POINT OF SUDAN'S COMPREHENSIVE PEACE AGREEMENT? African Affairs, 1-19. doi:10.1093/afraf/adm070

⁴⁷ Gebrekidan Zeru, G. (2013). Sudan versus South Sudan: The Conflict over Abyei. Africa Peace and Conflict Journal, 6(2), 90-101. Ανάκτηση από file:///D:/Thesis/Sudan%20versus%20South%20Sudan%20The%20conflict%20over%20abyei.pdf

⁴⁸ Lin, D. (2018). The Role of British Colonial Policy in the South Sudanese Civil War: A postcolonial Conflict Analysis (2018). Ανάκτηση από <https://scholarworks.seattleu.edu/intl-std-theses/26>

κυριαρχία προχώρησε στον εκσυγχρονισμό των τοπικών διοικητικών συστημάτων στις περιοχές Dungulah, Berber, Sinnar και Kordofan, όλες στο βόριο τμήμα της χώρας και στην θέσπιση εκπαιδευτικού και νομισματικού συστήματος, υπηρεσιών επικοινωνίας κ.α., παραγκωνίζοντας το Νότο⁴⁹». Παράλληλα, προωθήθηκε πολιτική εξισλαμισμού και αραβοποίησης του Βορρά, παγιώνοντας, έτσι, τη θρησκευτικοπολιτισμική διαίρεση της χώρας⁵⁰. Το Οθωμανο-αιγυπτιακό καθεστώς ανατρέπεται το 1885, όταν οι δυνάμεις του Muhammad Ahmed ibn Abdallah κατέλαβαν το Khartoum, εγκαθιστώντας το ισλαμικό κράτος του Mahdi, το οποίο με τη σειρά του καταλύεται μερικά χρόνια ύστερα, μετά την ήττα στη Μάχη του Omdurman (1898) απέναντι στο Βρετανο-αιγυπτιακό στρατό.

Το ενδιαφέρον της Βρετανίας για την περιοχή του Σουδάν εντασσόταν στο ευρύτερο κίνημα της «Διαμάχης για την Αφρική» (“Scramble for Africa”) του δευτέρου μισού του 19^{ου} αι⁵¹. Για τις ευημερούσες, βιομηχανοποιημένες ευρωπαϊκές δυνάμεις της εποχής, η Αφρική προσέφερε δευτερεύουσες αγορές για τη διοχέτευση των βιομηχανικών τους προϊόντων, λειτουργώντας, παράλληλα, ως μια αστείρευτη, φαινομενικά, πηγή πρώτων υλών⁵². Η δεύτερη αποικιακή διοίκηση, υπό τη μορφή συγκυριαρχίας μεταξύ Μ. Βρετανίας και Αιγύπτου (1899-1956), ενίσχυσε την πρότερη αποικιακή δομή.

Το αποικιακό καθεστώς εφάρμοσε τη λεγόμενη «Νότια Πολιτική», η οποία στην πράξη συνεπαγόταν διαφορετική διοικητική μεταχείριση του υπανάπτυκτου νότου εν συγκρίσει με τον οικονομικά ανεπτυγμένο βορρά. Η «Νότια Πολιτική» αποτύπωνε, εν γένει, την αντίληψη της αποικιακής διοίκησης για το νότιο τμήμα του Σουδάν: ο νότος ταυτιζόταν με τις ανατολικές αφρικανικές αποικίες, ενώ ο Βορράς με την αραβική Μέση Ανατολή. Απώτερος στόχος αυτής ήταν η de facto διχοτόμηση Βορρά-Νότου, η πλήρης χειραφέτηση του δευτέρου και η συνένωσή του με τις Βρετανικές αποικίες της Κένυας και Ουγκάντας, στην ανατολική Αφρική. Χαρακτηριστικό είναι ένα επίσημο υπόμνημα προς την Αποστολή Milner, το οποίο αναφέρει πως «η πιθανότητα το νότιο (μαύρο) τμήμα του Σουδάν να αποκοπεί από το βόρειο (αραβικό) και να συνδεθεί με κάποιο σύστημα της Κεντρικής Αφρικής λαμβάνεται υπόψιν».

Το 1902 ιδρύουν το Κολλέγιο του Gordon στο Khartoum, με όραμα να καταστεί αυτό το «Winchester του Νείλου». Επρόκειτο για ένα σχολείο καλοαναθρεμμένων νέων ανδρών, αραβόφωνων και μουσουλμάνων, γόνων σημαντικών οικογενειών, οι οποίοι προορίζονταν να επανδρώσουν, με το

⁴⁹ Κροτσέτη, Ν. (2017). Ενδοκρατικές Συγκρούσεις και Αποσχιστικές Διεκδικήσεις στον Σύγχρονο Κόσμο: Η Περίπτωση του Σουδάν.

⁵⁰ Κροτσέτη, Ν. (2017). Ενδοκρατικές Συγκρούσεις και Αποσχιστικές Διεκδικήσεις στον Σύγχρονο Κόσμο: Η Περίπτωση του Σουδάν.

⁵¹ Η «Διαμάχη για την Αφρική, ή διαφορετικά ο «Κατακερματισμός της Αφρικής» επρόκειτο για την εισβολή, την προσάρτηση, τη διαίρεση και τον αποικισμό του μεγαλύτερου μέρους της ηπείρου από επτά δυτικοευρωπαϊκές δυνάμεις κατά τη διάρκεια της Νέας Ιμπεριαλιστικής Εποχής, μεταξύ 1833-1914.

⁵² Lin, D. (2018). The Role of British Colonial Policy in the South Sudanese Civil War: A postcolonial Conflict Analysis (2018). Ανάκτηση από <https://scholarworks.seattleu.edu/intl-std-theses/26>

πέρας των σπουδών τους, την βρετανική αποικιακή διοίκηση, συνιστώντας τον πυρήνα της σουδανικής πολιτικής κοινωνίας, την ίδια στιγμή που η διέλευση των Νοτίων στο Βορρά, με σκοπό την εκπαίδευση απαγορευόταν, εξαιτίας της λεγόμενης «Κλειστής Επαρχιακής Διαταγής», η οποία προνοούσε την παραχώρηση εξουσιοδότησης από το βρετανική διακυβέρνηση προκειμένου να διασχίσει κανείς τα επαρχιακά σύνορα από το Νότο στο Βορρά και το αντίστροφο. Η βρετανική εκπαιδευτική πολιτική στο Νότιο τμήμα του Σουδάν περιορίστηκε σε μια περισσότερο άτυπη μορφή εκπαίδευσης, με την ευθύνη ανάπτυξής της να ανατίθεται σε χριστιανικές ιεραποστολικές ομάδες, άξονας της δράσης των οποίων, όπως ήταν λογικό, ήταν ο προσηλυτισμός. Η ανισότητα αυτή είχε ολέθριες συνέπειες για τη χώρα: όταν το Σουδάν κέρδισε την ανεξαρτησία, η συντριπτική πλειοψηφία των κυβερνητικών αξιωματούχων προέρχονταν από το βόρειο τμήμα της χώρας, επιτρέποντας τη διαίονιση των καταχρηστικών πολιτικών εις βάρος των Νοτίων ακόμα και μετά την αποαποικιοποίηση.

Όσον αφορά το εμπόριο και τη βιομηχανία, η Βρετανική διοίκηση επένδυσε σε προγράμματα οικονομικής ανάπτυξης του Βορρά, ενώ αντίθετα, στο Νότο εφάρμοσε πολιτική μη οικονομικού παρεμβατισμού (*laissez faire*). Το Σχέδιο Άρδευσης Gezira είναι αντιπροσωπευτικό της πολιτικής αυτής. Επρόκειτο για την επένδυση ενός υπέρογκου κεφαλαίου για τη δημιουργία αρδευτικών τάφρων και καναλιών, συνολικής έκτασης 2700 μιλίων, στο βόρειο τμήμα της χώρας, η οποία άνοιξε το δρόμο για να εισέλθει το Σουδάν στη διεθνή αγορά βαμβακιού. Το γεγονός πως στο Νότο δεν επιχειρήθηκαν αντίστοιχες κλίμακας πρωτοβουλίες, παρά το ευνοϊκό του κλίματος, καθιστά σαφείς τους στόχους της οικονομικής αποικιακής πολιτικής. Πέραν τούτου, η Βρετανική διοίκηση φρόντισε να καταστήσει την διέλευση των εμπορών από το Νότο στο Βορρά και το αντίστροφο εξαιρετικά περίπλοκη και κατ' επέκταση ανεπιθύμητη, καθώς αυτή επιτρεπόταν μόνο κατόπιν εξασφάλισης της ειδικής «Άδειας Συναλλαγών». Ως αποτέλεσμα της οικονομικής αποικιοκρατικής πολιτικής, οι νότιες περιοχές παρέμειναν σε μεγάλο βαθμό ποιμενικές κατ' αντίθεση προς το Βορρά, ο οποίος γνώρισε σημαντική οικονομική πρόοδο και σε έναν ακόμα τομέα, αυτόν της βιομηχανίας του πετρελαίου. Η άνιση κατανομή των πόρων συνέβαλε στην κυριαρχία του βορρά έναντι του Νότου και στην εγκαθίδρυση της βόρειας ηγεμονίας, η οποία διαπέρασε κάθε πτυχή της Σουδανικής πολιτικοκοινωνικοοικονομικής πραγματικότητας, οδηγώντας, εν τέλει, στη υπανάπτυξη του Νοτίου Σουδάν και κατ' επέκταση στη διαίρεση της χώρας μετά την ανεξαρτησία⁵³.

Η βρετανική διακυβέρνηση δημιούργησε, επίσης, οριζόντιες ανισότητες, ενισχύοντας τη δυσαρέσκεια ανάμεσα σε εθνοτικές ομάδες, οι οποίες, μετααποικιακά, θα διαδραμάτιζαν ενεργό ρόλο στην εμφύλια σύγκρουση. Ο όρος «οριζόντιες ανισότητες» εμπερικλείει, σε αυτήν την περίπτωση έννοιες όπως η εισοδηματική ανισομέρεια, η ανισότιμη πολιτική συμμετοχή, η ανισομερής πρόσβαση στους τομείς της υγείας και της εκπαίδευσης και η στέρηση των πολιτισμικών δικαιωμάτων. Χαρακτηριστικό είναι το παράδειγμα της όξυνσης των σχέσεων μεταξύ των ομάδων Dinka και Nuer

⁵³ Lin, D. (2018). *The Role of British Colonial Policy in the South Sudanese Civil War: A postcolonial Conflict Analysis* (2018). Ανάκτηση από <https://scholarworks.seattleu.edu/intl-std-theses/26>

την εποχή αυτή. Οι Dinka, οι οποίοι παραδοσιακά ταυτίζονταν με τους σκλάβους του νότου, χρησιμοποιήθηκαν από το αποικιακό καθεστώς σε βίαιες εκστρατείες ειρήνευσης και φορολόγησης των κοινοτήτων Nuer, συνιστώντας ένα είδος παράτυπης πολιτοφυλακής. Η Βρετανική, λοιπόν, αποικιακή πολιτική στο Σουδάν δημιούργησε μη βιώσιμες δομές ισχύος, όχι μόνο μεταξύ Βορρά και Νότου, αλλά και μεταξύ των διαφόρων εθνοτικών ομάδων του Νότου.

Η Διάσκεψη της Juba, το 1947, αποφασίζει την ενοποίηση του Βορίου και Νοτίου Σουδάν σε ένα ενιαίο έθνος, αποτελώντας για τους Βρετανούς τη λιγότερο προβληματική λύση. Ωστόσο, η διαχρονική κακομεταχείριση και η συστηματική πολιτική περιθωριοποίησης και υπανάπτυξης του Νότου οδήγησε, με μαθηματική ακρίβεια, στην ηγεμονία και κυριαρχία του Βορρά μετααποικιακά, στο πλαίσιο ενός κράτους τυπικά και φαινομενικά ενιαίου, στην πράξη, ωστόσο, βαθύτατα διαιρεμένου.

Πορεία προς τη σύγκρουση: η Ανεξαρτησία

Την 1^η Ιανουαρίου 1956 το Σουδάν διακηρύσσει την ανεξαρτησία του, με τις Βόρειες και Νότιες περιοχές να ενσωματώνονται σε μια ενιαία διοικητική περιφέρεια και με τη Γραμμή Οριοθέτησης να παρέχει αποκλειστικό κυβερνητικό έλεγχο στο Βορρά – με έδρα το Khartoum – και ημιαντόνομη κυριαρχία στο Νότο. Ωστόσο, η ανεξαρτησία της χώρας δεν αποτελούσε προϊόν εθνικής συναίνεσης, αλλά επιθυμία των αποικιοκρατών να απαλλαγούν των ευθυνών τους. Έτσι, η χώρα ξεκίνησε την ανεξάρτητη ιστορική της πορεία, στη βάση ενός προσωρινού συντάγματος, μέσα από το οποίο προέκυπταν δύο σημαντικά ζητήματα, η επίλυση και μόνο των οποίων θα επέτρεπε την υπογραφή ενός μόνιμου Συντάγματος. Το πρώτο ερώτημα αφορούσε τη μορφή του νέου κράτους: κατά πόσον αυτό θα έπρεπε να είναι ομόσπονδο ή ενιαίο. Το δεύτερο ερώτημα ήταν εάν το κράτος αυτό θα έπρεπε να στηρίζεται θεσμικά σε ένα κοσμικό ή ισλαμικό σύνταγμα⁵⁴.

Οι Νότιοι ευνοούσαν τον φεντεραλισμό ως ασπίδα προστασίας ενάντια στην πλήρη υποταγή τους στην κεντρική κυβέρνηση του βορρά. Αντίθετα, οι βόρειοι απέρριπταν τη λύση αυτή, θεωρώντας ότι πρόκειται για το πρώτο βήμα προς τη διχοτόμηση. Η αποτυχία, δε, επίτευξης ομοσπονδιακής λύσης θεωρήθηκε από το Νότο ως η αρχή της Βόρειας αποικιοποίησης του Νότου⁵⁵.

Το νεοσύστατο κράτος κληρονόμησε από το αποικιακό καθεστώς ένα άκαμπτο και ατομιστικό σύστημα διακυβέρνησης. Η κυβέρνηση της χώρας, με έδρα το Khartoum, απαρτιζόταν κατεξοχήν από Βόρειους, Άραβες, Μουσουλμάνους άρρενες, οι οποίοι, συχνά, στερούνταν των ηγετικών ικανοτήτων

⁵⁴ Fahmi, M. (2012). Is Identity the Root Cause of Sudan's Civil Wars? *E-International Relations*.

⁵⁵ Fahmi, M. (2012). Is Identity the Root Cause of Sudan's Civil Wars? *E-International Relations*.

που απαιτεί η διακυβέρνηση ενός σύγχρονου κοσμικού κράτους, της δυνατότητας να επιλύουν πολιτικά προβλήματα με τρόπο ορθολογικό και της ικανότητας εκείνης που χρειάζεται μια χώρα για να παραμείνει ακέραιη. Από την άλλη, οι νότιοι υστερούσαν κατά πολύ σε σύγκριση με τους βόρειους, όσον αφορά την εκπαίδευση και την οικονομική ανάπτυξη, με αποτέλεσμα να μην έχουν ουσιαστικό λόγο στη διακυβέρνηση της χώρας⁵⁶. Και ενώ για το Λονδίνο η παραχώρηση της ανεξαρτησίας ήταν αδιαμφισβήτητη επιτυχία, για το Σουδάν η πραγματικότητα διέφερε κατά πολύ: μια στρατιωτική ανταρσία στο Νότιο τμήμα της χώρας, τον Αύγουστο του 1955, πριν καν την επίσημη ανεξαρτησία, θα άνοιγε τον ασκό του Αιόλου, τοποθετώντας τη χώρα σε τροχιά εμφυλίου.

Ο Πρώτος Εμφύλιος 1955-1972

Οι αναταραχές ξεκίνησαν με την ανταρσία του Δευτέρου Λόχου του Σώματος της Equatoria, στην πόλη Torit του Νοτίου Σουδάν και εξαπλώθηκαν ταχύτατα σε όλη τη χώρα, πυροδοτώντας το αυτονομιστικό κίνημα “Land Freedom Army”, ευρύτερα γνωστό ως το αντάρτικο κίνημα Anya-Anya (AN) – το οποίο αργότερα θα σχηματίσει το Απελευθερωτικό Κίνημα/ Στρατό του Νοτίου Σουδάν SSLM/A. Η κλιμάκωση των επιθέσεων από πλευράς AN κατά της Κυβέρνησης του Σουδάν εγκαινίασε έναν μικρής κλίμακας εμφύλιο πόλεμο, με στόχο την αυτονομία του Νότου: Η πυρπόληση χωριών, οι συλλήψεις και ο βασανισμός διοικητών του Βορρά από το AN αντιμετωπίστηκαν με τρόπο κατασταλτικό από την κεντρική κυβέρνηση της χώρας, επιτείνοντας ακόμα παραπάνω τη σύγκρουση⁵⁷.

Από την άλλη, κάποιοι ερευνητές υποστηρίζουν πως η ανταρσία του 1964 σηματοδοτεί την πραγματική αρχή του Εμφυλίου. Το 1964 αναλαμβάνει τα ηνία της χώρας, ως ο πρώτος επίσημος πρόεδρος, ο Ibrahim Abboud, ένας Άραβας Μουσουλμάνος στρατιωτικός. Ο Abboud πίστευε ακράδαντα πως η ομογενοποίηση της χώρας, υπό όρους θρησκευτικούς, θα εξασφάλιζε την εθνική ενότητα. Επιδόθηκε, λοιπόν, σε μια προσπάθεια εξισλαμισμού και αραβοποίησης του Νότου, η οποία οδήγησε σε ανοιχτές εξεγέρσεις στο Νότο, στην ενίσχυση του AN και τον μετασχηματισμό του στο SSLM/A υπό την ηγεσία του στρατηγού Joseph Lagu, το οποίο συνέχισε να πολεμά τις κυβερνητικές δυνάμεις, μέχρι την υπογραφή της Συνθήκης Addis Ababa το 1972 και τον τερματισμό της πρώτης φάσης του Εμφυλίου.

⁵⁶ Rahim, A. (1966). The Development of British Policy in the Southern Sudan 1899-1947. *Middle Eastern Studies*, 227-249. Ανάκτηση από <https://www.jstor.org/stable/4282161>

⁵⁷ Fahmi, M. (2012). Is Identity the Root Cause of Sudan's Civil Wars? *E-International Relations*

Η διάχυση της σύγκρουσης στο Abyei, η Συμφωνία Addis Ababa και η αλλαγή ισορροπιών

Το 1965 η σύγκρουση διαχέεται στο Abyei, αναδεικνύοντας με τον πλέον σκληρό τρόπο την υποβόσκουσα αντιπαλότητα μεταξύ των δύο κυρίαρχων φυλών, Misseriya και Ngok. Ο εμφύλιος βρίσκει τους Misseriya να εντάσσονται στην κυβερνητική πολιτοφυλακή και, από την άλλη, τους Ngok να επανδρώνουν το επαναστατικό κίνημα Anyanya, πρόδρομο του SPLM. Οι μάχες στους βοσκοτόπους του Abyei ήταν σφοδρές: η μαζική δολοφονία 72 αμάχων Ngok Dinka – οι οποίοι κήηκαν ζωντανοί στην πόλη Babanusa – και η εκτέλεση του Abdalla Deng, γιου και διαδόχου του Deng Majok, αρχηγού της φυλής, στιγμάτισαν τη συλλογική μνήμη⁵⁸. Ως αποτέλεσμα των συγκρούσεων, οι άμαχοι αναγκάστηκαν να διαφύγουν από το βόρειο τμήμα του Abyei, αφήνοντάς το ερημωμένο. Ένα χρόνο μετά το αιματοκύλισμα της Babanusa, οι Misseriya αξίωσαν, για πρώτη φορά, τμήμα του Abyei ως αποκλειστικά δικό τους έδαφος, υποστηρίζοντας πως κατείχαν την περιοχή μέχρι τον ποταμό Ngol. Μια επιτροπή υπό την ηγεσία του Muneim Mansour απέρριψε την πρόταση αυτή⁵⁹.

Ο Πρώτος Εμφύλιος Πόλεμος τερματίζεται το 1972, με την υπογραφή της Συμφωνίας Addis Ababa, βάσει της οποίας παραχωρείτο το δικαίωμα στους Ngok Dinka να επιλέξουν, μέσω δημοψηφίσματος, εάν θα ενσωματώνονταν στη νέα Νότια Περιφέρεια ή όχι. Η Συμφωνία όριζε ότι οι περιοχές που ανήκαν «πολιτιστικά και γεωγραφικά» σε αυτό που επρόκειτο να γίνει το «Νότιο Σουδάν» θα μπορούσαν να διεξάγουν δημοψήφισμα σχετικά με την ένταξη στη Νότια Περιφέρεια. Στο μεσοδιάστημα, το Abyei ετίθετο υπό ειδικό διοικητικό καθεστώς⁶⁰.

Η Συμφωνία Addis Ababa αποτελούσε ορόσημο για τη χώρα, αλλάζοντας τις μέχρι πρότινος πολιτικοκοινωνικές ισορροπίες, δυσχερατούσε, ωστόσο, τους Misseriya, οι οποίοι, τη δεδομένη στιγμή, δέχονταν κοινωνικές, περιβαλλοντικές και οικονομικές πιέσεις. Αλλαγές στα μοτίβα βροχοπτώσης είχαν ως αποτέλεσμα την αλλαγή των παραδοσιακών βοσκοτόπων, ενώ τα μεγάλης-κλίμακας γεωργικά προγράμματα στο Νότιο Kordofan περιορίσαν τις περιοχές βοσκής τους, ασκώντας επιπρόσθετη πίεση στα νότια βοσκοτόπια της ξηρής περιόδου. Μετά τη Συμφωνία Addis Ababa και την παραχώρηση ειδικού διοικητικού καθεστώτος, η διακυβέρνηση του Abyei βρισκόταν αποκλειστικά στα χέρια των Ngok Dinka, θέτοντας τους Misseriya στο περιθώριο των πολιτικών εξελίξεων, ενισχύοντας το φόβο της οριστικής απώλειας των βοσκοτόπων τους, μετά από ενδεχόμενη απόφαση των Dinka για προσχώρηση στη Νέα Περιφέρεια.

⁵⁸ Craze, J. (2011). *Creating Facts on the Ground: Conflict Dynamics in Abyei*. Norwegian Ministry of Foreign Affairs.

⁵⁹ Craze, J. (2011). *Creating Facts on the Ground: Conflict Dynamics in Abyei*. Norwegian Ministry of Foreign Affairs.

⁶⁰ DOUGLAS H., J. (2008). WHY ABYEI MATTERS: THE BREAKING POINT OF SUDAN'S COMPREHENSIVE PEACE AGREEMENT? *African Affairs*, 1-19. doi:10.1093/afraf/adm070

Το 1977 οι Misseriya, έχοντας σχηματίσει παραστρατιωτικές ομάδες, επιτέθηκαν στις εγκαταστάσεις Dinka στο Abyei. Δεν επρόκειτο για τις συνήθεις επιδρομές των Misseriya στο πλαίσιο της επιστροφής τους στο βορρά, μετά το τέλος της ξηρής περιόδου, αλλά για επιθέσεις κατά πολιτών και των περιουσιών τους, οι οποίες θα συνεχίζονταν ακόμα και μετά τη λήξη του Δευτέρου Εμφυλίου και που είχαν ως απώτερο στόχο την υποταγή του Abyei στον έλεγχο των Misseriya⁶¹.

Ο Δεύτερος Εμφύλιος (1983-2005) και η Συνολική Ειρηνευτική Συμφωνία

Ο δεύτερος εμφύλιος έλαβε χώρα μεταξύ των ετών 1983 και 2005, με τις επιθέσεις των Misseriya κατά των Dinka – αν και σφοδρότερες – να ακολουθούν το ίδιο βασικό μοτίβο. Αυτό που σαφώς διέφερε, σε αυτή τη φάση του εμφυλίου, ήταν το πολιτικοοικονομικό πλαίσιο: οι παραστρατιωτικές ομάδες Misseriya υποστηρίζονταν από την επίσημη κυβέρνηση του Βορρά. Σε αυτή την εξέλιξη συντέλεσε η ανακάλυψη πετρελαίου στο Abyei, στα τέλη της δεκαετίας του 1970. Οι παραστρατιωτικοί χρησιμοποιήθηκαν από την κυβέρνηση του Khartoum ως εργαλείο εκδίωξης των Ngok από το βόρειο Abyei, ανοίγοντας το δρόμο για την εκμετάλλευση των πηγών πετρελαίου. Επρόκειτο για ένα είδος δημογραφικού πολέμου, με άμεσες συνέπειες στην μετεμφυλιακή περίοδο, καθώς η ερήμωση της περιοχής δημιούργησε «τετελεσμένα» επί του εδάφους, επιτρέποντας αξιώσεις περί διάσπασης του Abyei⁶². Τον Νοέμβριο του 1989 ο Omar al Bashir, Πρόεδρος του Σουδάν, προχώρησε στην νομιμοποίηση των παραστρατιωτικών, θεσμοθετώντας τις Δυνάμεις Λαϊκής Άμυνας – Popular Defense Forces (PDF).

Κατά τη δεκαετία του 1990, οι επιθέσεις εντατικοποιήθηκαν, με τους PDF να χτυπούν απροκάλυπτα τα βοοειδή των Ngok, σε μια προσπάθεια να καταστρέψουν την κύρια πηγή βιοπορισμού τους. Από την άλλη, οι Dinka, απογοητευμένοι με τη μη διεξαγωγή του δημοψηφίσματος, εισχώρησαν στα σώματα του κινήματος Anyanya II.

Η επίτευξη μιας ειρηνευτικής συμφωνίας ανάμεσα στα αντιμαχόμενα μέρη, στα μέσα της δεκαετίας του 2000, ήταν εξαιρετικά δύσκολη: το Εθνικό Κογκρέσο (Κόμμα) – NCP ήταν αποφασισμένο να μην απωλέσει τον έλεγχο επί των κοιτασμάτων πετρελαίου στην περιοχή και να διατηρήσει τους Misseriya στρατιωτικά προσκείμενους προς το βορρά, κρατώντας ζωντανό το φόβο για ενσωμάτωση του Abyei στο Νότο. Από την άλλη, το SPLM επιθυμούσε, πάση θυσία, την επανένταξη σε αυτόν.

⁶¹ Craze, J. (2011). Creating Facts on the Ground: Conflict Dynamics in Abyei. Norwegian Ministry of Foreign Affairs.

⁶² Craze, J. (2011). Creating Facts on the Ground: Conflict Dynamics in Abyei. Norwegian Ministry of Foreign Affairs.

Στις 9 Ιανουαρίου 2005 υπεγράφη η Συνολική Ειρηνευτική Συμφωνία (CPA) ανάμεσα στην Κυβέρνηση του Σουδάν και το Λαϊκό Απελευθερωτικό Κίνημα/Στρατός του Σουδάν (SPLM/A), τερματίζοντας τη δεύτερη φάση της Εμφύλιας σύρραξης, η οποία μετρούσε δύο και πλέον δεκαετίες. Η Συμφωνία ήταν το αποτέλεσμα διαπραγματεύσεων, οι οποίες ενθαρρύνθηκαν και υποστηρίχθηκαν από τη Διακυβερνητική Αρχή για την Ανάπτυξη (IGAD), αλλά και τη Μ. Βρετανία, τη Νορβηγία, τις ΗΠΑ και την Ιταλία⁶³.

Στο πλαίσιο της Συνολικής Ειρηνευτικής Συμφωνίας καταρτίστηκε το Πρωτόκολλο του Abyei, το προσχέδιο του οποίου παρουσιάστηκε στις δύο πλευρές από τον Γερουσιαστή John C. Danforth, απεσταλμένο των ΗΠΑ στην περιοχή. Το Πρωτόκολλο προνοούσε τη διενέργεια δημοψηφίσματος για το Abyei, ταυτόχρονα με ένα δημοψήφισμα για την αυτοδιάθεση του Νότου και όριζε μια Επιτροπή (ABC) με αποστολή την οριοθέτηση των συνόρων της επικράτειας του Abyei. Στο μεταξύ, ένα εκτελεστικό συμβούλιο θα ήταν υπεύθυνο για τη διακυβέρνηση της περιοχής μέχρι τη διενέργεια τοπικών εκλογών, ενώ, παράλληλα, απαγορευόταν η παρουσία άλλων στρατιωτικών δυνάμεων στην περιοχή πέραν των SPLA και των Στρατιωτικών Δυνάμεων του Σουδάν (SAF), συνενωμένες σε ενιαίο σώμα στρατού, το JIU, των αστυνομικών δυνάμεων και των διεθνών παρατηρητών⁶⁴.

Η Επιτροπή για τα Σύνορα του Abyei (ABC) και η προσφυγή στη Χάγη

Αποστολή της δεκαπενταμελούς Επιτροπής για τα Σύνορα του Abyei, η οποία απαρτιζόταν από πέντε μέλη του Εθνικού Κογκρέσου, 5 μέλη του SPLM και πέντε διεθνείς ειδικούς, ήταν ο καθορισμός της επικράτειας των «εννέα αρχηγείων των Ngok Dinka, τα οποία μεταφέρθηκαν στο Kordofan το 1905».

Οι γνώμες, ωστόσο, δίσταντο, καθιστώντας το έργο της Επιτροπής δύσκολο. Για τους Misseriya η επικράτειά τους εκτεινόταν νότια του ποταμού Kiir, ενώ οι Dinka υποστήριζαν πως η γη τους εκτεινόταν βόρεια μέχρι το El Odayya και πως το σύνορο μεταξύ αυτών και των Misseriya θα έπρεπε να ήταν ακριβώς κάτω από την πόλη Muglad. Η επίσημη θέση της κυβέρνησης του βορρά δεν ευθυγραμμιζόταν με αυτή των Misseriya, υποστηρίζοντας πως το 1905 επαρχιακό σύνορο μεταξύ Kordofan και Bahr al Ghazal ήταν ο ποταμός Kiir. Η διαφωνία αυτή καλλιέργησε το έδαφος για τη, μεταξύ τους, μελλοντική, ρήξη. Η ελλιπής ιστορική αρχειοθέτηση και η ασαφής ονοματολογία

⁶³ OTTAWAY, M., & HAMZAWY, A. (2011, January 4). The Comprehensive Peace Agreement. Ανάκτηση από CARNEGIE: ENDOWMENT FOR INTERNATIONAL PEACE: <https://carnegieendowment.org/2011/01/04/comprehensive-peace-agreement-pub-42223>

⁶⁴ Craze, J. (2011). Creating Facts on the Ground: Conflict Dynamics in Abyei. Norwegian Ministry of Foreign Affairs.

περιέπλεκαν ακόμα περισσότερο την κατάσταση, καθιστώντας τη διαδικασία καθορισμού των συνόρων, σχεδόν, αδύνατη.

Η απόφαση της Επιτροπής διαιρούσε το Goz – την περιοχή αμμωδών λόφων που απλωνόταν μεταξύ των δύο πληθυσμών – ισότιμα σε δύο μέρη, προκαλώντας τη δυσαρέσκεια τόσο των Misseriya όσο και του NCP, οι οποίοι έσπευσαν να την απορρίψουν. Η απόρριψη του πορίσματος ήταν μονόδρομος για το Κόμμα του Εθνικού Κογκρέσου, από τη στιγμή που αυτό τοποθετούσε δύο σημαντικά κοιτάσματα πετρελαίου, Heglig και Diffra, εντός των συνόρων του Abyei. Από την άλλη, η απόφαση της Επιτροπής έγινε αντιληπτή από τους Misseriya ως ακόμα μια ενέργεια αποδυνάμωσης τους. Και παρόλο που η απόφαση αναγνώριζε το δικαίωμα των Misseriya για βοσκή στο Abyei, οι ίδιοι θεώρησαν πως θα έχαναν το δικαίωμα αυτό κατά την ξηρή περίοδο από τους Ngok Dinka⁶⁵.

Το αδιέξοδο που ακολούθησε την απόρριψη του πορίσματος της επιτροπής συνοδεύτηκε από αυξανόμενες εντάσεις στην περιοχή του Abyei. Αποκορύφωμα ήταν τα γεγονότα του Μαΐου του 2008, όταν 60 χιλιάδες πολίτες αναγκάστηκαν να εγκαταλείψουν την πόλη του Abyei, μετά από ευρεία σύγκρουση των δυνάμεων SPLA και SAF. Η βία τερματίστηκε με την κατάρτιση ενός «Οδηγού», ο οποίος δημιουργούσε ένα πλαίσιο ασφαλείας για την περιοχή, ενώ, ανάμεσα σε άλλα, προνοούσε την προσφυγή στο Μόνιμο Διαιτητικό Δικαστήριο της Χάγης (PCA), σε περίπτωση διαφωνίας των εμπλεκόμενων μερών όσον αφορά τα ευρήματα της Επιτροπής ABC⁶⁶.

Όντως το Διαιτητικό Δικαστήριο της Χάγης, μετά από μια δαιδαλώδη διαδικασία απεφάνθη πως το ABC είχε υπερβεί την εντολή του και, ως εκ τούτου, τροποποίησε την οριοθέτησή του, μειώνοντας το συνολικό μέγεθος της επικράτειας του Abyei και επικεντρώνοντάς το στις περιοχές των σύγχρονων εγκαταστάσεων των Dinka. Η νέα απόφαση έθετε τις περιοχές με αποθέματα πετρελαίου, στα βορειοανατολικά, εκτός των ορίων του Abyei και εντός του Νοτίου Kordofan, πυροδοτώντας τους ψιθύρους εκείνους που ήθελαν η απόφαση του Δικαστηρίου να είχε σχεδιαστεί με σκοπό τον κατευνασμό του NCP. Οι Misseriya απέρριψαν ξανά τη νέα οριοθέτηση, ισχυριζόμενοι πως δεν συμπεριλήφθηκαν στην όλη διαδικασία και πως το Abyei ήταν η ιστορική τους κοιτίδα. Υποστήριξαν, επίσης, πως η επικράτεια του Abyei θα έπρεπε επιστρέψει στα σύνορα του 1956, διακηρύσσοντας, παράλληλα, πως οποιοσδήποτε επιχειρούσε την οριοθέτηση βάσει της PCA θα δεχόταν επίθεση. Στο βαθμό, ωστόσο, που η οριοθέτηση γινόταν αποδεκτή από τους επίσημους εκπροσώπους του Βορρά και του Νότου, ελάχιστη σημασία είχε η γνώμη των Misseriya.

Η οριοθέτηση θα ολοκληρωνόταν το Δεκέμβριο του 2009. Ωστόσο, μέχρι τον Ιούνιο του 2011 είχαν τοποθετηθεί, μόλις, 26 συνοριακοί φάροι, όλοι τους στο νότιο τμήμα του Abyei. Οι απειλές των παραστρατιωτικών Misseriya εξανάγκασαν τους εργάτες να εγκαταλείψουν τις εργασίες οριοθέτησης,

⁶⁵ Craze, J. (2011). Creating Facts on the Ground: Conflict Dynamics in Abyei. Norwegian Ministry of Foreign Affairs.

⁶⁶ Craze, J. (2011). Creating Facts on the Ground: Conflict Dynamics in Abyei. Norwegian Ministry of Foreign Affairs.

με την κατάσταση επί του εδάφους να επιδεινώνεται, δραματικά, τον Ιούλιο του 2010, οδηγώντας σε νέες συγκρούσεις στους δρόμους του Abyei.

Το Δημοψήφισμα για την τύχη του Abyei και το νέο πολιτικό αδιέξοδο

Ο μη καθορισμός των συνόρων οδήγησε σε ένα ακόμα πολιτικό αδιέξοδο, αυτή τη φορά αναφορικά με τη διεξαγωγή του δημοψηφίσματος, το οποίο προνοείται στη Συνολική Ειρηνευτική Συμφωνία. Βάσει του Πρωτοκόλλου του Abyei, δικαίωμα ψήφου κατείχαν «όλοι οι κάτοικοι του Abyei». Ωστόσο, απουσία επίσημων συνόρων, ποιος θα έπρεπε να λογαριάζεται κάτοικος του Abyei και ποιος όχι;

Η απάντηση στο συγκεκριμένο ερώτημα έγκειτο, σύμφωνα με το Πρωτόκολλο, στην Επιτροπή Δημοψηφίσματος του Abyei (ARC), η οποία θα δημιουργείτο βάσει Νόμου, ο οποίος ψηφίστηκε το Δεκέμβριο του 2009. Παρόλα αυτά, διαφωνίες όσον αφορά τη σύσταση της Επιτροπής απέτρεψαν τη θεσμοθέτησή της.

Για τη Διοίκηση του Abyei και το SPLM η έννοια της «κατοίκησης» συνεπαγόταν μόνιμη εγκατάσταση και ως εκ τούτου αναφερόταν στους Ngok Dinka και σε κάποιους άλλους μόνιμους κατοίκους της περιοχής, όπως οι έμποροι της αγοράς του Darfur στη πόλη του Abyei. Οι Misseriya, σύμφωνα με τους SPLM, ναι μεν είχαν το δικαίωμα να βόσκουν τα ζώα τους, αλλά όχι το δικαίωμα ψήφου, καθώς θεωρούνταν μόνιμοι κάτοικοι του Νοτίου Kordofan. Στην πραγματικότητα, κυριαρχούσε ο φόβος πως, σε περίπτωση παραχώρησης του δικαιώματος ψήφου στους Misseriya, το NCP θα διείσδυε στο βόριο τμήμα του Abyei και θα υποδαύλιζε την ένωσή του με το Νότιο Kordofan, χρησιμοποιώντας για το σκοπό αυτό τους, φιλικά προσκείμενους προς το Βορρά, Misseriya.

Για τους Misseriya τυχόν αποκλεισμός τους από το δημοψήφισμα σήμαινε επανένταξη του Abyei στο Νότο και αυτό, με τη σειρά του, σήμαινε απώλεια των εκεί βοσκοτόπων τους. Βασικό τους επιχείρημα ήταν πως είχαν το δικαίωμα ψήφου, καθώς περνούσαν έξι και πλέον μήνες εκεί.

Όταν γίνεται αντιληπτό πως το δημοψήφισμα δεν επρόκειτο να πραγματοποιηθεί, ο επικεφαλής του Υπουργικού Συμβουλίου του Νοτίου Σουδάν ανακοινώνει ως βέλτιστη λύση στο αδιέξοδο την προσάρτηση του Abyei στο Νότο, μέσω ενός προεδρικού διατάγματος και έναντι κάποιου είδους αποζημίωσης στο Βορρά. Στους Misseriya θα παραχωρείτο πλήρης υπηκοότητα. Από την άλλη, το NCP απέρριψε την πρόταση αυτή και αντ' αυτής πρότεινε την διχοτόμηση του Abyei.

Τα αρχηγεία των Ngok Dinka, υπό το φόβο της ενδεχόμενης απόσχισης του Νοτίου Σουδάν από την υπόλοιπη χώρα, ξέχωρα από το Abyei, το οποίο βρισκόταν σε πολιτικό τέλμα, οργάνωσαν δημόσιες συναντήσεις, κατά τις οποίες ψήφισαν για το κατά πόσον ήθελαν να επανενταχθούν στο Bahr al Ghazal. Επρόκειτο, ουσιαστικό, για ένα μονομερές δημοψήφισμα, η απόφαση του οποίου ήταν

εκκωφαντικά ομόφωνη: όλοι, ανεξαιρέτως, επέλεξαν την ενσωμάτωση σε εκείνο που ήλπιζαν πως θα αποτελούσε το νέο, ανεξάρτητο Νότιο Σουδανικό έθνος. Επίσημη ανακήρυξη, ωστόσο, δεν έγινε ποτέ και αυτό εξαιτίας των πιέσεων που δέχτηκαν οι αρχηγοί των Ngok τόσο από το NCP, όσο και από το SPLM, οι οποίοι κατέστησαν σαφές πως δεν επρόκειτο να στηρίξουν στρατιωτικά το Abyei σε περίπτωση που το χρειαζόταν.

2011: Η αναζωπύρωση της βίας

Το επικείμενο δημοψήφισμα στο Νότο, το οποίο ορίστηκε για τις 9 Ιανουαρίου 2011, άσκησε ακόμα περισσότερη πίεση στο Abyei. Εκατοντάδες χιλιάδες άνθρωποι έσπευσαν να εγκαταλείψουν το βορρά, ύστερα από απειλές της κυβέρνησης εναντίον τους⁶⁷. Η φυγή τους προς το Νότο ενθαρρύνθηκε και από το SPLM, το οποίο ανησυχούσε πως η κυβέρνηση θα εμπόδιζε, με κάθε τρόπο, την ελεύθερη ψήφο τους. Υπολογίζεται πως, παραμονές του δημοψηφίσματος, 40 χιλιάδες άνθρωποι κατέκλεισαν την πόλη του Abyei, ενώ ακόμη περισσότεροι πέρασαν τα σύνορα στο δρόμο προς το Νότο.

Στις 7 Ιανουαρίου 2011, δύο μέρες πριν το δημοψήφισμα, ξέσπασαν βίαιες συγκρούσεις στο χωριό Maker, ανάμεσα στους βαριά οπλισμένους παραστρατιωτικούς Misseriya και τις αρχές του Abyei, με θύματα δεκάδες ανθρώπους. Την ίδια στιγμή στο βόρειο Abyei άγνωστοι επιτέθηκαν σε κομβίο το οποίο κατευθυνόταν προς το Νότο, ενώ καταγράφηκαν, επίσης, περιστατικά σεξουαλικής κακοποίησης νοτίων παλιννοστούντων.

Σε μια προσπάθεια αποκλιμάκωσης της βίας, διενεργήθηκαν δύο συναντήσεις. Η πρώτη έλαβε χώρα στις 13 Ιανουαρίου, αποσκοπώντας στον κατευνασμό τόσο των Ngok Dinka όσο και των Misseriya, στη κατοχύρωση ασφαλούς μετακίνησης των παλιννοστούντων και στον καθορισμό των δικαιωμάτων βοσκής. Οι διαπραγματεύσεις οδήγησαν στη Συμφωνία Kadugli I, η οποία, όμως, απορρίφθηκε από την πλειοψηφία των Dinka: από τα εννέα, συνολικά, αρχηγεία, μόνο τα πέντε παρευρέθηκαν στο Kadugli, ενώ τα υπόλοιπα αρνήθηκαν να επικυρώσουν τη συμφωνία.

Η δεύτερη συνάντηση διεξήχθη τρεις μέρες μετά, στις 17 Ιανουαρίου, στοχεύοντας στην αποκατάσταση της ασφάλειας στο Abyei. Έτσι, συμφωνήθηκε πρώτον, όπως οι SAF ανοίξουν μια ασφαλή δίοδο προς το Abyei και, δεύτερον, όπως καταρτιστεί ένα σχέδιο μεταφοράς των παλιννοστούντων στο νότιο τμήμα της χώρας. Οι τελευταίοι θα κατευθύνονταν στα σύνορα του Abyei με τη συνοδεία των SAF και από εκεί μέχρι τα σύνορα του 1956 υπό την προστασία των JIU. Περνώντας στο Νότο θα οδηγούνταν στις πολιτείες τους, συνοδευόμενοι από τους SPLA. Για την

⁶⁷ Craze, J. (2011). Creating Facts on the Ground: Conflict Dynamics in Abyei. Norwegian Ministry of Foreign Affairs.

αποφυγή περεταίρω βίας, συμφωνήθηκε ο αφοπλισμός των Misseriya και των Ngok Dinka και η διάνοιξη διαδρόμου βοσκής για τους Misseriya. Μέχρι το Μάιο του 2011 καμία πρόνοια της Συμφωνίας δεν εφαρμόστηκε στην πράξη.

Η Εισβολή στο Abyei

Κατά τους μήνες που ακολούθησαν, το Abyei γνώρισε τη χειρότερη έξαρση βίας από το 2008, με συγκρούσεις ανάμεσα στους παραστρατιωτικούς Misseriya και τις Αστυνομικές δυνάμεις του Abyei να λαμβάνουν χώρα στους δρόμους του Todac, Tajalei, Maker, Wungok και Dungor, αφήνοντας πίσω τους 154 νεκρούς και τα χωριά αυτά ολοσχερώς καμένα. Παρόλο που τόσο οι SAF όσο και το NCP αρνούνταν κάθε εμπλοκή στα γεγονότα του 2011, η ανάμειξή τους θεωρείται σχεδόν βεβαία⁶⁸.

Αν και τα κίνητρα της αναζωπύρωσης της σύγκρουσης παραμένουν ασαφή θεωρείται πως απώτερος στόχος ήταν, αφενός, η ερήμωση των χωριών και η διαφυγή του πληθυσμού νοτιότερα – πρακτική με μακρά ιστορία στο Abyei – και, αφετέρου, η δημιουργία τετελεσμένων επί του εδάφους και ο εξαναγκασμός του SPLM σε διαπραγματεύσεις.

Τον Απρίλιο του 2011 οι SPLM και NCP δεσμεύτηκαν, εκ νέου, να εφαρμόσουν τη Συμφωνία της 17^{ης} Ιανουαρίου, αποσύροντας, παράλληλα, όλα τα μη-νόμιμα στρατεύματα από το έδαφος του Abyei. Η πραγματικότητα, ωστόσο, έτσι όπως αυτή αποτυπωνόταν από τους δορυφόρους του SSP – Satellite Sentinel Project – ήταν πολύ διαφορετική. Οι δορυφορικές εικόνες έδειχναν άρματα μάχης συμβατά με T-55 να έχουν αναπτυχθεί από τις Στρατιωτικές Δυνάμεις του Σουδάν στο Muglad και από παραστρατιωτικούς στο Alal και το Goli. Το NCP κατηγορούσε, παράλληλα, το SPLM για συγκέντρωση στρατιωτικών δυνάμεων λίγο έξω από το Abyei⁶⁹.

Ο στρατιωτικός αναβρασμός της άνοιξης του 2011 οδήγησε με μαθηματική ακρίβεια σε μια ευρεία σύγκρουση το Μάιο του 2011. Βίαιες συγκρούσεις σημειώθηκαν κατά την 1^η Μαΐου μετά από αναχαίτηση στοιχείων της JIU από τις αστυνομικές δυνάμεις του Abyei, που παρέδιδαν όπλα στα στρατεύματα της SAF σε ένα οδόφραγμα κοντά στο Todac. Στις 11 Μαΐου στρατιώτες της UNMIS δέχθηκαν πυρά από πολιτοφυλακές Misseriya κοντά στο Goli, 25 χλμ. βόρεια της πόλης Abyei, και τέσσερις ειρηνευτές της Ζάμπια πυροβολήθηκαν. Στις 15 Μαΐου οι Misseriya επιτέθηκαν σε στρατιωτικό απόσπασμα SPLA μιας JIU κοντά στο Goli, σκοτώνοντας τέσσερις στρατιώτες.

⁶⁸ Craze, J. (2011). *Creating Facts on the Ground: Conflict Dynamics in Abyei*. Norwegian Ministry of Foreign Affairs.

⁶⁹ Craze, J. (2011). *Creating Facts on the Ground: Conflict Dynamics in Abyei*. Norwegian Ministry of Foreign Affairs.

Τέσσερις μέρες αργότερα, ένα περιστατικό θα δώσει τη σπίθα εκείνη που χρειαζόταν η SAF για να διεξάγει μιας ευρείας κλίμακας επίθεση στο Abyei. Μετά τη 15^η Μαΐου συμφωνήθηκε μεταξύ όλων των εμπλεκομένων η μετακίνηση των SAF JIU βορειότερα και η των SPLA JIU νοτιότερα. Ως μέρος αυτής της αναδιοργάνωσης, μια SAF JIU συνοδεία δυνάμεων της UNMIS συμμετείχε σε μάχες κοντά στο Dokura, όταν δέχτηκε πυρά από άγνωστη κατεύθυνση. Η Σουδανική κυβέρνηση ισχυρίστηκε ότι η SPLA επιτέθηκε στη συνοδεία, αφήνοντας 200 νεκρούς και τραυματίες, ενώ από την άλλη η SPLA υποστηρίζει πως μετά από λογομαχία μεταξύ μελών της SPLA JIU, ένας πυροβολισμός εκτοξεύτηκε στον αέρα και πως η SAF αντέδρασε υπερβολικά, υποθέτοντας πως ήταν υπό επίθεση. Την επόμενη μέρα η SAF, χρησιμοποιώντας αεροπλάνα τύπου Antonov, ξεκίνησε να βομβαρδίζει το Todac, το Alal και το Mabok, ενώ με χερσαίες δυνάμεις επιτέθηκε σε τέσσερα χωριά. Στις 21 Μαΐου καταλήφθηκαν γρήγορα θέσεις της Αστυνομίας του Abyei και τα τμήματα SPLA των JIU, με την UNMIS να αναφέρει πως μέχρι το βράδυ της ίδια μέρας, υπήρχαν 15 τανκς των SAF εντός του Abyei.

Στις 22 Μαΐου οι πολιτοφυλακές των Misseriya και των PDF, υποστηριζόμενοι από το NCP κινήθηκαν από το Goli, το Alal και τις γύρω περιοχές στην πόλη του Abyei με τη συγκατάθεση των SAF. Εν συνεχεία, ξεκίνησαν να λεηλατούν και να γκρεμίζουν σπίτια εντός της επικράτειας, δολοφονώντας τους εναπομείναντες κατοίκους, την ίδια στιγμή που οι SAF είχαν παραταχθεί.

Εντός δύο ημερών οι SAF είχαν προχωρήσει μέχρι τον ποταμό Kiir, νότια της πόλης του Abyei, ενώ οι δυνάμεις του SPLA είχαν, σχεδόν, εξαλειφθεί. Μικρές συγκρούσεις συνεχίστηκαν στα χωριά γύρω από την πόλη του Abyei. Παρά το μέγεθος της σύγκρουσης, ο Υπουργός Επικρατείας για τις Προεδρικές Υποθέσεις δήλωνε πως τα όσα τεκταίνονταν ήταν, απλά, μια περιορισμένη στρατιωτική επιχείρηση, η οποία αποσκοπούσε στην «απομάκρυνση των παράνομων στρατιωτικών δυνάμεων» από την επικράτεια του Abyei.

Η εισβολή καταδικάστηκε ευθύς αμέσως από το SPLM ως κατάφωρη παραβίαση της CPA και ως πράξη πολέμου. Από την άλλη, το Νότιο Σουδάν, μέσω του Υπουργού Πληροφοριών, Barnaba Marial Benjamin, δήλωσαν απρόθυμοι να συμβάλουν στρατιωτικά στηρίζοντας το Abyei. Τόσο ο OHE όσο και οι ΗΠΑ καταδίκασαν την εισβολή, αξιώνοντας την απόσυρση των δυνάμεων SAF από το Abyei⁷⁰.

⁷⁰ Craze, J. (2011). Creating Facts on the Ground: Conflict Dynamics in Abyei. Norwegian Ministry of Foreign Affairs.

Κεφάλαιο Τρίτο: Η Ειρηνευτική Αποστολή στο Abyei

Στις 27 Ιουνίου 2011 το Συμβούλιο Ασφαλείας του ΟΗΕ, ανταποκρινόμενο στην επείγουσα κατάσταση που προέκυψε μετά την κλιμάκωση της βίας, την εισβολή και τον συνακόλουθο εκτοπισμό του πληθυσμού, αποφασίζοντας την εγκαθίδρυση Ειρηνευτικής Αποστολής στο Abyei, με το ακρωνύμιο UNISFA – United Nations Interim Security Force for Abyei. Η εγκαθίδρυση της ειρηνευτικής δύναμης στο Abyei πραγματοποιήθηκε αφότου η κυβέρνηση του Σουδάν και το Λαϊκό Απελευθερωτικό Κίνημα του Σουδάν (SPLM) κατά τη συνάντησή τους στο Addis Ababa της Αιθιοπίας, συμφώνησαν την αποστρατικοποίηση του Abyei, επιτρέποντας τα Αιθιοπικά στρατεύματα να παρακολουθούν την περιοχή⁷¹. Το Ψήφισμα 1990 προνοούσε την ανάπτυξη 4200 στρατιωτών για τη διατήρηση της ασφάλειας και την προστασία των αμάχων από την απειλή βίας στην αμφισβητούμενη συνοριακή περιοχή⁷².

Η Εντολή καθιστούσε την UNISFA υπεύθυνη για την παρακολούθηση της γραμμής αντιπαράταξης μεταξύ βορρά και νότου, δίνοντάς της παράλληλα το δικαίωμα να χρησιμοποιήσει βία για την προστασία των αμάχων και των εργαζομένων στον τομέα της ανθρωπιστικής βοήθειας. Πιο συγκεκριμένα, η UNISFA ήταν υπεύθυνη για την παρακολούθηση και τη διασφάλιση της αναδιάταξης των ενόπλων δυνάμεων εντός του Abyei, με τελικό στόχο την αποστρατικοποίησή του, στη βάση της Συμφωνίας της 20^{ης} Ιουνίου 2011. Επίσης, η αποστολή έπρεπε να συνδράμει στην αποναρκοθέτηση της περιοχής τόσο πρακτικά, όσο και με την παροχή τεχνικών συμβούλων. Επιπρόσθετα η UNISFA ήταν αρμόδια για την ενίσχυση της Αστυνομικής Υπηρεσίας του Abyei (APS), μέσω της εκπαίδευσης του προσωπικού της. Προνοείτο, επίσης, όπως η UNISFA συνεργαστεί με τη συγκεκριμένη Υπηρεσία για θέματα νόμου και τάξης. Η Αποστολή επίσης, είχε την ευθύνη της διευκόλυνσης της παράδοσης ανθρωπιστικής βοήθειας και της διασφάλισης της ελεύθερης κυκλοφορίας του ανθρωπιστικού προσωπικού, σε συντονισμό με τους αρμόδιους φορείς του Abyei. Τέλος, προνοείτο πως εάν και εφόσον ζητηθεί, η UNISFA σε συνεργασία με την Αστυνομία του Abyei θα έπρεπε να διασφαλίζει τις υποδομές πετρελαίου εντός της διοικητικής περιοχής του Abyei⁷³.

⁷¹ UNISFA FACT SHEET. (χ.χ.). Ανάκτηση από United Nations Peacekeeping: <https://peacekeeping.un.org/en/mission/unisfa>

⁷² UNISFA: UNITED NATIONS INTERIM SECURITY FORCE FOR ABYEI. (2023). Ανάκτηση από UN Missions: <https://unisfa.unmissions.org/mandate>

⁷³ UNISFA: UNITED NATIONS INTERIM SECURITY FORCE FOR ABYEI. (2023). Ανάκτηση από UN Missions: <https://unisfa.unmissions.org/mandate>

Υπό το Κεφάλαιο VII του Χάρτη, η UNISFA ήταν αρμόδια για την προστασία των αμάχων από τον άμεσο κίνδυνο της σωματικής βίας, αλλά και για την ασφάλεια της περιοχής από εισβολές μη εξουσιοδοτημένων στοιχείων. Επιπρόσθετα, η UNISFA όφειλε να προστατεύει το Προσωπικό της αποστολής, τις εγκαταστάσεις και τον εξοπλισμό του ΟΗΕ και, τέλος, έπρεπε να κατοχυρώσει την ασφάλεια και την ελευθερία του προσωπικού του ΟΗΕ, του ανθρωπιστικού προσωπικού και των μελών της Κοινής Επιτροπής Στρατιωτικών Παρατηρητών και των Κοινών Στρατιωτικών Ομάδων που ιδρύθηκαν με τη Συμφωνία της 20^{ης} Ιουνίου⁷⁴.

Στις 14 Δεκεμβρίου 2012, το Συμβούλιο Ασφαλείας ενέκρινε το Ψήφισμα 2014 του Συμβουλίου Ασφαλείας για την επέκταση της παρουσίας του ΟΗΕ και τη διεύρυνση της Εντολής της UNISFA, για να συμπεριλάβει την παρακολούθηση ολόκληρου του συνόρου μεταξύ Βορίου και Νοτίου Σουδάν, σύμφωνα με την αρχική συμφωνία αποχώρησης.

Στις 29 Μαΐου 2013, το Συμβούλιο Ασφαλείας, με το Ψήφισμα 2104 προχώρησε στην αριθμητική αύξηση της στρατιωτικής δύναμης σε 5326 ειρηνευτές, μετά από αίτημα του Σουδάν και του Νοτίου Σουδάν, στις 8 Μαρτίου του ίδιου έτους και αποφάσισε ότι η υποστήριξη των επιχειρησιακών δραστηριοτήτων του Κοινού Μηχανισμού Επαλήθευσης και Παρακολούθησης των Συνόρων θα περιλάμβανε υποστήριξη προς τις ad hoc Επιτροπές.

Η UNISFA εδράζεται στην πόλη του Abyei και έχει αναπτυχθεί λειτουργικά σε τρία μέρη: στο Βόρειο Τομέα, με έδρα το Diffra, τον Κεντρικό Τομέα, με έδρα την πόλη του Abyei και το Νότιο Τομέα με έδρα το Anthony.

Στις 13 Μαΐου 2019, το Ψήφισμα 2469 του Συμβουλίου Ασφαλείας αναγνώρισε ότι η τρέχουσα κατάσταση στο Abyei και κατά μήκος των συνόρων Σουδάν και Νοτίου Σουδάν εξακολουθεί να αποτελεί απειλή για τη διεθνή ειρήνη και ασφάλεια. Το Ψήφισμα παράτεινε την Εντολή της UNISFA μέχρι τις 15 Νοεμβρίου 2019 και παράλληλα προνοούσε τη μείωση του ανώτατου ορίου της εξουσιοδοτημένης αστυνομίας που καθορίστηκε στο Ψήφισμα 1990 του 2011 σε 640 μέλη.

Στις 15 Δεκεμβρίου 2021 αποφασίστηκε βάσει του Ψηφίσματος 2609 του Συμβουλίου Ασφαλείας η παράταση της Εντολής της UNISFA μέχρι τις 15 Μαΐου 2022, όπως ορίζεται στην Παράγραφο 2 του Ψηφίσματος 1990 και ενεργεί σύμφωνα με το Κεφάλαιο VII του Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών.

⁷⁴ UNISFA: UNITED NATIONS INTERIM SECURITY FORCE FOR ABYEI. (2023). Ανάκτηση από UN Missions: <https://unisfa.unmissions.org/mandate>

Κεφάλαιο Τέταρτο: Διερεύνηση της αποτελεσματικότητας της UNISFA

Κριτήριο 1^ο: Εκπλήρωση της Εντολής

Αναδιάταξη των Στρατιωτικών Δυνάμεων – Αποστρατικοποίηση του Abyei

Μέχρι τις 22 Σεπτεμβρίου 2011, δύο, σχεδόν μήνες μετά την υπογραφή της Συμφωνίας Addis Ababa, οι Ένοπλες Δυνάμεις του Σουδάν (SAF) δεν είχαν, όπως είχε συμφωνηθεί, μετακινήσει τις δυνάμεις τους από την περιοχή βόρεια του ποταμού Kiir/Bahr el-Arab, συμπεριλαμβανομένης και της πόλης του Abyei. Αντίστοιχα, ο Λαϊκός Απελευθερωτικός Στρατός του Σουδάν (SPLA) δεν είχε αποσυρθεί από την περιοχή νότια του ποταμού. Οι κινήσεις κατά μήκος του ποταμού είχαν περιοριστεί σημαντικά. Μέχρι τα τέλη Νοεμβρίου 2011, ένοπλες δυνάμεις της Κυβέρνησης του Σουδάν και αστυνομία παρέμεναν στην περιοχή βόρεια από τον ποταμό Kiir/Bahr el-Arab. Παρά την αναδιάταξη των δυνάμεων της SPLA και την εγκαθίδρυση της βάσης τους 3 km νότια του Agok και του συνόρου της Περιοχής του Abyei, η Αστυνομία του Νοτίου Σουδάν, όπως και κάποια μεμονωμένα μέλη της SPLA συνέχισαν να βρίσκονται στην περιοχή, λόγω της εγγύτητας της θέσης των SPLA στο σύνορο και την αγορά Agok. Η κυβέρνηση του Σουδάν συνέδεε την απόσυρσή της με άλλες διατάξεις της συμφωνίας της 20^{ης} Ιουνίου, ενώ η κυβέρνηση του Νοτίου Σουδάν δήλωνε πως θα αποσυρόταν πλήρως όταν και ταυτόχρονα με την απόσυρση των ενόπλων δυνάμεων του Σουδάν⁷⁵.

Τον Ιανουάριο του επόμενου έτους και ενώ η μετακίνηση των νομάδων Misseriya λάμβανε χώρα παράλληλα με την επανεγκατάσταση 3 χιλιάδων Dinka, ο Επικεφαλής της Αποστολής, Tadesse Werede Tesfay, κάλεσε τα δύο μέρη να τηρήσουν τη Συμφωνία της 20^{ης} Ιουνίου, αποχωρώντας από την περιοχή. Μέχρι τα τέλη Ιανουαρίου 2012, οι ένοπλες δυνάμεις και αστυνομία του Σουδάν παρέμεναν αμετάκλητες στις θέσεις του Νοεμβρίου του 2011, στις πόλεις του Abyei, στο Golí, το Baloom και τη Diffra. Η αστυνομία του Νοτίου Σουδάν, στο ίδιο μοτίβο, συγκέντρωνε τις δυνάμεις της στις πόλεις Agok, Majbon, Awang και Mabok⁷⁶.

⁷⁵ Secretary-General, U. (2012). *Report of the Secretary-General on the Situation in Abyei*. United Nations Security Council.

⁷⁶ Secretary-General. (2012). *Report of the Secretary-General on the Situation in Abyei*. United Nations Security Council.

Παρά την παραμονή των στρατευμάτων του Σουδάν στο Abyei, το αίτημα της UNISFA για περιορισμό των κινήσεων τους βόρεια της περιοχής εισακούστηκε, με τις ένοπλες δυνάμεις να απέχουν από οποιαδήποτε επιχειρησιακή δραστηριότητα εν γένει. Η δράση τους, μάλιστα, περιοριζόταν κατά τη διάρκεια της ημέρας. Από την άλλη, η Αστυνομική Υπηρεσία του Νοτίου Σουδάν ενισχύθηκε περαιτέρω με νέα στοιχεία, διεξάγοντας επιχειρήσεις στην πόλη του Agok και τα γύρω χωριά. Παρά τις επανειλημμένα αιτήματα της UNISFA προς τις αρχές του Νοτίου Σουδάν για αναδιάταξη των αστυνομικών δυνάμεών της έξω από τα σύνορα της αμφισβητούμενης περιοχής, ή, έστω, τον περιορισμό τους, υπό την έννοια του μεγέθους αλλά και της κατοχής όπλων, κάτι τέτοιο δεν κατέστη δυνατό.

Στις 10 Μαΐου 2012, η κυβέρνηση του Νοτίου Σουδάν απέσυρε τις αστυνομικές της δυνάμεις από την περιοχή του Abyei. 700 μέλη της αστυνομίας μετεγκαταστάθηκαν, με τη βοήθεια της UNISFA, στις περιοχές Mayen Abun, Ajak Kuac και Warrar του Ν. Σουδάν. Στις 29 Μαΐου η Κυβέρνηση του Σουδάν αποσύρει όλες τις Ένοπλες Δυνάμεις της (SAF) από την περιοχή του Abyei, στη βάση του Χάρτη της 24^{ης} Απριλίου, ο οποίος εκπονήθηκε από το Συμβούλιο Ασφαλείας και Ειρήνης της Αφρικανικής Ένωσης και του Ψηφίσματος 2046 (2012) του Συμβουλίου Ασφαλείας. Την 1^η Ιουνίου το Σουδάν απέσυρε, επίσης, τα τελευταία 169 μέλη της Αστυνομικής Υπηρεσίας του. Η UNISFA συνέβαλε στη μεταφορά τους στο Νότιο Kordofan και την προστασία τους⁷⁷.

Μέχρι τον Ιούλιο του 2012, 120-150 Σουδανοί αστυνομικοί παρέμεναν εντός του συγκροτήματος πετρελαίου στην Diffra, στο βόρειο Abyei, κατά παράβαση της Συμφωνίας του Ιουνίου 2011 και των Ψηφισμάτων 1990 και 2046 του Συμβουλίου Ασφαλείας. Οι αστυνομικές δυνάμεις περιορίστηκαν εντός του συγκροτήματος, δίχως να πραγματοποιήσουν οποιαδήποτε επιχείρηση εκτός αυτού⁷⁸.

Κατά τους αμέσως επόμενους μήνες, καταγράφηκε αριθμός μεμονωμένων παραβιάσεων των συνόρων από τον Λαϊκό Απελευθερωτικό Στρατό του Σουδάν (SPLA), τις Αστυνομικές Δυνάμεις του Ν. Σουδάν και τις Ένοπλες Δυνάμεις του Σουδάν (SAF). Στις 20 Φεβρουαρίου, για παράδειγμα, έξι Στρατιώτες των SAF εντοπίστηκαν από την UNISFA εντός του Abyei, στην προσπάθειά τους να φτάσουν στις πετρελαϊκές εγκαταστάσεις Diffra. Η πορεία τους ανακόπηκε από την UNISFA και ακολούθως εστάλησαν πίσω στο Σουδάν.

⁷⁷ Secretary-General. (2012). *Report of the Secretary-General on the Situation in Abyei*. United Nations Security Council.

⁷⁸ Secretary-General. (2012). *Report of the Secretary-General on the Situation in Abyei*. United Nations Security Council.

Η ευρεία παρουσία όπλων στην περιοχή του Abyei παρέμενε σημαντική απειλή για την ασφάλεια, σύμφωνα με την Έκθεση του Γ.Γ. για την Κατάσταση στο Abyei, του Ιουλίου του 2013. Για το σκοπό αυτό, η UNISFA έθεσε ως προτεραιότητά της την αποτροπή της οπλοφορίας. Κατά την περίοδο αναφοράς, τα στρατεύματα της UNISFA αφόπλισαν μέλη και των δύο κοινοτήτων σε διάφορες τοποθεσίες, ανακτώντας όπλα και πυρομαχικά. Στις 29 Μαΐου, στο κέντρο του Abyei, τέσσερις Misseriya, φέροντες τουφέκια και πυρομαχικά, αφοπλίστηκαν από την UNISFA. Τα πυροβόλα όπλα τέθηκαν υπό την προσωρινή φύλαξη της Αποστολής, μέχρι την παράδοσή τους στις αρμόδιες αρχές⁷⁹.

Ο Γ.Γ. του Ο.Η.Ε. στην Έκθεσή του για την Κατάσταση στο Abyei, εκδοθείσα τον Ιανουάριο του 2014, αναφέρει ότι μη-εξουσιοδοτημένα στοιχεία – και από τις δύο πλευρές – παρέμεναν εντός του Abyei, παραβιάζοντας τη Συμφωνία του Ιουνίου του 2011. Τη συγκεκριμένη περίοδο, η UNISFA παρατήρησε την παρουσία 660 στρατιωτικών στοιχείων του SPLA και της Αστυνομικής Υπηρεσίας του Ν. Σουδάν, τα οποία ήταν οπλισμένα με τουφέκια AK-47 και χειροβομβίδες. Πολλοί από αυτούς είχαν δημιουργήσει οικισμούς, στρατιωτικού τύπου. Τα στοιχεία αυτά του SPLA και της Αστυνομικής Υπηρεσίας ενημέρωσαν την UNISFA ότι είχαν διαταγή να παραμείνουν ανεπτυγμένοι στην περιοχή, μετά την ολοκλήρωση του μονομερούς δημοψηφίσματος. Ο Επικεφαλής της Αποστολής, μάταια, απηύθυνε έκκληση στην Κυβέρνηση του Ν.Σουδάν και τη διοίκηση του SPLA όπως οι δυνάμεις αυτές αποχωρήσουν⁸⁰. Την ίδια περίοδο, η UNISFA, προκειμένου να αποτραπεί η κυκλοφορία όπλων εντός της περιοχής, συμφώνησε με τις τοπικές κοινότητες μια διαδικασία κατά την οποία τα όπλα και τα πυρομαχικά που συλλέγονται από τους πολίτες να τίθενται υπό την προσωρινή κράτηση της αποστολής.

Περί τα τέλη του 2015 η Κυβέρνηση του Σουδάν συνέχισε να διατηρεί περίπου 80 με 110 αστυνομικούς, μέσα στο πετρελαϊκό συγκρότημα της πόλης Diffra, στο βόρειο Abyei, κατά παράβαση της Συμφωνίας της 20^{ης} Ιουνίου 2011 και πολλαπλών Ψηφισμάτων του Συμβουλίου Ασφαλείας. Επιπλέον, η UNISFA παρατήρησε για πρώτη φορά στις 23 Αυγούστου ότι οι σουδανικές αρχές συνέχισαν τις χωματουργικές εκσκαφές στη Diffra, με σκοπό τη βελτίωση των εγκαταστάσεων εξόρυξης πετρελαίου, παρουσία 30 ένοπλων αστυνομικών. Η UNISFA ζήτησε να σταματήσουν οι εργασίες κατασκευής υποδομών ασφαλείας και να αποχωρήσουν οι αστυνομικοί. Η απάντηση του Σουδάν ήταν ότι η UNISFA δεν είχε το δικαίωμα να εμποδίσει μια πολιτική εταιρεία από το να πραγματοποιήσει εργασίες στο σουδανικό έδαφος και ότι οποιαδήποτε προσπάθεια διακοπής των εργασιών θα συνιστούσε παραβίαση της κυριαρχίας του Σουδάν. Η UNISFA καταδίκασε τις ενέργειες

⁷⁹ Secretary-General. (2013). *Report of the Secretary-General on the Situation in Abyei*. United Nations Security Council.

⁸⁰ Secretary-General. (2014). *Report of the Secretary-General on the situation in Abyei*. United Nations Security Council.

αυτές, δηλώνοντας πως επρόκειτο για μονομερείς αποφάσεις, οι οποίες δεν είχαν την έγκριση της Επιτροπής⁸¹.

Σύμφωνα με την Έκθεση του Γ.Γ. του Ο.Η.Ε για την Κατάσταση στο Abyei, η UNISFA, στις αρχές του 2017, είχε πληροφορίες για παρουσία ενόπλων στην Περιοχή του Abyei. Ως απάντηση, η Αποστολή ενίσχυσε την παρουσία της στις επηρεαζόμενες περιοχές, μέσω συμπληρωματικών περιπολιών. Δεν υπήρχαν, ωστόσο, τη δεδομένη στιγμή, πληροφορίες για παρουσία SAF, ούτε και του SPLA στην περιοχή.

Ο Γ.Γ. τονίζει σε Έκθεσή του το 2019 ότι: παρά τις προσπάθειες της UNISFA να διατηρήσει την περιοχή του Abyei «ελεύθερη από όπλα», αυτό κατακλύζεται από ένοπλες ομάδες προερχόμενες από το Σουδάν και το Νότιο Σουδάν, οι οποίες έλκονται από το Abyei, εξαιτίας της έλλειψης διοικητικών δομών και τοπικών μηχανισμών επιβολής του νόμου, καθώς και εξαιτίας της οικονομικής δραστηριότητας στην περιοχή, ιδίως στην κοινή αγορά Amiet. Οι ομάδες εισέρχονται στο Abyei, μεταξύ άλλων, μέσω διαδρόμων που βρίσκονται στα ανατολικά και δυτικά άκρα του Abyei, όπου η UNISFA δεν έχει αναπτυχθεί⁸².

Η UNISFA ανέπτυξε, τον Οκτώβριο του 2019, σχέδιο για τη δημιουργία σημείων ελέγχου στον κεντρικό δρόμο από το Agok στα νότια έως το Farouk στο βορρά και, όπου είναι εφικτό, σε πλευρικές διαδρομές, με σκοπό τη διεξαγωγή επιχειρήσεων έρευνας-και-κατάσχεσης, ενισχύοντας την προσπάθεια για μια επικράτεια απαλλαγμένη από όπλα και για την παροχή ενός πρόσθετου επιπέδου προστασίας για τους αμάχους έναντι των ένοπλων στοιχείων⁸³.

Εντός του 2022, ένοπλα, μη-εξουσιοδοτημένα στοιχεία έκαναν αισθητή την παρουσία τους στο Abyei, αποτελώντας κίνδυνο για την ασφάλεια της περιοχής. Η UNISFA κατέβαλε κάθε προσπάθεια απώθησης και απομάκρυνσής τους από το Abyei. Στις 14 Μαρτίου περίπου 20 ένοπλοι στρατιώτες των Λαϊκών Δυνάμεων Άμυνας του Νοτίου Σουδάν εντοπίστηκαν στην περιοχή του Maibong, επιβιβαζόμενοι σε 2 φορτηγά. Τα στρατεύματα της UNISFA συνόδεψαν τα φορτηγά, μέχρι να περάσουν τα σύνορα του Ν. Σουδάν. Στις 15 Μαρτίου, πέντε ένοπλοι στρατιώτες των Λαϊκών Δυνάμεων Άμυνας του Νοτίου Σουδάν εθεάθησαν και πάλι στο Athony. Αποσύρθηκαν λίγες μέρες

⁸¹ Secretary-General. (2015). *Report of the Secretary-General on the Situation in Abyei*. United Nations Security Council.

⁸² Secretary-General. (2019). *Report of the Secretary-General on the Situation in Abyei*. United Nations Security Council.

⁸³ Secretary-General. (2019). *Report of the Secretary-General on the Situation in Abyei*. United Nations Security Council.

αργότερα, μετά την επαφή του Επικεφαλής της Αποστολής και Διοικητή Δυνάμεων με τη διοίκηση της Juba⁸⁴.

Αποναρκοθέτηση της Περιοχής

Μετά από το περιστατικό της 2^{ης} Αυγούστου 2011, κατά το οποίο τέσσερεις στρατιώτες σκοτώθηκαν και επτά άλλοι τραυματίστηκαν, από την έκρηξη μιας νάρκης, 30 χιλιόμετρα ανατολικά της πόλης του Abyei και υπό το βάρος των πιέσεων των χωρών εκείνων που παρείχαν τα στρατεύματα, αποφασίστηκε η ίδρυση της Υπηρεσίας Δράσης Ναρκών των Ηνωμένων Εθνών, η οποία παρείχε μεταξύ άλλων τη δυνατότητα έρευνας, ομάδες επαλήθευσης και εκκαθάρισης των διαδρομών και ήταν υπεύθυνη για την παροχή τεχνικής βοήθειας και για το συντονισμό τόσο της δράσης όσο και της εκπαίδευσης σε σχέση με τον κίνδυνο που ελλοχεύει εξαιτίας της παρουσίας των ναρκών⁸⁵.

Μέχρι τις 14 Νοεμβρίου 2011, είχαν εντοπιστεί, στις περιοχές Todach και στο δρόμο που συνδέει την πόλη του Abyei με το Rumamier, περισσότερα από 100 μη-εκραγέντα πυρομαχικά και νάρκες, τα οποία απενεργοποιήθηκαν και στη συνέχεια απομακρύνθηκαν από το προσωπικό της UNISFA. Παρά τη δέσμευση των κυβερνήσεων του Σουδάν και του Νοτίου Σουδάν, καμία εκ των δύο δεν παρείχε τους χάρτες τοποθεσιών των ναρκών. Εξάιρεση αποτέλεσε ο SPLA, ο οποίος απέστειλε στις 14 Νοεμβρίου 2011 ομάδα αποναρκοθέτησης, η οποία θα υποδείκνυε στην UNISFA τις πιθανές ναρκοθετημένες περιοχές. Ενόψει της επερχόμενης περιόδου μετανάστευσης των Misseriya εντός του Abyei, η Υπηρεσία Δράσης Ναρκών του ΟΗΕ ήταν έτοιμη να αναπτύξει μια ομάδα στην περιοχή για την υποστήριξη της UNISFA και τη διασφάλιση ότι πληρούνται τα διεθνή πρότυπα εκκαθάρισης και ασφάλειας.

Τον Ιανουάριο του 2012 φτάνει η (πρώτη) αποστολή μελών της Υπηρεσίας Δράσης Ναρκών του ΟΗΕ, η οποία συνίστατο σε 30 άτομα εξειδικευμένα στην οδική επαλήθευση και εκκαθάριση των ναρκών, επιτρέποντας στην UNISFA να ενισχύσει την στρατιωτική προσβασιμότητά της σε συγκεκριμένες περιοχές. Η ειδική ομάδα, χρησιμοποιώντας οχήματα που προστατεύονταν από νάρκες, καθάρισε τις διαδρομές που συνέδεαν την πόλη του Abyei με το Leu και το Marial Achak, την πόλη του Abyei με το Wanchuk, το Tejalei, το Kuthakou, το Um Khariet και το Dumboloya, το Um Khariet με το Thurpader, την πόλη του Abyei με το Noong, το Alal, το Saheib, το El Dahlob και το Shigai και,

⁸⁴ Secretary-General. (2022). *Report of the Secretary-General on the situation in Abyei*. United Nations Security Council.

⁸⁵ Secretary-General. (2011). *Report of the Secretary-General on the Situation in Abyei*. United Nations Security Council.

τέλος, το Ed Dahlob με το Amam, το El Shamam και το Goli. Έτσι, στις 23 Ιανουαρίου ολοκληρώθηκε μια τακτική έρευνα 212 χιλιομέτρων για στρατιωτικές επιχειρήσεις.

Κατά το πρώτο εξάμηνο του 2012, οι προσπάθειες αποναρκοθέτησης της Υπηρεσίας Ναρκών του ΟΗΕ με τη συνδρομή μιας διμοιρίας της UNISFA συγκεντρώθηκαν στην εκκαθάριση των εγκαταστάσεων υγείας, σχολείων και σημείων ύδρευσης, προκειμένου να κατοχυρωθεί η ασφάλεια των κατοίκων και των ανθρωπιστικών φορέων που δρουν στις συγκεκριμένες εγκαταστάσεις. Επίσης, η διμοιρία της UNISFA επικεντρώθηκε στον καθαρισμό των πρώην στρατοπέδων του SPLA στις περιοχές Noong, Tejalei και Todach, όπου εντοπίστηκαν νάρκες και αντιαρματικά⁸⁶.

Κατά το πρώτο εξάμηνο του 2013, η Υπηρεσία Δράσης Ναρκών του ΟΗΕ έδωσε έμφαση στον καθαρισμό των περιοχών επιστροφής των Ngok Dinka και των μεταναστευτικών διαδρομών. Οι ομάδες αφαίρεσαν 604 αντικείμενα εκρηκτικών υπολειμμάτων πολέμου και περισσότερα από 500 κιλά πυρομαχικών. Επίσης οι γενικές αξιολογήσεις δράσης ναρκών ολοκληρώθηκαν σε περισσότερα από 67 χωριά, εκκαθαρίζοντας μια έκταση 1824 τ.μ.

Στις 3 Δεκεμβρίου 2013, με την έναρξη της ξηράς περιόδου, η εκκαθάριση ναρκοπεδίων από την Υπηρεσία Δράσης Ναρκών ξεκίνησε εκ νέου. Η Υπηρεσία συνέχισε να συνεργάζεται με ντόπιες κοινότητες για τον εντοπισμό, τη συλλογή και την καταστροφή εκρηκτικών υλών. Μετά την πετυχημένη ολοκλήρωση της εκπαίδευσης τους, οι ντόπιοι αποναρκοθέτες έχουν ενσωματωθεί σε μια ομάδα πολλαπλών εργασιών.

Μετά από αίτημα της UNISFA, η Υπηρεσία Δράσης Ναρκών ανέπτυξε μια συγκεκριμένη πολιτική διαχείρισης όπλων και πυρομαχικών και τυπικές διαδικασίες, για την κατοχύρωση της ασφάλειας της περιοχής. Η πολιτική παρείχε συγκεκριμένη καθοδήγηση σχετικά με τα πρότυπα αποθήκευσης και καταστροφής όπλων και πυρομαχικών. Στις 22 Οκτωβρίου 2015, τα στρατεύματα της UNISFA παρέδωσαν στην Υπηρεσία 71 φορητά όπλα και τέσσερεις χειροβομβίδες. Η πρώτη παρτίδα όπλων, η οποία βρισκόταν αποθηκευμένη στο στρατόπεδο της UNISFA στο Abyei, θα καταστρεφόταν το Νοέμβριο του ίδιου έτους, μόλις οριστικοποιείτο η Εγκατάσταση Εξουδετέρωσης της Υπηρεσίας⁸⁷.

Ακολουθώντας την εντολή της UNISFA, για τη διασφάλιση της ελεύθερης κυκλοφορίας και τον εντοπισμό και την εκκαθάριση ναρκών στην περιοχή Abyei και την ασφαλή αποστρατικοποιημένη συνοριακή ζώνη, η UNMAS επαλήθευσε ότι 358 χιλιόμετρα (km) διαδρομών προτεραιότητας και

⁸⁶ Secretary-General, U. (2012). *Report of the Secretary-General on the Situation in Abyei*. United Nations Security Council.

⁸⁷ Secretary-General. (2015). *Report of the Secretary-General on the Situation in Abyei*. United Nations Security Council.

389.068 τετραγωνικά μέτρα γης ήταν ασφαλή από τον κίνδυνο των εκρηκτικών. Αυτές οι «ελεύθερες» διαδρομές επέτρεψαν στην UNISFA να αναπτυχθεί σε πρόσθετες προσωρινές βάσεις λειτουργίας κατά την ξηρή περίοδο, ως μέρος της ενίσχυσης της στρατιωτικής της παρουσίας στην περιοχή. Οι δραστηριότητες μη τεχνικής έρευνας και εκπαίδευσης κινδύνου ναρκών σε διάφορες κοινότητες οδήγησαν στον εντοπισμό και την καταστροφή 23 εκρηκτικών υπολειμμάτων πολέμου, μιας αντιαρματικής νάρκης, μιας νάρκης κατακερματισμού κατά προσωπικού και δύο μονάδων πυρομαχικών φορητών όπλων.

Μέχρι το 2019, 12.008 άνδρες, γυναίκες, αγόρια και κορίτσια που ζουν στην περιοχή Abyei, συμπεριλαμβανομένων νομάδων βοσκών και παλιννοστούντων, και 468 στρατιώτες της UNISFA, στρατιωτικοί παρατηρητές και αστυνομικοί των Ηνωμένων Εθνών έλαβαν εκπαίδευση για τον κίνδυνο που ελλοχεύει η παρουσία ναρκών⁸⁸.

Κατά το 2020, οι Ομάδες της Υπηρεσίας Δράσης Ναρκών κατόπιν εκκαθάρισης και επαλήθευσης, αξιολόγησαν 278,8 km διαδρομών ως ασφαλείς από τον κίνδυνο των εκρηκτικών. Η Υπηρεσία Δράσης Ναρκών διεξήγαγε 74 εκπαιδευτικές συνεδρίες, για τον κίνδυνο των ναρκών, τις οποίες παρακολούθησαν 2.864 άνδρες, γυναίκες και παιδιά στο Abyei⁸⁹.

Προστασία των Αμάχων

Η UNISFA, άμα τη αφίξει της, ξεκίνησε να διεξαγάγει αεροπορικές και επίγειες περιπολίες, δημιουργώντας προσωρινές επιχειρησιακές βάσεις σε κομβικής σημασίας περιοχές, ώστε να ενισχύσει τις δυνατότητες παρακολούθησης της κατάστασης επί του εδάφους. Μέχρι το Νοέμβριο του 2011 είχαν δημιουργηθεί επιχειρησιακές βάσεις στις πόλεις Abyei, Diffra, Agok, Todach, Um Khariet, Banton, Noong, Anthony και Rumamier. Η UNISFA, επίσης, διεξήγαγε τακτικές επισκέψεις σε πληθυσμιακά κέντρα και τοπικές κοινότητες με σκοπό την μεταξύ τους συνεργασία⁹⁰.

Εν αναμονή του νέου μεταναστευτικού κύματος προς εξεύρεση βοσκοτόπων, η UNISFA αναπροσάρμοσε τις θέσεις ανάπτυξής της, ως προληπτικό μέτρο άμεσης ανταπόκρισης και περιορισμού μιας ενδεχόμενης σύγκρουσης τοπικά. Η UNISFA, επίσης, έλαβε μέτρα μετριασμού των

⁸⁸ Secretary-General. (2019). *Report of the Secretary-General on the Situation in Abyei*. United Nations Security Council.

⁸⁹ Secretary-General. (2020). *Report of the Secretary-General on the situation in Abyei*. United Nations Security Council.

⁹⁰ Secretary-General. (2011). *Report of the Secretary-General on the Situation in Abyei*. United Nations Security Council.

εντάσεων γύρω από το ζήτημα των πόρων, συμπεριλαμβανομένων της έγκαιρης προειδοποίησης και της παρεμβολής δυνάμεων μεταξύ των διαφόρων ομάδων, εκεί όπου απαιτείται.

Στο ίδιο πλαίσιο, ο Επικεφαλής της Αποστολής συναντήθηκε με τους σημαντικότερους ηγέτες της κοινότητας Misseriya στο El Muglad και με τους Ngok Dinka στο Agok, με σκοπό την απόσπαση εκατέρωθεν δεσμεύσεων για την ειρηνική διεξαγωγή της μεταναστευτικής περιόδου και την αξιοπρεπή και, σαφώς, οικειοθελή επιστροφή των εσωτερικά εκτοπισμένων⁹¹. Την 1^η Νοεμβρίου οι Misseriya δήλωσαν έτοιμοι για διάλογο με τους Dinka, υπό την αιγίδα της UNISFA. Από την άλλη, οι Ngok Dinka εξέφρασαν την προθυμία συνεργασίας με την UNISFA, ώστε να χαρτογραφηθούν οι διάδρομοι ποιμενικής μετανάστευσης και να διασφαλιστεί η εθελοντική επιστροφή όσων εκτοπίστηκαν, σε χωριά κατά μήκος της βόρειας όχθης του ποταμού Kiir/Bahr el-Arab.

Η UNISFA εξαιτίας του ογκώδους μεταναστευτικού κύματος των Misseriya προς το Abyei – υπολογίζεται πως μέχρι τις 19 Ιανουαρίου 2012 75 χιλιάδες νομάδες με περισσότερα από 960 χιλιάδες βοοειδή είχαν εισέλθει στο έδαφος του Abyei – εντατικοποίησε τις περιπολίες της, ώστε να κατοχυρώσει την ασφάλεια των μετακινούντων. Οι περιπολίες εστιάζονταν στις περισσότερες ευάλωτες περιοχές, οι οποίες δέχονταν τόσο νομάδες Misseriya, όσο και επαναπατρισθέντες (π.χ. Goli, Mekines, Marial Achak κ.α.).

Το Φλεβάρη του 2012, η UNISFA διευκόλυνε μια συμφωνία μεταξύ των Misseriya και των τοπικών αρχών και κοινοτήτων σε Bentiu, Unity State και N. Σουδάν, βάσει της οποίας οι Misseriya θα είχαν πρόσβαση σε νερό και βοσκοτόπους σε αυτές τις περιοχές.

Στις 16 Φεβρουαρίου, η πρώτη συνάντηση μεταξύ των αρχηγών των τοπικών κοινοτήτων έλαβε χώρα στο Abyei, υπό την αιγίδα της UNISFA. Οι εκπρόσωποι των δύο πλευρών συμφώνησαν την συνέχιση των διαδικασιών διευκόλυνσης της ειρηνικής μετανάστευσης και επιστροφής των εκτοπισμένων και τη σύγκλιση τακτικών διακοινοτικών συναντήσεων. Παράλληλα συζήτησαν τρόπους βελτίωσης του ελέγχου της μετακίνησης των μελών των κοινοτήτων τους⁹².

Το βασικότερο στοιχείο της στρατηγικής της UNISFA για την προστασία των αμάχων ήταν η συνεχής επαφή και επικοινωνία με τις τοπικές κοινότητες του Abyei. Το κυριότερο εργαλείο για αυτό ήταν οι Κοινές Επιτροπές Ασφαλείας, οι οποίες εγκαθιδρύθηκαν από την Αποστολή, με σκοπό την

⁹¹ Secretary-General. (2011). *Report of the Secretary-General on the Situation in Abyei*. United Nations Security Council.

⁹² Secretary-General, U. (2012). *Report of the Secretary-General on the Situation in Abyei*. United Nations Security Council.

αξιολόγηση, το σχεδιασμό και την εφαρμογή διευθετήσεων ασφαλείας για την ειρηνική επιστροφή των εκτοπισθέντων και τη μετανάστευση των νομάδων⁹³.

Περί τα τέλη του 2012, η UNISFA συνέχιζε τις προσπάθειές της να καλύψει το κενό ασφαλείας το οποίο προέκυπτε εξαιτίας της απουσίας θεσμών και Αστυνομικής Υπηρεσίας στο Abyei. Οι προσπάθειες περιελάμβαναν ενίσχυση των κοινών επιτροπών ασφαλείας, τακτική επαφή και επικοινωνία με τις τοπικές κοινότητες και προώθηση του διακοινοτικού διαλόγου μεταξύ των δύο κοινοτήτων. Επίσης, η ειρηνευτική δύναμη επικεντρώθηκε σε έργα που θα μπορούσαν να επιφέρουν γρήγορα αντίκτυπο, όσον αφορά την προώθηση πρωτοβουλιών αποτροπής συγκρούσεων, συμπεριλαμβανομένης της ενίσχυσης των υποδομών που σχετίζονται με φυσικούς πόρους, όπως για παράδειγμα σημεία νερού, βασικές κοινωνικές υπηρεσίες, όπως π.χ. σχολεία⁹⁴.

Επιπλέον, στο πλαίσιο της στρατηγικής πρόληψης και μετριασμού της σύγκρουσης και μέσω μιας διαδικασίας αμοιβαίας διαβούλευσης, η UNISFA έπεισε τους νομάδες Misseriya να αποφύγουν περιοχές γύρω από την πόλη του Abyei και περιοχές με μεγάλη συγκέντρωση επαναπατρισθέντων Dinka. Σημαντικό είναι, επίσης, το γεγονός πως στρατεύματα της UNISFA βρίσκονται παρόντα γύρω από τα χωριά εκείνα που κατοικούντο από Dinka, προκειμένου να παρακολουθούν την κατάσταση.

Στις 14 Δεκεμβρίου 2012, η UNISFA, σε συνεργασία με την UNMISS, διαμεσολάβησε για την διεξαγωγή μιας συνάντησης μεταξύ των ηγετών των Ngok Dinka στην περιοχή του Abyei και των Twic Dinka στην πολιτεία του Warrap, ώστε να συζητήσουν τα απαραίτητα για μια ειρηνική και ομαλή μετανάστευση μέτρα. Ωστόσο, η συνάντηση ναυάγησε, με αποτέλεσμα την απαγόρευση της εισόδου των Misseriya στην πολιτεία Warrap για πέμπτη συνεχόμενη χρονιά.

Κατά το πρώτο πεντάμηνο του 2013, η UNISFA συνέχισε να προωθεί το διακοινοτικό διάλογο ως μέσο πρόληψης της βίας. Για παράδειγμα, στις 25 Μαρτίου, μετά την αδυναμία πρόσβασης των Misseriya στην περιοχή, η UNISFA επενέβησε επιτυχώς σε μια συμφωνία για την κατανομή του νερού, μεταξύ των Misseriya και των Dinka⁹⁵. Παρά τις προσπάθειες της UNISFA να αποθαρρύνει την ανοιχτή οπλοκατοχή από άτομα εντός της περιοχής του Abyei, η επικράτηση των φορητών όπλων μεταξύ των δύο κοινοτήτων εξακολουθεί να αποτελεί σοβαρό πρόβλημα ασφάλειας.

⁹³ Secretary-General, U. (2012). *Report of the Secretary-General on the Situation in Abyei*. United Nations Security Council.

⁹⁴ Secretary-General, U. (2012). *Report of the Secretary-General on the Situation in Abyei*. United Nations Security Council.

⁹⁵ Secretary-General. (2013). *Report of the Secretary-General on the Situation in Abyei*. United Nations Security Council.

Στις αρχές του 2014 και εν όψει του νέου μεταναστευτικού κύματος, στο πλαίσιο της ξηράς περιόδου, η UNISFA συνέχισε να εφαρμόζει την πολύπλευρη στρατηγική μετριασμού και πρόληψης των συγκρούσεων, με σκοπό την προστασία των αμάχων. Η UNISFA λειτουργούσε ως ανάχωμα μεταξύ των τοπικών κοινοτήτων – και κυρίως στον κεντρικό διάδρομο μετανάστευσης – κάνοντας περιπολίες υψηλής κινητικότητας και ελέγχους. Η UNISFA, επίσης, διεξήγαγε τακτική εναέρια παρακολούθηση στα δυσπρόσιτα σημεία της περιοχής του Abyei. Στο πλαίσιο, επίσης, της αποφυγής των συγκρούσεων, η UNISFA σε συνεργασία με την κοινότητα των Misseriya, την Κυβέρνηση του Σουδάν και τις ομάδες του Ο.Η.Ε έσκαψαν γεωτρήσεις στη βόρεια περιοχή του Abyei, ώστε να αντιμετωπιστεί η έλλειψη νερού⁹⁶.

Η απουσία θεσμών, νόμων και τάξης υπονόμει την ασφάλεια των μελών της κοινότητας και τα ανθρώπινα δικαιώματά τους, ιδιαίτερα εντός άτυπων κέντρων κράτησης. Στο πλαίσιο αυτό, η αστυνομία της UNISFA παρείχε συμβουλές και υποστήριξη στον Επικεφαλής της Αποστολής και στον στρατιωτικό της τομέα, όσον αφορά θέματα νόμου και τάξης. Επιπλέον η αστυνομία της UNISFA υποστήριζε την πρόληψη του κοινοτικού εγκλήματος, μέσω της εκπαίδευσης και της παροχής συμβουλών προς άοπλες και εθελοντικές επιτροπές κοινοτικής προστασίας. Επίσης, η UNISFA παρείχε εισαγωγική εκπαίδευση για την πρόληψη της σεξουαλικής εκμετάλλευσης και κακοποίησης στο νεοεισερχόμενο στρατιωτικό και αστυνομικό προσωπικό.

Για την ομαλή διεξαγωγή της μεταναστευτικής περιόδου και την ασφάλεια των κατοίκων του Abyei, η UNISFA διεξήγαγε προπαρασκευαστικές διαβουλεύσεις με τους ηγέτες της κοινότητας των Misseriya, κατά τις οποίες συμφωνήθηκε η αναγκαιότητα μιας σταδιακής μετακίνησης, που σχετιζόταν με τη σταδιακή μείωση του διαθέσιμου νερού και βοσκοτόπων στο βόριο Abyei, κατά την ξηρή περίοδο. Παρά τις δεσμεύσεις, η UNISFA παρατήρησε μια αδικαιολόγητη επιτάχυνση του ρυθμού της μετανάστευσης προς τα νότια, μέσω του κεντρικού διαδρόμου, παρά τη διαθεσιμότητα νερού και βοσκοτόπων σε άλλες περιοχές του βόριου Abyei, γεγονός που θα μπορούσε να προκαλέσει εκ νέου εντάσεις, θέτοντας σε κίνδυνο την ασφάλεια των πολιτών. Έτσι, η UNISFA συνάντησε τους ηγέτες των Misseriya, παροτρύνοντάς τους να εξαντλήσουν όλους τους διαθέσιμους όρους βόσκησης των ανατολικών και κεντρικών διαδρόμων, προτού μετακινηθούν νότια και να αποφύγουν τον κεντρικό διάδρομο, όπου βρισκόταν εγκατεστημένη η πλειοψηφία των εκτοπισμένων Ngok Dinka⁹⁷.

Στην Έκθεσή του για την Κατάσταση στο Abyei, τον Ιούνιο του 2015, ο Γ.Γ. του Ο.Η.Ε αναφέρει πως η UNISFA κατέβαλλε κάθε δυνατή προσπάθεια ώστε οι δραστηριότητες για τη

⁹⁶ Secretary-General. (2014). *Report of the Secretary-General on the situation in Abyei*. United Nations Security Council.

⁹⁷ Secretary-General. (2014). *Report of the Secretary-General on the situation in Abyei*. United Nations Security Council.

διασφάλιση της προστασίας των πιο ευάλωτων από τη βία, την εκμετάλλευση και άλλες καταχρήσεις να συνεχιστούν σε όλη την περιοχή. Πιο συγκεκριμένα, διατηρήθηκαν 36 χώροι φιλικόι προς τα παιδιά, 22 δίκτυα παιδικής προστασίας, 26 δίκτυα κοινοτικής προστασίας και ένας μηχανισμός κοινοτικής αστυνόμευσης⁹⁸.

Η UNISFA συνέχισε να εφαρμόζει έργα γρήγορου αντίκτυπου, για να υποστηρίξει τον τοπικό πληθυσμό, βοηθώντας, παράλληλα, την υλοποίηση της αποστολής. Περί τα τέλη του 2020, υλοποιούνταν 15 τέτοια έργα, σκοπός των οποίων ήταν η βελτίωση της διαβίωσης των κατοίκων και κατ' επέκταση η μείωση των συγκρούσεων και η προστασία του ντόπιου πληθυσμού. Το 25% των έργων αφορά κοινές εγκαταστάσεις Ngok Dinka και Misseriya, ενώ το 70% των δυνητικών δικαιούχων των έργων είναι νέοι και γυναίκες⁹⁹.

Διευκόλυνση Παροχής Ανθρωπιστικής Βοήθειας

Μέχρι το Σεπτέμβρη του 2011, περίπου 110 χιλιάδες άνθρωποι βρίσκονταν εκτοπισμένοι στις επαρχίες Twic και Agok, καθιστώντας απαραίτητο το συντονισμό με το Νότιο Σουδάν για μια λύση στο ανθρωπιστικό αδιέξοδο. Μετά την κατάρτιση ενός προσχεδίου για την ανθρωπιστική υποστήριξη, την αποκατάσταση και την σταθεροποίηση του Abyei, από το Πρόγραμμα Ανάπτυξης του ΟΗΕ και του Μόνιμου Γραφείου Υποστήριξης Συντονιστή, η UNISFA οργάνωσε μια συνάντηση με την ηγεσία των Ngok Dinka στο Agok, στις 15 Σεπτεμβρίου, προκειμένου να συζητήσουν τη διαδικασία επανεγκατάστασης των εκτοπισμένων. Στη συνάντηση συμφωνήθηκε όπως 15 αρχηγοί και αντιπρόσωποι της κοινωνίας των πολιτών θα επισκέπτονταν την πόλη του Abyei στις αρχές Οκτωβρίου για να αξιολογήσουν την πόλη και ό,τι την περιβάλλει, προτού η διαδικασία επαναπατρισμού ξεκινήσει. Στο πλαίσιο προσέγγισης των κοινοτήτων, η UNISFA σχεδίαζε μια συνάντηση με την ηγεσία και των Misseriya¹⁰⁰.

Η ανακατασκευή της γέφυρας του Banton από την Κυβέρνηση της Αιθιοπίας, η οποία καταστράφηκε κατά τις σφοδρές συγκρούσεις του Μαΐου του 2011, επέτρεψε την διανομή 177 τόνων τροφίμων από το Παγκόσμιο Πρόγραμμα Σίτισης και των εταίρων του. Η νέα γέφυρα συνέβαλε στη βελτίωση των συνθηκών και στη διευκόλυνση της διακίνησης και επιστροφής, περίπου, 50 οικογενειών

⁹⁸ Secretary-General. (2015). *Report of the Secretary-General on the Situation in Abyei*. United Nations Security Council.

⁹⁹ Secretary-General. (2020). *Report of the Secretary-General on the situation in Abyei*. United Nations Security Council.

¹⁰⁰ Secretary-General. (2011). *Report of the Secretary-General on the Situation in Abyei*. United Nations Security Council.

περί τα τέλη του 2011. Επιπρόσθετα, κατά το ίδιο διάστημα, υπολογίζετο ότι 16 άτομα διέσχισαν τη γέφυρα σε ημερήσια βάση προκειμένου να δουν την παρουσία τους.

Η UNISFA, μέχρι το Σεπτέμβριο του 2012, κατέγραψε τον επαναπατρισμό 12 χιλιάδων εκτοπισθέντων πίσω στο Abyei, από ένα σύνολο 110 χιλιάδων ανθρώπων οι οποίοι διέφυγαν των συγκρούσεων το Μάιο του 2011. Η UNISFA παρέδωσε υδροφόρα φορτηγά στις περιοχές επανεγκατάστασης, όπου δεν είχαν, ακόμα, αποκατασταθεί οι χειροκίνητες αντλίες και αυλές νερού. Επίσης συνέδραμε στην αποκατάσταση ενός πηγαδιού νερού, κοντά στο νοσοκομείο της πόλης του Abyei, βοήθησε τους παλιννοστούντες της πόλης του Abyei με τις γεωργικές τους ασχολίες, εκπαίδευσε το νοσηλευτικό προσωπικό του νοσοκομείου και παρείχε νερό, ηλεκτρισμό και έπιπλα σε αυτό.

Στα τέλη του 2013, η παροχή ανθρωπιστικής βοήθειας συνεχιζόταν σταθερά. Το Παγκόσμιο Επισιτιστικό Πρόγραμμα συνέχισε να παρέχει μηνιαίες μερίδες σε περίπου 81 χιλιάδες δικαιούχους. Ο Οργανισμός Τροφίμων και Γεωργίας των Ηνωμένων Εθνών ολοκλήρωσε τη διανομή σπόρων και εργαλείων σε περισσότερες από 4 χιλ. αγροτικές οικογένειες. Επίσης, συνεχίστηκε η διανομή μη-εδώδιμων ειδών, όπως σεντόνια, κουβέρτες, κουνουπιέρες κ.α., σε 19 χιλιάδες άτομα¹⁰¹.

Μεταξύ Οκτωβρίου και Νοεμβρίου 2014, το Παγκόσμιο Επισιτιστικό Πρόγραμμα, με τη συνδρομή της UNISFA, μοίρασε επισιτιστική βοήθεια στις ευάλωτες κοινότητες του βορίου Abyei, για πρώτη φορά από τον Μάιο του 2011. Ακολούθησε μια ταχεία αξιολόγηση της περιοχής, η οποία διαπίστωσε πως οι κοινότητες του βορειοανατολικού Abyei βρίσκονταν σε κατάσταση επισιτιστικής κρίσης¹⁰².

Στην Έκθεση του Γ.Γ. των Ηνωμένων Εθνών για την Κατάσταση στο Abyei, ημερομηνίας 16 Ιουνίου 2015, αναφέρεται ότι η UNISFA υποστήριξε, κατά την περίοδο αναφοράς, τις προσπάθειες ενίσχυσης των μέσων διαβίωσης, παράλληλα με την παροχή επισιτιστικής βοήθειας στη νότια περιοχή του Abyei. Οι βασικές προσπάθειες περιλάμβαναν την παροχή επαγγελματικής κατάρτισης και αλιευτικού και γεωργικού εξοπλισμού. Μετά την πρόσφατη αξιολόγηση των αναγκών για ανθρωπιστική βοήθεια και ανάκαμψη, η παροχή υπηρεσιών υγείας επεκτάθηκε σε δύο κλινικές στη βόρεια περιοχή του Abyei. Η υποστήριξη όσον αφορά τον τομέα της εκπαίδευσης περιλάμβανε την παροχή βασικού εκπαιδευτικού υλικού και εξοπλισμού και την αποκατάσταση των αιθουσών διδασκαλίας. Στα νότια του Abyei κατασκευάστηκαν 205 καταφύγια για τους πλέον ευάλωτους. Επιπλέον παρασχέθηκαν υλικά για την κατασκευή των σπιτιών που είχαν καταστραφεί μετά τις

¹⁰¹ Secretary-General. (2013). *Report of the Secretary-General on the Situation in Abyei*. United Nations Security Council.

¹⁰² Secretary-General. (2014). *Report of the Secretary-General on the situation in Abyei*. United Nations Security Council.

επιθέσεις. Σημαντική, επίσης, ήταν η αποκατάσταση 26 χειροκίνητων αντλιών και η εγκατάσταση 22 νέων, ανεβάζοντας τον συνολικό αριθμό τους στην περιοχή σε 249. Ακόμα, 42 ναυπηγεία κατασκευάστηκαν ή αποκαταστάθηκαν σε όλα τα σημεία της περιοχής. Για την κάλυψη των αναγκών σε ασφαλές νερό των δύο κοινοτήτων, τα ναυπηγεία, σε ορισμένες περιοχές συμπληρώθηκαν από κάποια σημεία νερού. Η διασφάλιση των υδάτινων πόρων και για τις δύο κοινότητες αποτελούσε προτεραιότητα, καθώς θα συνέβαλλε, ανάμεσα σε άλλα, στην αποφυγή δικοινοτικών συγκρούσεων¹⁰³.

Στα τέλη του 2015, ολοκληρώθηκε μια σειρά από έργα, χρηματοδοτούμενα από την UNISFA. Σε αυτά συμπεριλαμβάνονταν μια κοινοτική αίθουσα και μια αγορά. Την ίδια στιγμή, άλλα παρόμοια έργα μικρής κλίμακας βρίσκονταν στη φάση της υλοποίησης, καλύπτοντας συγκεκριμένες ανάγκες συγκεκριμένων ομάδων, όπως οι αγροκτηνοτρόφοι και οι εποχικοί μετανάστες¹⁰⁴.

Η UNISFA, το 2018, διευκόλυνε την παροχή ανθρωπιστικής βοήθειας, παρέχοντας υλικοτεχνική υποστήριξη, ιδιαίτερα κατά την περίοδο των έντονων βροχοπτώσεων. Σκοπός ήταν η ενίσχυση της διασύνδεσης με την κοινότητα και η οικοδόμηση τοπικής υποστήριξης. Από τον Αύγουστο του 2018 οργανώθηκαν ειδικές πτήσεις για τους ανθρωπιστικούς εταίρους και παρασχέθηκε δύναμη προστασίας για τη διεξαγωγή ανθρωπιστικών αξιολογήσεων και την αντιμετώπιση του αυξανόμενου αριθμού κρουσμάτων ελονοσίας¹⁰⁵.

Το 2022 η ανθρωπιστική κοινότητα, βοηθούμενη από την UNISFA, συνέδραμε στην υποστήριξη 240 χιλ. ευάλωτων ανθρώπων στην περιοχή του Abyei, συμπεριλαμβανομένων 120.500 Ngok Dinka και άλλων κοινοτήτων του Νοτίου Σουδάν, 28.000 εκτοπισμένων από γειτονικά κράτη, 43.000 Misseriya της περιοχής, 42.500 εποχιακούς μετανάστες-Misseriya και 6.000 νομάδες που εισήλθαν στην περιοχή τον Οκτώβριο του 2021 και θα αποχωρούσαν την άνοιξη του 2022. Ωστόσο, η ανθρωπιστική ανταπόκριση παρεμποδίστηκε από περιορισμούς πρόσβασης. Τα κρούσματα βίας τον Φεβρουάριο και τον Μάρτιο, που είχαν ως αποτέλεσμα την αναστολή των δραστηριοτήτων στις πληγείσες περιοχές, παρεμπόδισαν περαιτέρω την ανθρωπιστική ανταπόκριση¹⁰⁶.

Τον Ιανουάριο του 2023, δεκατέσσερις ΜΚΟ παρείχαν ανθρωπιστική βοήθεια σε περίπου 212 χιλιάδες ευάλωτα άτομα σε όλο το Abyei. Η UNISFA, σε συνεργασία με τον Διεθνή Οργανισμό

¹⁰³ Secretary-General. (2015). *Report of the Secretary-General on the Situation in Abyei*. United Nations Security Council.

¹⁰⁴ Secretary-General. (2015). *Report of the Secretary-General on the Situation in Abyei*. United Nations Security Council.

¹⁰⁵ Secretary-General. (2018). *Report of the Secretary-General on the Situation in Abyei*. United Nations Security Council.

¹⁰⁶ Secretary-General. (2022). *Report of the Secretary-General on the situation in Abyei*. United Nations Security Council.

Μετανάστευσης (IOM) και το Γραφείο της Ύπατης Αρμοστείας των Ηνωμένων Εθνών για τους Πρόσφυγες (UNHCR), εργαζόταν για την επιτυχή διανομή υλικών βοήθειας, συμπεριλαμβανομένων καταφυγίων, για 800 νοικοκυριά, εσωτερικά εκτοπισμένων ατόμων¹⁰⁷.

Κριτήριο 2^ο: Τερματισμός Πολέμου/Περιορισμός της Σύγκρουσης

Ο Γ.Γ. των Ηνωμένων Εθνών σε έκθεσή του με ημερομηνία 27 Νοεμβρίου 2011 εκφράζει την ανησυχία του για την ασφάλεια στην περιοχή. Τονίζει πως δεδομένης της υπάρχουσας έντασης μεταξύ των δύο κοινοτήτων Ngok Dinka και Misseriya, της δυσαρέσκειας εξαιτίας της παραμονής ενόπλων δυνάμεων στην περιοχή και της απουσίας μεγάλης κλίμακος επαναπατρισμού των εκτοπισθέντων, η σταθερότητα είναι ιδιαίτερα εύθραυστη. Επίσης, στην ίδια Έκθεση, διατυπώνει τον έντονο προβληματισμό του ευρύτερα για τα όσα τεκταινούνται πολιτικά – για το αδιέξοδο σε ακανθώδη ζητήματα, για τη συνέχιση της σύγκρουσης εντός του Νοτίου Kordofan και του Blue Nile, για την συσσώρευση στρατευμάτων στα σύνορα Βορείου και Νοτίου Σουδάν και από τις δύο πλευρές, για τους βομβαρδισμούς συνοριακών περιοχών και για τις κατηγορίες εις βάρος των κυβερνήσεων για την υποστήριξη παραστρατιωτικών ομάδων¹⁰⁸.

Από το Νοέμβριο του 2011 μέχρι και τον Ιανουάριο του 2012 δεν καταγράφηκαν διακοινοτικές συγκρούσεις, με την UNISFA να διεξάγει, ενεργά, προληπτικές περιπολίες κατά μήκος της περιοχής, ώστε να εντοπίσει τυχόν κινδύνους, οι οποίοι θα μπορούσαν να απειλήσουν την ασφάλεια στην περιοχή. Παράλληλα η UNISFA εργαζόταν για την οικοδόμηση της εμπιστοσύνης ανάμεσα στις δύο κοινότητες.

Το Φεβρουάριο του 2012, η UNISFA αποτρέπει, άμα τη γενέσει της, μια ακόμα κρίση ανάμεσα στους Misseriya και τους Dinka¹⁰⁹. Πιο συγκεκριμένα, στις 13 Φεβρουαρίου, άγνωστοι ανοίγουν πυρ εναντίον μιας ομάδας Misseriya και των βοοειδών τους, στην περιοχή του Cwein. Οι Misseriya, ακολούθως, παραδέχονται πως κάποιος από τους νομάδες τους δεν είχαν εξασφαλίσει την απαραίτητη για την μετακίνηση των βοοειδών τους εξουσιοδότηση από την υπεύθυνη μεικτή επιτροπή ασφαλείας. Προκειμένου, λοιπόν, να αποτραπεί μια ενδεχόμενη κλιμάκωση της σύγκρουσης, η UNISFA πείθει τους Misseriya να απέχουν από οποιαδήποτε εκδικητική ενέργεια, διαβεβαιώνοντας, από την άλλη, την

¹⁰⁷ Secretary-General. (2023). *Report of the Secretary-General on the situation in Abyei*. United Nations Security Council.

¹⁰⁸ Secretary-General. (2011). *Report of the Secretary-General on the Situation in Abyei*. United Nations Security Council.

¹⁰⁹ Secretary-General, U. (2012). *Report of the Secretary-General on the Situation in Abyei*. United Nations Security Council.

κοινότητα των Dinka ότι η κατάσταση βρισκόταν υπό τον έλεγχό της. Παράλληλα, εντατικοποίησε τις περιπολίες της έτσι ώστε να ενισχύσει την παρουσία της νοτιοανατολικά και βορειοδυτικά της περιοχής του Abyei. Λίγες μέρες αργότερα ένα ακόμα, αντίστοιχο, περιστατικό λαμβάνει χώρα, θέτοντας, ξανά, σε κίνδυνο την ισορροπία και την ασφάλεια στην περιοχή. Στις 22 Φεβρουαρίου, στην περιοχή του Cwein, η UNISFA σταματά μια ομάδα νομάδων Misseriya, συνοδεία 12 χιλιάδων βοοειδών, απαγορεύοντάς τους να συνεχίσουν την πορεία τους προς τον ποταμό Kiir/Bahr el-Arab, καθώς δεν είχαν την απαραίτητη άδεια από την αρμόδια επιτροπή. Σχεδόν ταυτόχρονα, δυνάμεις της Αστυνομίας του Νοτίου Σουδάν από το Agok συγκεντρώθηκαν στο νότιο άκρο του ποταμού, φέροντες βαρύ οπλισμό και αποσκοπώντας στον εκφοβισμό των νομάδων. Η UNISFA παρενέβη αμέσως, διασφαλίζοντας την απόσυρση των δυνάμεων του Ν. Σουδάν από την περιοχή¹¹⁰.

Στις 13 Απριλίου 2012, η UNISFA ανέκοψε την πορεία 1800 περίπου στρατιωτών του Λαϊκού Απελευθερωτικού Στρατού του Νοτίου Σουδάν (SPLA), 20 km νοτιοανατολικά του Um-Khariet, οι οποίοι κατευθύνονταν προς την περιοχή Heglig του Σουδάν, περνώντας μέσα από το Abyei. Την ίδια μέρα ο Επικεφαλής της Αποστολής Tadesse, Werede Tesfay, ταξίδεψε στην πόλη Juba του Ν. Σουδάν απαιτώντας την άμεση απόσυρση των στρατευμάτων του SPLA από το Abyei και την αποφυγή οποιασδήποτε ενέργειας η οποία θα μπορούσε να θέσει σε κίνδυνο την ασφάλεια της περιοχής. Πράγματι, η απόσυρση ξεκίνησε το ίδιο απόγευμα και ολοκληρώθηκε το πρωί της 14^{ης} Απριλίου¹¹¹.

Το Νοέμβριο του 2012 καταγράφησαν αιματηρά επεισόδια ανάμεσα στις δύο κοινότητες του Abyei. Συγκεκριμένα στις 12 Νοεμβρίου, 19 αρχηγοί της φυλής Misseriya δέχτηκαν επίθεση με πέτρες από μια ομάδα 35 Dinka, ενώ επέβαιναν σε λεωφορείο εντός της πόλης του Abyei και κινούνταν από την τοπική αγορά προς το τζαμί της πόλης. Οι τραυματίες μεταφέρθηκαν στην έδρα της UNISFA όπου έλαβαν ιατρική περίθαλψη. Την επόμενη μέρα 40 Dinka, μεταξύ αυτών και γυναικόπαιδα, συγκεντρώθηκαν έξω από τα γραφεία της UNISFA διαμαρτυρόμενοι για την προστασία των Misseriya. Μετά από παρέμβαση της UNISFA η ομάδα αποχωρεί. Στη συνέχεια, ωστόσο, τρεις μεγαλύτερες ομάδες συγκεντρώθηκαν έξω από το τζαμί της πόλης, με σκοπό να προκαλέσουν υλικές ζημιές σε αυτό. Επρόκειτο για περίπου 200 άτομα. Μετά από πυροβολισμούς στον αέρα, το πλήθος διαλύθηκε. Ο απολογισμός ωστόσο ήταν λυπηρός, με έναν νεκρό κυανόκρανο και έναν τραυματία. Σχεδόν ταυτόχρονα με το περιστατικό αυτό ακόμα μια ομάδα 300 ατόμων συγκεντρώθηκε έξω από την κεντρική αγορά, απειλώντας πως θα έθετε αυτή στις φλόγες. Η UNISFA, όχημα της οποίας δέχτηκε επίθεση από το οργισμένο πλήθος, κατάφερε, ξανά, να το διαλύσει, μεταφέροντας, παράλληλα, όλους

¹¹⁰ Secretary-General, U. (2012). *Report of the Secretary-General on the Situation in Abyei*. United Nations Security Council.

¹¹¹ Secretary-General, U. (2012). *Report of the Secretary-General on the Situation in Abyei*. United Nations Security Council.

τους έμπορους Misseriya εντός της τοπικής αγοράς. Ακολούθως συνέβαλε στην φυγάδευσή τους και μεταφορά τους, με ασφάλεια, στο el-Muglad. Σε μια προσπάθεια εκτόνωσης της κατάστασης η UNISFA ήρθε σε επαφή με εκπροσώπους των δύο κοινοτήτων, αμέσως μετά τα επεισόδια¹¹².

Η Έκθεση του Γ.Γ. του Ο.Η.Ε για την Κατάσταση στο Abyei, ημερομηνίας 17 Μαΐου 2013 αναφέρει πως η κατάσταση στο Abyei ήταν έκρυθμη εξαιτίας μιας σειράς διακοινοτικών δολοφονιών οι οποίες έλαβαν χώρα. Αποκορύφωμα του κύκλου βίας, την άνοιξη του 2013, ήταν η δολοφονία του Ανώτατου Αρχηγού της φυλής των Ngok Dinka¹¹³. Στις 4 Μαΐου, αφού είχε ολοκληρωθεί η συνεδρίαση της Κοινής Επιτροπής Εποπτείας του Abyei, μια 16μελής αντιπροσωπεία, ανάμεσα σε αυτούς και ο Deng Kuol Deng, Ανώτατος Αρχηγός των Dinka, ζήτησαν από την UNISFA να επισκεφθεί τις περιοχές Tajalei, Noong και Makir. Έχοντας ολοκληρώσει το γεύμα τους, στο αρχηγείο του τάγματος της UNISFA, στην πόλη Diffra και επιστρέφοντας πίσω στην πόλη του Abyei, μια ομάδα ενόπλων Misseriya ανακόπτει την πορεία της πομπής των οχημάτων. Οι ένοπλοι άνδρες απαιτούσαν την παράδοση των Dinka που συνόδευαν τις δυνάμεις της UNISFA. Η Αποστολή απέρριψε το αίτημα αυτό, με αποτέλεσμα η ομάδα ενόπλων να αυξηθεί σταδιακά, φτάνοντας τους 200. Μετά από διαπραγματεύσεις του Επικεφαλής της Αποστολής μαζί τους, οι οποίες κράτησαν 3 ώρες, οι ένοπλοι άφησαν τη συνοδεία να φύγει. Καθώς, όμως, η συνοδεία γύριζε προς τη Diffra, νεαρός Misseriya άνοιξε πυρ εναντίον του οχήματος του Ο.Η.Ε, σκοτώνοντας τον Ανώτατο Αρχηγό των Ngok Dinka και έναν κυανόκρανο. Ακολούθησε ανταλλαγή πυρών, κατά την οποία ο δράστης σκοτώθηκε¹¹⁴.

Η Έκθεση του Γ.Γ. των Ηνωμένων Εθνών, εκδοθείσα το Μάιο του 2014, αναφέρει πως οι εντάσεις μεταξύ των Misseriya και των Dinka αυξήθηκαν δραματικά, ως επακόλουθο μιας σειράς περιστατικών που σημειώθηκαν μεταξύ των δυνάμεων του SPLA, των Αστυνομικών Δυνάμεων του Ν. Σουδάν και της πολιτοφυλακής του Σουδάν, οι οποίοι αναπτύχθηκαν στο έδαφος του Abyei, σχηματίζοντας στρατόπεδα. Υπό τον κίνδυνο κλιμάκωσης και σοβαρής επιδείνωσης της κατάστασης, ο Επικεφαλής της UNISFA συναντήθηκε με τον Πρόεδρο Kiir, ώστε να διασφαλίσει την αποχώρηση των δυνάμεων από το Abyei. Ο Πρόεδρος δήλωσε ρητά πως η κυβέρνησή του θα λάβει όλα τα απαραίτητα μέτρα για την απόσυρση των στρατευμάτων μέχρι τις 10 Μαρτίου 2014¹¹⁵.

¹¹² Secretary-General, U. (2012). *Report of the Secretary-General on the Situation in Abyei*. United Nations Security Council.

¹¹³ Secretary-General. (2013). *Report of the Secretary-General on the Situation in Abyei*. United Nations Security Council.

¹¹⁴ Secretary-General. (2013). *Report of the Secretary-General on the Situation in Abyei*. United Nations Security Council.

¹¹⁵ Secretary-General. (2014). *Report of the Secretary-General on the situation in Abyei*. United Nations Security Council.

Ωστόσο την ίδια μέρα ξεκίνησαν σφοδρές συγκρούσεις μεταξύ των δυνάμεων επί του εδάφους. Μόλις η UNISFA έλαβε γνώση για τις μάχες έσπευσε αμέσως στην περιοχή, όπου βρήκε τα πτώματα ανδρών του SPLA και της Αστυνομίας. Την 1^η Μαρτίου καταγράφηκε το σημαντικότερο περιστατικό βίας, μετά τη δολοφονία του Αρχηγού των Dinka. Το περιστατικό σημειώθηκε στην περιοχή Makir Awed, με την περίπολο της UNISFA να εντοπίζει 100 μαχητές SPLA και 10 πολιτοφύλακες Misseriya νεκρούς¹¹⁶.

Προκειμένου να αντιμετωπίσει το επιδεινούμενο περιβάλλον ασφαλείας, η UNISFA εντατικοποίησε τη στρατηγική της αντιμετώπισης και συγκράτησης της σύγκρουσης, διατηρώντας έναν χώρο απεμπλοκής μεταξύ των τοπικών κοινοτήτων και αναπτύσσοντας στρατεύματα σε όλα τα πιθανά σημεία ανάφλεξης. Επίσης ενίσχυσε τις περιπολίες, την εναέρια παρακολούθησή της και τις τακτικές συναντήσεις της Κοινής Επιτροπής Ασφαλείας με τους παραδοσιακούς ηγέτες των δύο κοινοτήτων¹¹⁷.

Προκειμένου να αμβλυνθούν οι εντάσεις και να κατοχυρωθεί η ασφάλεια, η UNISFA στις αρχές Αυγούστου άρχισε να προσεγγίζει τις τοπικές κοινότητες εντατικά, ενημερώνοντάς τις για την ανάγκη και τα πλεονεκτήματα ενός διακοινοτικού διαλόγου μεταξύ Ngok και Misseriya. Ομάδα-στόχος της εκστρατείας ήταν ολόκληρη η κοινωνία, ανεξαρτήτως: παραδοσιακοί ηγέτες διανοούμενοι, ομάδες γυναικών, νέοι, πρεσβύτεροι, έμποροι, μέλη θρησκευτικών ομάδων κ.α. Η συνολική ανταπόκριση ήταν θετική και οι δύο κοινότητες εξέφρασαν μια σειρά από ανησυχίες, οι οποίες έπρεπε να αντιμετωπιστούν πριν ή κατά τη διάρκεια του δικοινοτικού διαλόγου¹¹⁸.

Στα χρόνια που ακολούθησαν, η κατάσταση ασφαλείας στο Abyei, βάσει των Εκθέσεων του Γ.Γ. των Ηνωμένων Εθνών, παρέμενε, σε γενικές γραμμές, ήρεμη. Ωστόσο, ελλείψει προόδου όσον αφορά την εφαρμογή της Συμφωνίας της 20^{ης} Ιουνίου 2011 και των συζητήσεων για το τελικό Καθεστώς της Επικράτειας του Abyei, οι δικοινοτικές εντάσεις, ταυτόχρονα με την ευρεία διάδοση των όπλων, αποτελούσαν πραγματικό κίνδυνο για την διατήρηση της ειρήνης. Ο Γ.Γ. των Ηνωμένων Εθνών σημειώνει στην Έκθεση Οκτωβρίου του 2017 πως η σύγκρουση στο Abyei χαρακτηρίζεται από 4 τάσεις. Πρώτον, η δικοινοτική βία: υπήρχαν, συστηματικά, αναφορές για περιστατικά ακραίας βίας μεταξύ των κοινοτήτων, τα οποία σχετίζονταν με την πρόσβαση στους βοσκοτόπους και το νερό κατά την ετήσια μετανάστευση των Misseriya, η οποία με τη σειρά της αποτελούσε παραδοσιακή πηγή σύγκρουσης. Δεύτερον, οι εγκληματικές δραστηριότητες στην κοινή αγορά Amiet ήταν ένα επίμονο

¹¹⁶ Secretary-General. (2014). *Report of the Secretary-General on the situation in Abyei*. United Nations Security Council.

¹¹⁷ Secretary-General. (2014). *Report of the Secretary-General on the situation in Abyei*. United Nations Security Council.

¹¹⁸ Secretary-General. (2015). *Report of the Secretary-General on the Situation in Abyei*. United Nations Security Council.

πρόβλημα, το οποίο δυνητικά θα μπορούσε να επιδεινώσει τις δικοινοτικές εντάσεις, στο βαθμό που οι δύο κοινότητες συγχρωτίζονταν στην αγορά και στις γύρω περιοχές. Τρίτον, τα περιστατικά μικροεγκλημάτων συνεχίστηκαν, σε μεγάλο βαθμό ως αποτέλεσμα της δυσμενούς οικονομικής κατάστασης στην περιοχή του Abyei. Τέταρτον, η παρουσία ένοπλων ομάδων καθιστούσε το ενδεχόμενο ανάφλεξης των εντάσεων εξαιρετικά πιθανόν¹¹⁹.

Αξίζει να σημειωθεί ότι στα τέλη του 2017, σημειώθηκε σημαντική μείωση της βίας στην κοινή αγορά του Amiet, μετά την επαφή της UNISFA και με τις δύο κοινότητες, στην πόλη Diffra και Dokura, στις 26 Ιουλίου 2017. Οι κοινότητες συμφώνησαν στο ότι τα χρόνια ζητήματα θα έπρεπε να επιλύονται μέσω των κοινών επιτροπών ειρήνης. Ακολούθησε συνάντηση των ηγετών των δύο κοινοτήτων, κατά την οποία αποφάσισαν, εκ νέου, την επίλυση των προβλημάτων μέσω των παραδοσιακών μηχανισμών. Η μείωση της έντασης οφείλεται, επίσης, στην ισχυρή στρατιωτική παρουσία της UNISFA, η οποία ενισχύθηκε στα φλέγοντα σημεία. Παρά τα πολλά βίαια επεισόδια, η κατάσταση ασφαλείας χαρακτηριζόταν ως ήρεμη¹²⁰.

Κατά τους τελευταίους μήνες του 2019, η κατάσταση ασφαλείας στο Abyei κατέστη εξαιρετικά εύθραυστη, με τα επεισόδια βίας ανάμεσα στις δύο κοινότητες να αυξάνονται δραματικά. Στις 8 Δεκεμβρίου 2019, μια ένοπλη ομάδα Misseriya επιτέθηκε και σκότωσε αμάχους, Ngok Dinka, στην περιοχή Leu, του Νότιου τομέα. Σε μια μεγάλη κλιμάκωση της κατάστασης, τον Ιανουάριο του 2020, τρεις Misseriya σκοτώθηκαν από επιτιθέμενους, οι οποίοι πιστεύεται ότι ανήκαν στην κοινότητα Dinka. Ως αντίποινα, στις 22 Ιανουαρίου ένοπλοι Misseriya δολοφόνησαν 33 Dinka στην περιοχή Kolom. Η UNSISFA συνέλαβε τρεις ανηλίκους, οι οποίοι θεωρούνται ύποπτοι για το περιστατικό. Προκειμένου να αντιμετωπίσει τις αυξανόμενες δικοινοτικές εντάσεις, η ηγεσία της UNISFA συνεργάστηκε με τους παραδοσιακούς ηγέτες των κοινοτήτων, καθώς και με την κοινή επιτροπή ειρήνης, η οποία συγκέντρωνε εκπροσώπους των Dinka και των Misseriya κάθε εβδομάδα¹²¹.

Η κατάσταση στο Abyei κατά το 2022 παρέμεινε, ως επί το πλείστον, ήρεμη, παρά τα σποραδικά επεισόδια βίας, συμπεριλαμβανομένων δολοφονιών, πυροβολισμών, κλοπής βοοειδών, βίας κατά γυναικών και περιστατικών βίας που σχετίζονται με τη μετανάστευση. Τα περιστατικά αυτά μεταβλήθηκαν, πολλές φορές, σε αντιπαραθέσεις μεταξύ των κοινοτήτων Misseriya και Dinka, αλλά και σε βίαια επεισόδια μεταξύ Ngok και Twic Dinka. Κατά την περίοδο αναφοράς, καταγράφησαν 46

¹¹⁹ Secretary-General. (2017). *Report of the Secretary-General on the situation in Abyei*. United Nations Security Council.

¹²⁰ Secretary-General. (2017). *Report of the Secretary-General on the situation in Abyei*. United Nations Security Council.

¹²¹ Secretary-General. (2019). *Report of the Secretary-General on the Situation in Abyei*. United Nations Security Council.

περιστατικά βίας, ενώ εκτιμάται πως 52 άμαχοι, μεταξύ αυτών και γυναικόπαιδα, σκοτώθηκαν σε ένοπλες συγκρούσεις. Αποτέλεσμα των συγκρούσεων ήταν επίσης ο τραυματισμός και ο εκτοπισμός δεκάδων αμάχων.

Κατά τους πρώτους πέντε μήνες του 2023, η κατάσταση στο Abyei παρέμεινε τεταμένη, κυρίως εξαιτίας της απαγωγής και δολοφονίας δύο εμπόρων Misseriya, στις 31 Δεκεμβρίου 2022, στην περιοχή του Abyei. Τα ακρωτηριασμένα σώματά τους ανασύρθηκαν στις 6 Ιανουαρίου από την UNISFA και την επιτροπή προστασίας της κοινότητας, με την ηγεσία της Misseriya να κατηγορεί ευθέως τους Ngok Dinka ως υπευθύνους και να απαιτεί από την UNISFA να φέρει τους δράστες ενώπιον της δικαιοσύνης. Η αποστολή ειδοποίησε επισήμως τα μέρη για τον θάνατο των εμπόρων και πρότεινε, κατά τη συνεδρίαση του Κοινού Πολιτικού Μηχανισμού και Μηχανισμού Ασφαλείας τον Ιανουάριο, τη σύσταση κοινής ομάδας έρευνας¹²².

Κριτήριο 3ο: Ελάχιστο Επίπεδο Πολιτικού Ανοίγματος

Μέχρι το τέλος του 2011 ελάχιστη πρόοδος είχε σημειωθεί αναφορικά με την εφαρμογή της Συμφωνίας της 20^{ης} Ιουνίου, η οποία δέσμευε όλα τα εμπλεκόμενα μέρη στην εγκαθίδρυση μιας Διοίκησης για την Περιοχή του Abyei, υπό την ηγεσία ενός Επικεφαλής, διορισμένου από την Κυβέρνηση του Νοτίου Σουδάν και ενός Γενικού Διευθυντή, διορισμένου από την Κυβέρνηση του Σουδάν, με την αποδοχή, και στις δύο περιπτώσεις, των αντίστοιχων κυβερνήσεων¹²³.

Κατά το πρώτο τρίμηνο του 2012, οι προσπάθειες της UNISFA, σε συνεργασία με τον διαμεσολαβητή της Αφρικανικής Ένωσης, εστιάστηκαν, σε επίπεδο πολιτικό, στην εφαρμογή όλων όσων συμφωνήθηκαν κατά την, τρίτη σε σειρά, συνεδρίαση της Κοινής Επιτροπής Εποπτείας του Abyei, η οποία διεξήχθη κατά την 18^η και 19^η Ιανουαρίου του ίδιου έτους. Πιο συγκεκριμένα, τα συμφωνηθέντα προέβλεπαν διατάξεις για τη διευκόλυνση παροχής ανθρωπιστικής βοήθειας, την επιστροφή των εκτοπισθέντων και τη μετανάστευση των νομάδων χωρίς οπλισμό. Επίσης, προβλεπόταν η σύσταση και η λειτουργία της Γραμματείας της Κοινής Επιτροπής Εποπτείας του Abyei, η δημιουργία ενός μηχανισμού παρακολούθησης για την εφαρμογή των αποφάσεων της επιτροπής, η σύνθεση της Μικτής Επιτροπής Στρατιωτικών Παρατηρητών και των Μικτών Στρατιωτικών Ομάδων Παρατηρητών. Τέλος, αποφασίστηκαν τα βήματα που απαιτούνταν για το

¹²² Secretary-General. (2023). *Report of the Secretary-General on the situation in Abyei*. United Nations Security Council.

¹²³ Secretary-General. (2011). *Report of the Secretary-General on the Situation in Abyei*. United Nations Security Council.

σχηματισμό της Αστυνομικής Υπηρεσίας του Abyei, όπως, επίσης, και η σύγκλιση «συνεδρίων συνύπαρξης» μεταξύ των δύο κοινοτήτων. Στο πλαίσιο αυτό, η UNISFA κατήρτισε ένα σχέδιο πρότασης για τους όρους εντολής της Κοινής Στρατιωτικής Επιτροπής Παρατηρητών, το οποίο παρέδωσε στην Κοινή Επιτροπή Εποπτείας. Προκειμένου, επίσης, να επιταχυνθεί η λειτουργία της Γραμματείας της Κοινής Επιτροπής Εποπτείας του Abyei, η UNISFA προσφέρθηκε να παρέχει κατάλυμα για τους απεσταλμένους Γραμματείς, εντός των κεντρικών της γραφείων στην πόλη του Abyei¹²⁴.

Στις 10 Φεβρουαρίου 2012, οι Κυβερνήσεις του Σουδάν και του Ν. Σουδάν υπέγραψαν ένα υπόμνημα αμοιβαίας κατανόησης, μη-επίθεσης και συνεργασίας, με το οποίο δεσμεύονταν πως δε θα παρενέβαιναν στις εσωτερικές υποθέσεις, σεβόμενοι, εκατέρωθεν, την εθνική κυριαρχία και εδαφική ακεραιότητα των δύο κρατών, δηλώνοντας, παράλληλα, πως θα απέφευγαν με κάθε τρόπο τη χρήση βίας στις μεταξύ τους σχέσεις. Ανάμεσα σε άλλα, συμφωνήθηκε ότι η UNISFA θα βοηθούσε τα δύο μέρη, μέσω της κατάρτισης ενός χάρτη, αναφορικά με την «περιοχή των επιχειρήσεων», ώστε να ξεπεραστεί η διένεξη αναφορικά με τη συνοριογραμμή και ο οποίος θα παρουσιαζόταν στην επόμενη συνάντηση του Κοινού Μηχανισμού Πολιτικής και Ασφάλειας. Παρά την υπογραφή του Υπομνήματος και κατά παράβαση των συμφωνηθέντων, μη επαληθεύσιμες αναφορές έκαναν λόγο για συσσώρευση στρατευμάτων στα σύνορα, βομβαρδισμούς και επιθέσεις εντός των εδαφών του Σουδάν και το Ν. Σουδάν. Τα δύο μέρη συγκρούστηκαν επίσης φραστικά, ανταλλάζοντας κατηγορίες για υπόθαλψη επαναστατικών κινημάτων¹²⁵.

Κατά τους μήνες που ακολούθησαν η πολιτική κατάσταση συνέχισε να βρίσκεται σε τέλμα, κυρίως εξαιτίας των συνεχιζόμενων συγκρούσεων μεταξύ των δύο χωρών. Το Πάνελ της Αφρικανικής Ένωσης παρουσίασε, στο πλαίσιο συνάντησης στο Addis Ababa που διεξήχθη σε υπουργικό επίπεδο στις 4 Απριλίου 2012, μια «κοινή απόφαση έξι σημείων για τη μείωση της έντασης μεταξύ της Δημοκρατίας του Σουδάν και της Δημοκρατίας του Ν. Σουδάν». Η απόφαση δέσμευε τα μέρη να σταματήσουν αμέσως τις εχθροπραξίες, να επαναλάβουν τις διαπραγματεύσεις καλή τη πίστει και να εφαρμόσουν όλα τα συμφωνηθέντα, συμπεριλαμβανομένου του υπομνήματος συνεννόησης, μη-επίθεσης και συνεργασίας, το οποίο υπεγράφη στις 10 Φεβρουαρίου. Ενώ το Ν. Σουδάν δήλωσε έτοιμο

¹²⁴ Secretary-General. (2011). *Report of the Secretary-General on the Situation in Abyei*. United Nations Security Council.

¹²⁵ Secretary-General. (2011). *Report of the Secretary-General on the Situation in Abyei*. United Nations Security Council.

να υπογράψει την πρόταση, η κυβέρνηση του Σουδάν επιθυμούσε περαιτέρω διαβουλεύσεις στο Khartoum πριν από την υπογραφή της¹²⁶.

Στις 5 Ιουλίου 2012 διεξήχθη στα κεντρικά γραφεία της UNISFA στο Abyei η 5^η συνεδρία της Κοινής Επιτροπής Εποπτείας, κατά την οποία συμφωνήθηκε η αποστολή μιας από κοινού επιστολής στους αντίστοιχους Προέδρους, ενημερώνοντας και ζητώντας: α) καθοδήγηση σε σχέση με τον τρόπο επίλυσης διαφωνιών αναφορικά με τη σύσταση της Διοίκησης του Abyei, β) τους όρους εντολής της διακυβερνητικής ειδικής ομάδας για την ανθρωπιστική βοήθεια και γ) τη σύσταση της Κοινής Επιτροπής Στρατιωτικής Εποπτείας, δ) την εναρμόνιση από πλευράς Αφρικανικής Ένωσης των προτάσεων για τη διεξαγωγή δικοινοτικού διαλόγου μεταξύ των κοινοτήτων Ngok και Misseriya. Στο πλαίσιο της συνάντησης τα εμπλεκόμενα μέρη υιοθέτησαν και υπέγραψαν τους όρους εντολής της νέας αυτής Επιτροπής Στρατιωτικής Εποπτείας, συμφωνώντας, παράλληλα, να λάβουν μέτρα για την άμεση λειτουργία της (σύσταση επιτροπής, ομάδες παρατηρητών, εκπαίδευση). Παρά το γεγονός ότι η τακτική σύγκλιση συνεδριάσεων της Κοινής Επιτροπής Εποπτείας επρόκειτο, αναμφίβολα, για ενθαρρυντική πολιτικά εξέλιξη, η αμέσως επόμενη, έκτη κατά σειρά, συνάντηση της Επιτροπής απέτυχε να σημειώσει οποιανδήποτε πρόοδο όσον αφορά την εφαρμογή όσων των συμφωνηθέντων της 5^{ης} συνεδρίασης¹²⁷.

Μέχρι τον Ιούλιο του 2012, καμία πρόοδος δεν είχε σημειωθεί όσον αφορά τον καθορισμό μιας ασφαλούς αποστρατικοποιημένης συνοριακής ζώνης μεταξύ Σουδάν και Ν. Σουδάν. Δεσμεύτηκαν, ωστόσο να σεβαστούν τη διακοπή των εχθροπραξιών και την άνευ όρων αποχώρηση των δυνάμεών τους και από τις δύο πλευρές του συνόρου¹²⁸.

Σύμφωνα με την Αναφορά του Γ.Γ. του Ο.Η.Ε για την Κατάσταση στο Abyei, ημερομηνίας 27 Σεπτεμβρίου 2012, η ανάπτυξη των Σουδανών και Νότιο Σουδανών μελών της Κοινής Επιτροπής Στρατιωτικής Εποπτείας ξεκίνησε στα τέλη Ιουλίου 2012. Σύμφωνα με την ίδια πηγή, μέχρι τις 13 Σεπτεμβρίου η Επιτροπή και τα μέλη των Κοινών Ομάδων Στρατιωτικών Παρατηρητών είχαν λάβει την απαραίτητη προκαταρκτική εκπαίδευση εντός του Abyei. Η εν λόγω επιτροπή ήταν αρμόδια για την παρατήρηση και παρακολούθηση της κατάστασης ασφαλείας στο Abyei, για την επαλήθευση και διερεύνηση καταγγελιών για απειλές κατά αμάχων και αναφορές αυτών στην Κοινή Επιτροπή Εποπτείας.

¹²⁶ Secretary-General. (2012). *Report of the Secretary-General on the Situation in Abyei*. United Nations Security Council.

¹²⁷ Secretary-General. (2012). *Report of the Secretary-General on the Situation in Abyei*. United Nations Security Council.

¹²⁸ Secretary-General. (2012). *Report of the Secretary-General on the Situation in Abyei*. United Nations Security Council.

Θετική εξέλιξη αποτέλεσε το γεγονός πως Dinka και Misseriya, στο παρασκήνιο της 6^{ης} Συνεδρίασης της Κοινής Επιτροπής Εποπτείας, συμφώνησαν την έναρξη συνομιλιών για θέματα κοινού συμφέροντος, υπό την αιγίδα της Επιτροπής. Αντίθετα, καμία πρόοδος δεν σημειώθηκε αναφορικά με το τελικό καθεστώς του Abyei. Το Πάνελ της Αφρικανικής Ένωσης δεσμεύτηκε ότι θα υποβάλει πρόταση για το συγκεκριμένο θέμα στον Πρόεδρο Omer-Al-Bashir και τον Πρόεδρο Salva Kiir για να εξεταστεί κατά την επερχόμενη σύνοδο κορυφής τους.

Πράγματι, στις 21 Σεπτεμβρίου 2012 το Πάνελ της Αφρικανικής Ένωσης υπέβαλε στο Σουδάν και το Ν. Σουδάν την πρότασή του όσον αφορά την επίλυση του τελικού καθεστώτος του Abyei. Η πρόταση προνοούσε τη διεξαγωγή δημοψηφίσματος, το οποίο θα προετοιμαζόταν από μια επιτροπή, υπό την ηγεσία μιας Προεδρίας, η οποία θα ορίζετο από την Αφρικανική Ένωση. Δικαίωμα ψήφου θα είχαν οι κάτοικοι του Abyei και η επιτροπή θα εξακρίβωνε το δικαίωμα του «εκλέγειν» των ψηφοφόρων, καταρτίζοντας έναν εκλογικό κατάλογο. Παρά το ότι η πρόταση έγινε δεκτή από το Ν. Σουδάν, η κυβέρνηση του Σουδάν την απέρριψε, κυρίως εξαιτίας του σημείου περί αιρετότητας και του γεγονότος πως ο Πρόεδρος της επιτροπής δημοψηφίσματος θα ήταν μια διεθνής προσωπικότητα και όχι εθνική¹²⁹.

Στο πλαίσιο της 349^{ης} Συνόδου Ειρήνης και Ασφάλειας της Αφρικανικής Ένωσης, στις 14 Δεκεμβρίου 2012, εννέα μέρες μετά τη λήξη της προθεσμίας για το Σουδάν και το Ν. Σουδάν να συμφωνήσουν για το τελικό καθεστώς της περιοχής του Abyei, το Συμβούλιο Ειρήνης και Ασφάλειας επανέλαβε την προηγούμενη αποδοχή της πρότασης του Πάνελ της Αφρικανικής Ένωσης για τη διεξαγωγή δημοψηφίσματος τον Οκτώβριο του 2013, για το τελικό καθεστώς του Abyei. Επίσης, παρέπεμψε τη τελική απόφαση σχετικά με το καθεστώς του Abyei στη Σύνοδο Κορυφής των Αρχηγών Κρατών και Κυβερνήσεων της Αφρικανικής Ένωσης, η οποία θα ξεκινούσε τον Ιανουάριο του 2013. Ακολούθησε συνάντηση των Προέδρων Omer Al-Bashir και Salva Kiir κατά την οποία κάλεσαν την Κοινή Επιτροπή Εποπτείας του Abyei να συνεδριάσει αμέσως για τη σύσταση των θεσμών του Abyei.

Η Κοινή Επιτροπή Εποπτείας του Abyei συνεδρίασε εκ νέου στις 12 και 13 Ιανουαρίου 2013. Τα μέρη συμφώνησαν όσον αφορά το διορισμό συγκεκριμένων υποψηφίων των θεσμών του Abyei, συμπεριλαμβανομένων του Διευθυντή και του Αναπληρωτή Διευθυντή και των πέντε Επικεφαλής των τμημάτων, καθώς και το διορισμό του Προέδρου του Συμβουλίου του Abyei. Ωστόσο τα μέρη δεν μπόρεσαν να συμφωνήσουν αναφορικά με τη σύνθεση αυτή καθαυτή του Συμβουλίου. Οι Συν-Πρόεδροι συμφώνησαν να δώσουν εντολή στους αντίστοιχους αστυνομικούς εμπειρογνώμονες ώστε

¹²⁹ Secretary-General. (2012). *Report of the Secretary-General on the Situation in Abyei*. United Nations Security Council.

να ξεκινήσουν να εργάζονται πάνω στις προτάσεις για το μέγεθος και τη σύνθεση της μελλοντικής Αστυνομικής Υπηρεσίας του Abyei.

Κατά το πρώτο τρίμηνο του 2013 ελάχιστη πρόοδος είχε σημειωθεί όσον αφορά την εφαρμογή της Συμφωνίας της 20^{ης} Ιουνίου 2011. Μετά την αδυναμία να βρεθεί αποδεκτή συμφωνία για την σύνθεση του Συμβουλίου της Περιοχής του Abyei, τα μέρη παρέπεμψαν το θέμα στους Προέδρους Bashir και Kiir. Οι δύο Πρόεδροι συζήτησαν το θέμα, χωρίς, όμως, ουσιαστική πρόοδο¹³⁰.

Στις 2 και 3 Μαΐου 2013, με πρωτοβουλία της UNISFA διοργανώθηκε μια έκτακτη σύσκεψη της Επιτροπής με την παρουσία των Συν-Προέδρων του Σουδάν και του Ν. Σουδάν. Η Επιτροπή αποφάσισε να διασφαλίσει πως το Abyei θα αποτελούσε μια «περιοχή ελεύθερη από όπλα», στη βάση της Συμφωνίας της 20^{ης} Ιουνίου 2011¹³¹.

Μετά τον κύκλο βίας της άνοιξης του 2013 και τη δολοφονία του Ανώτατου Αρχηγού της φυλής των Dinka, η πολιτική κατάσταση τελματώθηκε. Η κοινότητα των Ngok Dinka απέρριψε την εγκαθίδρυση, αλλά και τη συνέχιση οποιωνδήποτε κοινών θεσμών μεταξύ του Σουδάν και του Ν. Σουδάν, συμπεριλαμβανομένης της Κοινής Επιτροπής Εποπτείας του Abyei, την Διοίκηση της Περιοχής του Abyei και την Αστυνομική Υπηρεσία του Abyei. Οι δύο Πρόεδροι Omar al-Bashir και Salva Kiir, μετά τη δέσμευσή τους κατά την 24^η Μαΐου 2013, εστίασαν στη δημιουργία των κατάλληλων συνθηκών για τη διενέργεια δημοψηφίσματος. Ωστόσο, ο al-Bashir τόνισε πως το Σουδάν διαφωνεί με ορισμένες διατάξεις της πρότασης της Επιτροπής Εφαρμογής, οι οποίες, σύμφωνα με αυτόν, παραβιάζουν το Πρωτόκολλο του Abyei, το οποίο εντασσόταν στη Συνολική Ειρηνευτική Συμφωνία του 2005. Οι ενστάσεις του αφορούσαν την πρόνοια ότι το δικαίωμα του «ψηφίζουν» αφορούσε αποκλειστικά και μόνον τους «μόνιμους κατοίκους» - κατ' αντίθεση με το Πρωτόκολλο το οποίο αναφερόταν σε «όλους όσους κατοικούν στην περιοχή». Επίσης, διαφωνούσε με την υπό την Αφρικανική Ένωση προεδρία της Επιτροπής Δημοψηφίσματος. Καμία περεταίρω πρόοδος δε σημειώθηκε¹³².

Οι συνεδρίες της Κοινής Επιτροπής Εποπτείας ανεστάλησαν εξαιτίας του περιστατικού της 4^{ης} Μαΐου. Προκειμένου, λοιπόν, να μετριαστούν οι εντάσεις που προέκυψαν από αυτό το αδιέξοδο, ο Επικεφαλής της Ειρηνευτικής Αποστολής, Yohannes Tesfamariam, προέτρεψε τους Συν-Προέδρους

¹³⁰ Secretary-General. (2013). *Report of the Secretary-General on the Situation in Abyei*. United Nations Security Council.

¹³¹ Secretary-General. (2013). *Report of the Secretary-General on the Situation in Abyei*. United Nations Security Council.

¹³² Secretary-General. (2013). *Report of the Secretary-General on the Situation in Abyei*. United Nations Security Council.

της Επιτροπής να ανοίξουν διάλογο επικοινωνίας, προτρέποντας, παράλληλα, τους αρχηγούς των κοινοτήτων να εφαρμόσουν την απόφαση της Επιτροπής για αποστρατικοποίηση του Abyei.

Ελλείπει κοινών, προσωρινών, θεσμών, η Κυβέρνηση του Ν. Σουδάν δήλωσε την πρόθεσή της να επανεγκαθιδρύσει τις δικές της διοικητικές δομές. Το πολιτικό αδιέξοδο επιτάθηκε όταν στις 23 Αυγούστου τοπικοί αξιωματούχοι Dinka και αξιωματούχοι της Κυβέρνησης του Ν. Σουδάν δήλωσαν, μονομερώς, ότι ένα νέο δημοψήφισμα θα διεξαγόταν στο Abyei τον Οκτώβρη του 2013 και ενθάρρυναν την επιστροφή των Ngok Dinka στο Abyei για το σκοπό αυτό. Ακολούθησαν ανοικτές απειλές των Misseriya για νέο κύκλο βίας, ακόμα και για πόλεμο, σε περίπτωση που κάτι τέτοιο συνέβαινε¹³³.

Στην Έκθεσή του για την κατάσταση στο Abyei, του Νοεμβρίου του 2013, ο Γ.Γ. των Ηνωμένων Εθνών περιγράφει την προσπάθεια διεξαγωγής του μονομερούς δημοψηφίσματος. Στις 18 Οκτωβρίου, ο πληθυσμός Dinka πραγματοποίησε μια γενική διάσκεψη στην πόλη του Abyei, εκδίδοντας μια δήλωση πρόθεσης για τη διοργάνωση κοινοτικού δημοψηφίσματος. Παράλληλα κάλεσαν τη διεθνή κοινότητα, τα μέσα ενημέρωσης και τους σχετικούς οργανισμούς να επιβλέπουν το δημοψήφισμα αυτό. Ακολούθως, στις 19 Οκτωβρίου, η κοινότητα ίδρυσε μια επιτροπή δημοψηφίσματος, αποτελούμενη από τους ηγέτες των Dinka. Η UNISFA παρατήρησε πως από τις 20 μέχρις και τις 26 Οκτωβρίου πέραν των 64 χιλιάδων ατόμων ενεγράφησαν στους εκλογικούς καταλόγους σε 15 συνολικά κέντρα. Στις 26 Οκτωβρίου το Συμβούλιο Ειρήνης και Ασφάλειας της Αφρικανικής Ένωσης εξέδωσε ανακοίνωση με την οποία καλούσε όλα τα μέρη στο Abyei να απέχουν από οποιαδήποτε μονομερή πράξη θα μπορούσε να περιπλέξει την πολιτική κατάσταση¹³⁴.

Παρά την έκκληση του Συμβουλίου, το δημοψήφισμα διεξήχθη μονομερώς σε 29 κέντρα στο Abyei και 6 στο Agok, από τις 27 – 29 Οκτωβρίου. Η ηγεσία των Dinka ανακοίνωσε πως η συντριπτική πλειοψηφία των ψηφοφόρων, με ποσοστό της τάξεως του 99,9%, επέλεξε η περιοχή του Abyei να καταστεί μέρος του Ν. Σουδάν, κάτι που θα ετίθετο σε εφαρμογή από την ίδια κιόλας μέρα. Επιπλέον, η ηγεσία κάλεσε το Σουδάν, το Ν. Σουδάν και τον Ο.Η.Ε. να αναγνωρίσουν το αποτέλεσμα του δημοψηφίσματος¹³⁵.

Στις 28 Οκτωβρίου, ο Πρόεδρος της Επιτροπής της Αφρικανικής Ένωσης, Nkosazana Dlamini-Zuma, καταδίκασε το μονομερές δημοψήφισμα. Το Σουδάν και οι Misseriya χαρακτήρισαν το

¹³³ Secretary-General. (2013). *Report of the Secretary-General on the Situation in Abyei*. United Nations Security Council.

¹³⁴ Secretary-General. (2013). *Report of the Secretary-General on the Situation in Abyei*. United Nations Security Council.

¹³⁵ Secretary-General. (2013). *Report of the Secretary-General on the Situation in Abyei*. United Nations Security Council.

δημοψήφισμα παράνομο και κατά παράβαση των διμερών συμφωνιών. Το Ν. Σουδάν απέφυγε να κάνει οποιαδήποτε δημόσια δήλωση για το δημοψήφισμα.

Υπό το φως των αυξανόμενων για την ασφάλεια κινδύνων, ο Επικεφαλής της Ειρηνευτικής Αποστολή Yohannes Tasmariam συνέχισε να εντυπώνει και στις δύο κυβερνήσεις την επείγουσα ανάγκη της επανέναρξης των συνεδριάσεων της Κοινής Επιτροπής Εποπτείας του Abyei. Ζήτησε, επίσης, από τον Πρόεδρο του Πάνελ Εφαρμογής Υψηλού Επιπέδου της Αφρικανικής Ένωσης, Thabo Mbeki, να εξαντλήσει όλα τα μέσα για την επανέναρξή τους. Πράγματι ο Mbeki επικοινωνήσε με τους δύο προέδρους, οι οποίοι και συναντήθηκαν στις 22 Οκτωβρίου στην Juba. Εκεί συμφώνησαν τη διευκόλυνση της εγκαθίδρυσης Διοίκησης του Abyei, του Συμβουλίου του Abyei και της Αστυνομικής Υπηρεσίας του Abyei. Συμφωνήθηκε επίσης όπως 2% των εσόδων του πετρελαίου της επικράτειας θα καταβάλετο στη Διοίκηση της Περιοχής του Abyei¹³⁶.

Στις 4 Νοεμβρίου 2014, αποφασίστηκε από τους Πέδρους al-Bashir και Kiir η επανέναρξη των συνεδριάσεων της Κοινής Επιτροπής Εποπτείας του Abyei, μετά από ενάμιση, περίπου, χρόνο αναστολής τους. Μετά από σύσταση της UNISFA, ακολούθησε η αποστολή μιας αντιπροσωπείας στο Khartoum και τη Juba, αποτελούμενης από εκπροσώπους της Επιτροπής της Αφρικανικής Ένωσης, της Κυβέρνησης της Αιθιοπίας, των Η.Π.Α. και της UNISFA, με σκοπό να ενθαρρύνει τις δύο κυβερνήσεις να πάρουν τα κατάλληλα μέτρα για την προώθηση και εδραίωση της ειρήνης και της ασφάλειας¹³⁷.

Μετά από αρκετούς γύρους διαβουλεύσεων με τα δύο μέρη, η Γραμματεία του Ο.Η.Ε και η UNISFA κάλεσαν τις δύο Κυβερνήσεις του Σουδάν και του Ν. Σουδάν, μαζί με την Επιτροπή της Αφρικανικής Ένωσης και την Κυβέρνηση της Αιθιοπίας να συμμετάσχουν σε συνάντηση υψηλού επιπέδου ασφαλείας για το Abyei, στο Addis Ababa, στις 17 Νοεμβρίου. Στόχος της συνάντησης ήταν οι δύο κυβερνήσεις να δεσμευτούν εκ νέου ότι θα συνεργαστούν με την UNISFA για την αντιμετώπιση των ανησυχιών για την ασφάλεια του Abyei και ότι θα ενεργοποιήσουν ξανά τους μηχανισμούς ασφαλείας, οι οποίοι συμφωνήθηκαν κατά την 20^η Ιουνίου 2011. Παρά το γεγονός ότι το Ν. Σουδάν επιβεβαίωσε τη συμμετοχή του στη συνάντηση, η Κυβέρνηση του Σουδάν ζήτησε από την UNISFA να αναβάλει τη συνάντηση, δίχως περαιτέρω εξηγήσεις. Στις 18 Νοεμβρίου ο Αναπληρωτής Επικεφαλής της Αποστολής συναντήθηκε με Σουδανούς αξιωματούχους, προτρέποντάς τους να συμμετέχουν στη συνάντηση, η οποία είχε προγραμματιστεί εκ νέου για τα τέλη του Δεκεμβρίου¹³⁸.

¹³⁶ Secretary-General. (2014). *Report of the Secretary-General on the situation in Abyei*. United Nations Security Council.

¹³⁷ Secretary-General. (2014). *Report of the Secretary-General on the situation in Abyei*. United Nations Security Council.

¹³⁸ Secretary-General. (2014). *Report of the Secretary-General on the situation in Abyei*. United Nations Security Council.

Στις 29 και 30 Μαρτίου 2015, μετά από ένα κενό δύο χρόνων, διεξήχθη η ένατη κατά σειρά συνεδρίαση της Κοινής Επιτροπής Εποπτείας του Abyei, στο Addis Ababa. Της συνεδρίασης ηγείτο η Αφρικανική Ένωση και έλαβαν μέρος σε αυτή τόσο ο νέος Επικεφαλής της UNISFA, Haile Tilahun Gebremariam, όσο και ο Διοικητής των Δυνάμεων της UNISFA. Ο διαμεσολαβητής της Αφρικανικής Ένωσης τόνισε ότι ολόκληρη η ηγεσία της Επιτροπής ήταν, πλέον, καινούρια, γεγονός που σηματοδοτούσε μια νέα, ελπιδοφόρα αρχή όσον αφορά τις προσπάθειες σταθεροποίησης της πολιτικής κατάστασης. Η UNISFA κάλεσε την Επιτροπή να λάβει την πλήρη ευθύνη της πολιτικής και διοικητικής παρακολούθησης της διοίκησης της Περιοχής του Abyei και να δημιουργήσει ένα περιβάλλον που θα συνέβαλλε στην επανέναρξη του δικοινοτικού διαλόγου και στην αποκατάσταση των παραδοσιακών μηχανισμών επίλυσης των διαφορών. Τα μέρη συμφώνησαν όπως διεξαχθεί μια συνάντηση των παραδοσιακών ηγετών, στο Addis Ababa, κάτω από την αιγίδα της Επιτροπής και της Αφρικανικής Ένωσης και με την υποστήριξη των Ηνωμένων Εθνών. Επιπλέον συμφωνήθηκε η υποστήριξη των ανθρωπιστικών προγραμμάτων ανάπτυξης και αποκατάστασης στο Abyei, διασφαλίζοντας την ελεύθερη πρόσβαση του ανθρωπιστικού προσωπικού. Τα συμβαλλόμενα μέρη καταδίκασαν ξανά τις επιθέσεις βίας και δήλωσαν την υποστήριξή τους να καταστεί το Abyei αποπλισμένη ζώνη¹³⁹.

Η UNISFA συνέχισε τις προσπάθειες για την προώθηση του διαλόγου σε επίπεδο βάσης μεταξύ των κοινοτήτων Misseriya και Ngok Dinka. Από την άποψη αυτή, η αποστολή πραγματοποίησε μια σειρά χωριστών συναντήσεων τον Σεπτέμβριο του 2015, με ηγέτες και των δύο κοινοτήτων σχετικά με τη δημιουργία μιας κοινής αγοράς, στη βάση της επιθυμίας των δύο κοινοτήτων να ξαναρχίσουν τις μεταξύ τους εμπορικές δραστηριότητες και ως ένα βήμα προς την οικοδόμηση εμπιστοσύνης, αμοιβαίας κατανόησης και ειρηνικής συνύπαρξη¹⁴⁰. Οι διαβουλεύσεις οδήγησαν στη διεξαγωγή μιας συνάντησης μεταξύ των δύο κοινοτήτων, στην περιοχή του Todach, στις 7 Οκτωβρίου. Παρά το γεγονός πως οι αντιπροσωπείες των δύο βρήκαν κοινό έδαφος σε πληθώρα θεμάτων, δεν κατέληξαν σε συμφωνία για την ακριβή τοποθεσία της αγοράς. Και οι δύο πλευρές έβλεπαν την εγκαθίδρυση της αγοράς, ως μια ευκαιρία να θεμελιώσουν την παρουσία τους στις περιοχές εκείνες από τις οποίες ήταν απύσες.¹⁴¹

Το 2018 η UNISFA ενισχύει το ρόλο της στην προώθηση του δικοινοτικού διαλόγου, μέσω της υλικοτεχνικής υποστήριξης των κοινών συνεδριάσεων των επιτροπών ειρήνης, στις πόλεις Abyei,

¹³⁹ Secretary-General. (2015). *Report of the Secretary-General on the Situation in Abyei*. United Nations Security Council.

¹⁴⁰ Secretary-General. (2015). *Report of the Secretary-General on the Situation in Abyei*. United Nations Security Council.

¹⁴¹ Secretary-General. (2015). *Report of the Secretary-General on the Situation in Abyei*. United Nations Security Council.

Dokura, Amiet, Todach, Leu και Marial Achak. Κατά τη διάρκεια αυτών των συναντήσεων, οι εκπρόσωποι των κοινοτήτων συμφώνησαν τρόπους αντιμετώπισης ζητημάτων που επηρεάζουν την ειρήνη και την αρμονική συνύπαρξή τους, συμπεριλαμβανομένων των εγκληματικών δραστηριοτήτων, και συμφώνησαν για τους τρόπους καταβολής των αποζημιώσεων των θυμάτων και των οικογενειών τους¹⁴².

Την ίδια περίοδο, η UNISFA υποστήριξε, περεταίρω, δραστηριότητες οικοδόμησης της ειρήνης. Πιο συγκεκριμένα, στις 20 Φεβρουαρίου δημιουργήθηκε, εκ νέου, μετά από παύση δύο ετών, μια ομάδα εργασίας για την οικοδόμηση της ειρήνης, αποτελούμενη από τις σχετικές υπηρεσίες, τα ταμεία και το προσωπικό των προγραμμάτων της UNISFA και των Ηνωμένων Εθνών. Υπό την προεδρία της UNISFA και του Μόνιμου Συντονιστή, η ομάδα εργασίας επικεντρώθηκε στην ενίσχυση των συνεργειών σε τομείς αμοιβαίου ενδιαφέροντος όπως το φύλο, η συμφιλίωση, η μετανάστευση και η παραδοσιακή δικαιοσύνη¹⁴³. Στο ίδιο πλαίσιο, η UNISFA οργάνωσε μια σειρά από εργαστήρια και εκδηλώσεις, με σκοπό την ενίσχυση της οικοδόμησης της ειρήνης, την προώθηση της κοινοτικής αρμονίας, την ενημέρωση για τα διεθνή πρότυπα ανθρωπίνων δικαιωμάτων και το εθιμικό δίκαιο. Σε αυτά συμμετείχαν αξιωματούχοι και ηγέτες των κοινοτήτων. Επιπλέον η UNISFA οργάνωσε εργαστήρια για θέματα γυναικών, φύλου και τη σημασία της εκπαίδευσης. Παρά τις αξιόλογες προσπάθειες της UNISFA σε επίπεδο δικαιοσύνης, δεν σημειώθηκε οποιαδήποτε θετική πολιτική εξέλιξη, όσον αφορά τα μείζονα ζητήματα της εδαφικής οριοθέτησης και τη διαδικασία που θα οδηγούσε στον καθορισμό του τελικού καθεστώτος του Abyei. Ειδικότερα, η ίδρυση κοινών θεσμών στην Περιοχή του Abyei, όπως προβλεπόταν στη Συμφωνία της 20^{ης} Ιουνίου 2011, παρέμενε πρόκληση, παρά τις επίμονες προσπάθειες της UNISFA για σύγκληση συνεδριάσεων της Μικτής Επιτροπής Εποπτείας. Παρόλα αυτά η UNISFA επεδίωξε, το 2019, την τακτική συνάντηση στο Khartoum και την Juba με μέλη της διπλωματικής κοινότητας για θέματα ασφαλείας και ειρηνευτικής διαδικασίας, υπογραμμίζοντας την ανάγκη τα δύο μέρη να εμπλακούν περεταίρω, σε υψηλότερο επίπεδο, με σκοπό την πολιτική επίλυση των φλέγοντων ζητημάτων.

Το 2020 χαρακτηρίστηκε από συνεχή βελτίωση των σχέσεων μεταξύ Σουδάν και Ν. Σουδάν, με την υπογραφή μιας ειρηνευτικής συμφωνίας στην Juba στις 3 Οκτωβρίου 2020. Στην Juba οι αξιωματούχοι και των δύο πλευρών δήλωσαν την επιθυμία τους να επαναρχίσει η πολιτική διαδικασία για το τελικό καθεστώς του Abyei. Παρά τη συνεχιζόμενη επαναπροσέγγιση μεταξύ του Σουδάν και του Ν. Σουδάν, η ειρηνευτική διαδικασία στο Abyei σημείωσε ελάχιστη πρόοδο, με αυτή να

¹⁴² Secretary-General. (2018). *Report of the Secretary-General on the Situation in Abyei*. United Nations Security Council.

¹⁴³ Secretary-General. (2018). *Report of the Secretary-General on the Situation in Abyei*. United Nations Security Council.

συνοψίζεται στο διορισμό των Ανώτατων Διοικητικών Αρχών από τις αρχές της Juba και του Khartoum. Στις 23 Νοεμβρίου 2020, ο Υπουργός Ανατολικοαφρικανικών Υποθέσεων του Νοτίου Σουδάν, Deng Alor, συναντήθηκε στο Khartoum με τον Hassan Sheikh Idris Qadi, μέλος του Μεταβατικού Κυρίαρχου Συμβουλίου, για να συζητήσουν την εφαρμογή της Ειρηνευτικής Συμφωνίας της Juba της 3ης Οκτωβρίου 2020. καθώς και το ερώτημα του Abyei¹⁴⁴.

Παρά τους υλικοτεχνικούς περιορισμούς που συνδέονταν με την πανδημία του κορονοϊού, η UNISFA επεδίωξε και παρέμεινε πλήρως δεσμευμένη με τις κυβερνήσεις του Σουδάν και του Νοτίου Σουδάν. Ο εκτελών χρέη Αρχηγού της Αποστολής/Διοικητής των Δυνάμεων επισκέφθηκε το Khartoum για να συμμετάσχει στη συνάντηση του Κοινού Πολιτικού Μηχανισμού και Μηχανισμού Ασφαλείας, που φιλοξενήθηκε από την κυβέρνηση του Σουδάν στις 28 και 29 Οκτωβρίου 2020. Εκεί συμφωνήθηκε η δημιουργία σημείων ελέγχου στο Abyei, η εισαγωγής των επιχειρήσεων έρευνας κα κατάσχεσης, η ανάπτυξη κοινών ομάδων στρατιωτικών παρατηρητών σε ολόκληρο το Abyei. Παράλληλα, η UNISFA συνέχισε να υποστηρίζει τον δικοινοτικό διάλογο, μέσω των εβδομαδιαίων συνεδριάσεων της κοινής κοινοτικής επιτροπής ειρήνης, όπου συζητούνταν ζητήματα όπως η εποχιακή μετανάστευση, τα περιστατικά δολοφονιών και των χρηματικών αποζημιώσεων¹⁴⁵.

Μιλώντας, κανείς, για – ελάχιστο – επίπεδο πολιτικού ανοίγματος, δε θα μπορούσε να παραλείψει τον περιορισμένο ρόλο των γυναικών στο πολιτικό γίγνεσθαι και την προσπάθεια της UNISFA να προωθήσει τη γυναικεία συμμετοχή στη λήψη πολιτικών αποφάσεων. Η UNISFA ενέπλεξε και ενδυνάμωσε τις γυναίκες, μέσω τακτικών διαβουλεύσεων και διευκολύνοντας την πρόσβασή τους στην πληροφόρηση. Άλλες προσπάθειες περιλάμβαναν στοχευμένη εκπαίδευση και διαβουλεύσεις με τους παραδοσιακούς και τοπικούς ηγέτες, για την προώθηση των γυναικών σε όλα τα επίπεδα λήψης αποφάσεων. Ένα θετικό αποτέλεσμα αυτής της εμπλοκής ήταν ότι μια γυναίκα διορίστηκε ξανά στη νέα κοινοτική επιτροπή ειρήνης τον Νοέμβριο του 2019. Οι προσπάθειες της UNISFA είχαν επίσης ως αποτέλεσμα την ευρύτερη συμμετοχή των γυναικών σε εκστρατείες ευαισθητοποίησης για τα δικαιώματά τους, δίνοντάς τους τη δυνατότητα να εκφράζουν τις απόψεις τους για θέματα που τους αφορούν και απαιτούν αλλαγή.

Εντός του 2022, η ηγεσία της UNISFA και ο νέος Επικεφαλής της Αποστολής και Διοικητής των Δυνάμεων, διεξήγαγαν μια σειρά από συναντήσεις με τα εμπλεκόμενα μέρη προκειμένου να συζητήσουν ζητήματα ασφαλείας, επιβολής του νόμου, δικοινοτικού διαλόγου και του καθορισμού του τελικού καθεστώτος του Abyei. Μεταξύ άλλων οι αξιωματούχοι της Αποστολής συναντήθηκαν με

¹⁴⁴ Secretary-General. (2020). *Report of the Secretary-General on the situation in Abyei*. United Nations Security Council.

¹⁴⁵ Secretary-General. (2020). *Report of the Secretary-General on the situation in Abyei*. United Nations Security Council.

Ανώτερους Σουδανούς Αξιωματούχους του Υπουργείου Εξωτερικών Υποθέσεων και του Υπουργείου Άμυνας, τον Αντιπρόεδρο του Ν. Σουδάν, αλλά και με τους διοικητικούς αξιωματούχους και παραδοσιακούς ηγέτες του Abyei. Καμία, ωστόσο, πρόοδος δε σημειώθηκε όσον αφορά το φλέγον ζήτημα του τελικού καθεστώτος του Abyei¹⁴⁶.

Η Έκθεση του Γ.Γ. των Ηνωμένων Εθνών για την Κατάσταση στο Abyei, εκδοθείσα τον Μάιο του 2023, αναφέρει ότι η περίοδος αναφοράς χαρακτηρίστηκε από την ολοένα και μεγαλύτερη δέσμευση – υψηλού επιπέδου – των μερών, Σουδάν και Ν. Σουδάν, με στόχο την ενίσχυση της συνεργασίας στα ζητήματα του Abyei και των συνόρων, ανοίγοντας το δρόμο για την τελική διευθέτηση του Καθεστώτος του. Παρά τη θετική ώθηση που έδωσε η βελτίωση των σχέσεων των δύο κρατών, δεν παρατηρήθηκε ρεαλιστική πρόοδος επί του εδάφους, με την Κοινή Επιτροπή Εποπτείας να μη συνέρχεται εκ νέου την περίοδο αυτή. Η UNISFA συνέχισε τον κύκλο επαφών της με τις τοπικές αρχές των δύο κοινοτήτων, τους παραδοσιακούς ηγέτες, την κοινωνία των πολιτών, τους νέους, τις γυναίκες και άλλους βασικούς εμπλεκομένους, για την προώθηση του δικαιοδικού διαλόγου. Στο πλαίσιο αυτό, η Αποστολή πρότεινε τη διεξαγωγή δράσεων κοινωνικής συνοχής και εποχιακών συνεδρίων, όπως αυτό στο Todach του Abyei, τον Μάρτιο του 2023. Με τη διευκόλυνση της UNISFA, του Οργανισμού Τροφίμων και Γεωργίας των Ηνωμένων Εθνών (FAO), του Διεθνούς Οργανισμού Μετανάστευσης (IOM) και της MKO, Concordis International, η διάσκεψη έφερε κοντά τις κοινότητες των Ngok Dinka και Misseriya και κατέληξε στην υπογραφή συμφωνίας, η οποία προνοούσε την παύση των εχθροπραξιών, την ελεύθερη κυκλοφορία, την ανάγκη επαναενεργοποίησης της κοινής κοινοτικής επιτροπής ειρήνης και της συνέχισης του ειρηνευτικού διαλόγου¹⁴⁷

¹⁴⁶ Secretary-General. (2022). *Report of the Secretary-General on the situation in Abyei*. United Nations Security Council.

¹⁴⁷ Secretary-General. (2023). *Report of the Secretary-General on the situation in Abyei*. United Nations Security Council.

Συμπεράσματα/Επίλογος

Στο πλαίσιο της παρούσας μεταπτυχιακής διατριβής επιχειρήθηκε η διερεύνηση της αποτελεσματικότητας της Ειρηνευτικής Αποστολής στο Abyei, μιας αμφιλεγόμενης συνοριακής περιοχής, ανάμεσα στο Σουδάν και το Ν. Σουδάν. Για το σκοπό αυτό μελετήθηκε η δράση της UNISFA, διαχρονικά, από την ανάπτυξή της επί του εδάφους, το καλοκαίρι του 2011, μέχρι και το Μάιο του 2023, με άξονα 3 κριτήρια: την Εκπλήρωση της Εντολής, τον Τερματισμό/Περιορισμό της Σύγκρουσης και το Ελάχιστο Επίπεδο Πολιτικού Ανοίγματος.

Το πρώτο κριτήριο διαιρείτο σε επιμέρους στοιχεία, κατ' αντιστοιχία των διατάξεων της Εντολής της Αποστολής, έτσι όπως αυτή διατυπώνεται από το Συμβούλιο Ασφαλείας. Έτσι, λοιπόν, αρχικά διερευνήθηκε η αποτελεσματικότητα της Αποστολής όσον αφορά την αποστρατικοποίηση του Abyei. Η UNISFA εστίασε την προσπάθειά της στη μετατροπή της περιοχής του Abyei σε έδαφος «απόλυτα απαλλαγμένο από όπλα», μέσω της εντατικοποίησης των ελέγχων και των περιπολιών, της ενίσχυσης των υποδομών, της κατάρτισης στρατηγικής σύλληψης και αφοπλισμού των κατόχων όπλων και της αναχαίτισης των ένοπλων στοιχείων και της απομάκρυνσής τους από το έδαφος του Abyei. Και ενώ η δράση της Αποστολής μπορεί να χαρακτηριστεί επιτυχής, όσον αφορά τον έλεγχο και την απομάκρυνση των ενόπλων, σε επίπεδο ατομικό, όταν επρόκειτο για οργανωμένα σύνολα - και πόσω μάλλον όταν αυτά τα σύνολα πρόσκειντο στις Κυβερνήσεις των δύο γειτονικών κρατών – οι προσπάθειες της UNISFA έπεφταν στο κενό. Χαρακτηριστικό παράδειγμα είναι η παρουσία των ενόπλων δυνάμεων του Σουδάν, εντός του πετρελαϊκού συγκροτήματος Diffra και η αδυναμία της UNISFA να τους απομακρύνει από την επικράτεια του Abyei. Ελλείψει διοικητικών δομών και μηχανισμών επιβολής του νόμου, η UNISFA αυτή καθαυτή αποδεικνύεται ανήμπορη να επιτύχει την αποστρατικοποίηση του Abyei.

Όσον αφορά την εντολή αποναρκοθέτησης της Περιοχής του Abyei, τον κεντρικό ρόλο στη διαδικασία αυτή ανέλαβε η Υπηρεσία Δράσης Ναρκών του Ο.Η.Ε. σε συντονισμό και απόλυτη συνεργασία με την UNISFA. Η δράση της Υπηρεσίας επικεντρώθηκε στην εκκαθάριση κεντρικών διαδρομών και κοινόχρηστων εγκαταστάσεων, όπως χώροι υγείας, σχολεία, σημεία ύδρευσης και πρώην στρατόπεδα. Η αποναρκοθέτηση της περιοχής του Abyei, η οποία διεξαγόταν απρόσκοπτα καθ' όλη τη διάρκεια των ετών, με κάποιες παύσεις εξαιτίας των καιρικών συνθηκών, επέτρεψε στην UNISFA να επεκτείνει τη στρατιωτική της προσβασιμότητα σε απροσπέλαστες, προηγούμενες, περιοχές, ενισχύοντας έτσι την ασφάλεια της περιοχής. Με εντολή της UNISFA, η αρμόδια Υπηρεσία κατήρτισε πολιτικές και πρότυπα αποθήκευσης και καταστροφής όπλων και πυρομαχικών. Σημαντική, επίσης, ήταν η παροχή εκπαίδευσης στους ντόπιους σε σχέση με τον κίνδυνο των ναρκών και τις

διαδικασίες αποναρκοθέτησης. Μέχρι το 2019, πέραν των 12 χιλιάδων ατόμων είχαν λάβει την απαραίτητη εκπαίδευση, με πολλούς να καθίστανται έτοιμοι να ενσωματωθούν, ως αποναρκοθέτες, σε ομάδες πολλαπλών εργασιών.

Αναφορικά με την προστασία των αμάχων, η UNISFA, από πολύ νωρίς, διεξήγαγε επίγειες και εναέριες περιπολίες, τις οποίες εντατικοποιούσε εν καιρώ κρίσεων και δημιούργησε, επίσης, πληθώρα επιχειρησιακών βάσεων. Η οργάνωση Κοινών Επιτροπών Ασφαλείας αποτελούσε το βασικότερο εργαλείο προστασίας των αμάχων της Αποστολής μαζί με τις τακτικές διαβουλεύσεις με τις τοπικές κοινότητες, τόσο σε επίπεδο αρχηγών, όσο και σε επίπεδο απλών πολιτών. Η προθυμία των κοινοτήτων να συνεργαστούν με την UNISFA, η οποία λειτουργούσε ως διαμεσολαβητής μεταξύ των δύο, προσδίδει θετικό πρόσημο στην Αποστολή. Ως μέτρο αποτροπής εντάσεων και προστασίας των αμάχων, η UNISFA έθετε σε εφαρμογή έργα ευαισθητοποίησης των δύο κοινοτήτων, όσον αφορά την συνύπαρξη και την ειρήνη. Επιπρόσθετα, εκτόνησε έργα υποδομών προκειμένου να μετριάσει συγκρούσεις που τυχόν προέκυπταν εξαιτίας της απουσίας αυτών. Αν και η UNISFA κατέβαλλε κάθε δυνατή προσπάθεια προστασίας των αμάχων, περιστατικά ακραίας βίας συνέχιζαν να υφίστανται. Απουσία θεσμών και Αστυνομικής Υπηρεσίας του Abyei, το έργο της UNISFA καθίστατο εξαιρετικά δύσκολο.

Η παροχή ανθρωπιστικής βοήθειας στην περιοχή του Abyei αποτελούσε έργο πολλών διαφορετικών δρώντων, με τους κυριότερους να είναι το Παγκόσμιο Επισιτιστικό Πρόγραμμα, η UNISFA, ο Παγκόσμιος Οργανισμός Μετανάστευσης και η Κυβέρνηση της Αιθιοπίας. Η συμβολή της UNISFA είναι καθοριστική όσον αφορά το ανθρωπιστικό κομμάτι. Ανάμεσα σε άλλα, η Αποστολή ενισχύει τις προσπάθειες ενδυνάμωσης των μέσων διαβίωσης, διευκόλυνε την παροχή ανθρωπιστικής βοήθειας και διαδραμάτισε ρόλο διαμεσολαβητικό, όσον αφορά την επιστροφή και επανεγκατάσταση των εκτοπισθέντων. Η UNISFA συνέβαλε τα μέγιστα και στον εκπαιδευτικό τομέα, παρέχοντας βασικό εκπαιδευτικό υλικό και εξοπλισμό. Επιπρόσθετα, συνέβαλε στην κατασκευή καταφυγίων για εκατοντάδες πολίτες. Παρά την αξιόλογη προσπάθειά της, έχει ακόμα να αντιμετωπίσει μεγάλες προκλήσεις, όπως, για παράδειγμα, η έξαρση των κρουσμάτων ελονοσίας.

Η αποτελεσματικότητα της Αποστολής όσον αφορά το 2^ο κριτήριο, του Περιορισμού και Συγκράτησης της Σύγκρουσης αποδεικνύεται, μάλλον ανεπαρκής. Παρά το γεγονός πως από την εγκαθίδρυση της Αποστολής στο Abyei, μέχρι και σήμερα δεν ξέσπασε κάποια μεγάλης κλίμακας σύγκρουση, υπό την έννοια ενός διακρατικού ή εμφύλιου πολέμου με επίκεντρο την περιοχή, περιστατικά ακραίας βίας σημειώνονταν σχεδόν καθημερινά. Η δράση της UNISFA, μη έχοντας τη δύναμη της επιβολής, περιοριζόταν σε προκαταρκτικές ενέργειες διασφάλισης της ειρήνης. Η Αποστολή εργαζόταν συστηματικά για την οικοδόμηση της εμπιστοσύνης μεταξύ των κοινοτήτων και διενεργούσε μεγάλο αριθμό περιπολιών, με σκοπό να εμποδίσει οποιαδήποτε έξαρση βία εν τη γενέσει της. Η Αποστολή προσπάθησε να εμψυχήσει στις κοινότητες την ανάγκη και τη σημασία του

δικοινοτικού διαλόγου. Στα περιστατικά ένοπλης σύγκρουσης, η UNISFA επενέβαινε, λειτουργώντας διαμεσολαβητικά και προσπαθούσε μέσω διαπραγματεύσεων, είτε επί τόπου είτε σε υψηλό επίπεδο, να αποκλιμακώσει την κατάσταση. Ωστόσο, ελλείπει προόδου όσον αφορά τη Συμφωνία της 20^{ης} Ιουνίου 2011, απουσία οριστικής διευθέτησης του Καθεστώτος του Abyei και παρουσία όπλων εντός της περιοχής, η Συγκράτηση της σύγκρουσης και η εξάλειψη της βίας είναι, σχεδόν, απίθανα.

Τέλος, όσον αφορά το τελευταίο κριτήριο, του Ελάχιστου Πολιτικού Ανοίγματος, η εξεύρεση τελικής λύσης για το Καθεστώς του Abyei βρισκόταν στον πυρήνα των πολιτικών διαβουλεύσεων. Πρωταρχικό ρόλο στις διαπραγματεύσεις είχε, όχι η UNISFA, αλλά η Αφρικανική Ένωση. Η UNISFA συνέδραμε υποστηρικτικά στην όλη διαδικασία, επεμβαίνοντας διαμεσολαβητικά, εκεί όπου προέκυπτε αδιέξοδο. Η UNISFA αποκτά ενεργητικότερο ρόλο στις διαπραγματευτικές διαδικασίες μετά τα γεγονότα του Μαΐου του 2013, λαμβάνοντας πρωτοβουλίες επανέναρξης των συνομιλιών και διενεργώντας επαφές με τους εκάστοτε αξιωματούχους. Η UNISFA, ωστόσο, μη έχοντας δύναμη επιβολής, αδυνατεί να διαδραματίσει σημαίνοντα ρόλο στο πολιτικό σκηνικό. Για παράδειγμα, δεν μπόρεσε να αποτρέψει τη διενέργεια ενός μονομερούς δημοψηφίσματος, το οποίο εδύνατο να διαταράξει την ισορροπία στην περιοχή. Από την άλλη, ο ρόλος της Αποστολής συνίσταται, κυρίως, σε δραστηριότητες που αφορούν άμεσα την κοινωνία. Πιο συγκεκριμένα, η UNISFA έχει όντως αντίκτυπο όσον αφορά την οικοδόμηση της εμπιστοσύνης και την προώθηση του δικοινοτικού διαλόγου, δίνοντας ώθηση στις εξελίξεις της υψηλής πολιτικής.

Καταλήγοντας, η Ειρηνευτική Αποστολή στο Abyei παρουσιάζει σημαντικές δυνατότητες, αλλά και εγγενείς αδυναμίες. Η UNISFA δρα αποτελεσματικά στους τομείς της οικοδόμησης της ειρήνης, της ενίσχυσης του δικοινοτικού διαλόγου, της παροχής και διευκόλυνσης της ανθρωπιστικής βοήθειας, στην παροχή εκπαίδευσης, στη δημιουργία και αποκατάσταση των υποδομών. Ταυτόχρονα, όμως, υστερεί, όσον αφορά την αποτελεσματικότητα, στους τομείς της άσκησης πολιτικής επιρροής, της επιβολής των συμφωνηθέντων, του αφοπλισμού των πολιτών και της εξάλειψης της βίας. Το γεγονός αυτό καθιστά έκδηλη την ανάγκη πρακτικής ενίσχυσης των ειρηνευτικών επιχειρήσεων και ενίσχυσης της αποτελεσματικότητάς τους.

Ακρονόμια

SAF	Ένοπλες Δυνάμεις του Σουδάν
SPLA	Λαϊκός Απελευθερωτικός Στρατός του Σουδάν

Βιβλιογραφία

- Abyei*. (χ.χ.). Ανάκτηση από WIKIPEDIA: <https://en.wikipedia.org/wiki/Abyei>
- Armistice Lines (1949 - 1967)*. (χ.χ.). Ανάκτηση από ISRAEL: Israeli Missions Around The World: <https://embassies.gov.il/MFA/AboutIsrael/Maps/Pages/1949-1967%20Armistice%20Lines.aspx>
- Bellamy J, A., Williams D, P., & Griffin, S. (2010). *UNDERSTANDING PEACEKEEPING*.
- Boutros-Ghali, B. (1992). *An Agenda for Peace: Preventive Diplomacy, Peacemaking and Peacekeeping*. New York: United Nations. Ανάκτηση από file:///C:/Users/efros/Downloads/%5EST_%5EDPI_1247-EN.pdf
- Bratt, D. (1996). Assessing the success of UN peacekeeping operations. *International Peacekeeping*, 3(4), 64-81. doi:10.1080/13533319608413640
- Burns Lee, A., & Heathcote, N. (1963). Peace-Keeping by U.N. Forces: From Suez to the Congo. By Arthur Lee Burns and Nina Heathcote. *American Journal of International Law*. Ανάκτηση από <https://www.cambridge.org/core/journals/american-journal-of-international-law/article/abs/peacekeeping-by-un-forces-from-suez-to-the-congo-by-arthur-lee-burns-and-nina-heathcote-princeton-studies-in-world-politics-no-4-new-york-and-london-frederick-a-prae>
- Craze, J. (2011). *Creating Facts on the Ground: Conflict Dynamics in Abyei*. Norwegian Ministry of Foreign Affairs.
- Diehl F., P. (1994). *International Peacekeeping*. Baltimore: MD: John Hopkins University Press.
- DOUGLAS H., J. (2008). WHY ABYEI MATTERS: THE BREAKING POINT OF SUDAN'S COMPREHENSIVE PEACE AGREEMENT? *African Affairs*, 1-19. doi:10.1093/afraf/adm070
- Doyle W., M., & Sambanis, N. (2006). *Making War and Building Peace*. Princeton: NJ: Princeton University Press.
- Editors, H. (2009). *Soviets boycott United Nations Security Council*. Ανάκτηση 2023, από HISTORY: <https://www.history.com/this-day-in-history/soviets-boycott-united-nations-security-council>
- Fahmi, M. (2012). Is Identity the Root Cause of Sudan's Civil Wars? *E-International Relations*.

- FORMING A NEW OPERATION*. (χ.χ.). Ανάκτηση από United Nations Peacekeeping:
<https://peacekeeping.un.org/en/forming-new-operation>
- FORMING A NEW OPERATION*. (χ.χ.). Ανάκτηση 2023, από United Nations Peacekeeping:
<https://peacekeeping.un.org/en/forming-new-operation>
- Fortna P., V. (2003). Inside and Out: Peacekeeping and the Duration of Peace after Civil and International Wars. *International Studies Review*, 5(4), 97-114. Ανάκτηση από <https://www.jstor.org/stable/3186397>
- Fortna Page, V., & Howard Morje, L. (2008). Pitfalls and Prospects in the Peacekeeping Literature. *Annual Review of Political Science*, 11.
- Gebrekidan Zeru, G. (2013). Sudan versus South Sudan: The Conflict over Abyei. *Africa Peace and Conflict Journal*, 6(2), 90-101. Ανάκτηση από <file:///D:/Thesis/Sudan%20versus%20South%20Sudan%20The%20conflict%20over%20abyei.pdf>
- Goulding, M. (1993). The evolution of United Nations peacekeeping. *International Affairs*, 3(69), 451-464.
- Higgins, R. (1981). *United Nations Peacekeeping: Documents and Commentary - IV Europe 1946-1979*. Oxford: Oxford University Press.
- History of the Korean War*. (χ.χ.). Ανάκτηση 2023, από UNITED NATIONS COMMAND:
<https://www.unc.mil/History/1950-1953-Korean-War-Active-Conflict/>
- Howard Morje, L. (2002). Why Peacekeeping Fails: REVIEWED BY LISE MORJE HOWARD. *Journal of International Affairs*, 527-530. Ανάκτηση από <https://www.jstor.org/stable/24358184>
- Howard Morje, L. (2012). 3: Namibia: the first major success. Στο *UN Peacekeeping in Civil Wars*. Cambridge University Press. Ανάκτηση από <https://www.cambridge.org/core/books/abs/un-peacekeeping-in-civil-wars/namibia-the-first-major-success/B8E4480A30EBD81449D30E263BAEBA37>
- Jansen J., B. (2018). HUMANITARIANISM AS BUFFER: DISPLACEMENT, AID AND THE POLITICS OF BELONGING IN ABYEI, SUDAN/SOUTH SUDAN. *African Affairs*, 370-391. doi:10.1093/afraf/ady016
- Johansen C., R. (1994). U.N. Peacekeeping: How Should We Measure Success? Review of International Peacekeeping by Paul F.Diehl. 309-310.
- Langholtz J., H. (2018). *History of United Nations Peacekeeping Operations During the Cold War: 1945 to 1987*. Peace Operations Training Institute.
- Lin, D. (2018). The Role of British Colonial Policy in the South Sudanese Civil War: A postcolonial Conflict Analysis (2018). Ανάκτηση από <https://scholarworks.seattleu.edu/intl-std-theses/26>
- Military Staff Committee*. (2023). Ανάκτηση από WIKIPEDIA:
https://en.wikipedia.org/wiki/Military_Staff_Committee
- OTTAWAY, M., & HAMZAWY, A. (2011, January 4). *The Comprehensive Peace Agreement*. Ανάκτηση από CARNEGIE: ENDOWMENT FOR INTERNATIONAL PEACE:
<https://carnegieendowment.org/2011/01/04/comprehensive-peace-agreement-pub-42223>

- Peter, M. (χ.χ.). *Measuring the Success of Peace Operations: Directions in Academic Literature*. Norwegian Institute of International Affairs.
- Rahim, A. (1966). The Development of British Policy in the Southern Sudan 1899-1947. *Middle Eastern Studies*, 227-249. Ανάκτηση από <https://www.jstor.org/stable/4282161>
- (2011). *Report of the Secretary-General on the situation in Abyei*. United Nations Security Council.
- Roberts, A. (1994). The crisis in UN peacekeeping. *Survival*, 3(36), 93-120. doi:10.1080/00396339408442752
- Secretary-General. (2013). *Report of the Secretary-General on the Situation in Abyei*. United Nations Security Council.
- Secretary-General. (2014). *Report of the Secretary-General on the situation in Abyei*. United Nations Security Council.
- Secretary-General. (2015). *Report of the Secretary-General on the Situation in Abyei*. United Nations Security Council.
- Secretary-General. (2016). *Report of the Secretary-General on the situation in Abyei*. United Nations Security Council.
- Secretary-General. (2017). *Report of the Secretary-General on the situation in Abyei*. United Nations Security Council.
- Secretary-General. (2018). *Report of the Secretary-General on the Situation in Abyei*. United Nations Security Council.
- Secretary-General. (2019). *Report of the Secretary-General on the Situation in Abyei*. United Nations Security Council.
- Secretary-General. (2020). *Report of the Secretary-General on the situation in Abyei*. United Nations Security Council.
- Secretary-General. (2021). *Report of the Secretary-General on the situation in Abyei*. United Nations Security Council.
- Secretary-General. (2022). *Report of the Secretary-General on the situation in Abyei*. United Nations Security Council.
- Secretary-General. (2023). *Report of the Secretary-General on the situation in Abyei*. United Nations Security Council.
- Secretary-General, U. (2012). *Report of the Secretary-General on the Situation in Abyei*. United Nations Security Council.
- UN PEACEKEEPING: 70 YEARS OF SERVICE & SACRIFICE*. (χ.χ.). Ανάκτηση από United Nations Peacekeeping: <https://peacekeeping.un.org/en/un-peacekeeping-70-years-of-service-sacrifice>
- UNISFA FACT SHEET*. (χ.χ.). Ανάκτηση από United Nations Peacekeeping: <https://peacekeeping.un.org/en/mission/unisfa>
- UNISFA: UNITED NATIONS INTERIM SECURITY FORCE FOR ABYEI*. (2023). Ανάκτηση από UN Missions: <https://unisfa.unmissions.org/mandate>
- UNITED NATIONS*. (χ.χ.). Ανάκτηση από Middle East - UNEF I: Background: SUMMARY: <https://peacekeeping.un.org/en/mission/past/unef1backgr1.html>

- United Nations Charter*. (χ.χ.). Ανάκτηση από United Nations: Peace, dignity and equality on a health planet: <https://www.un.org/en/about-us/un-charter>
- (2008). *United Nations Peacekeeping Operations: Principles and Guidelines*. Department of Peacekeeping Operations.
- UNOSOM: United Nations mission*. (2023, 3 14). Ανάκτηση από Britannica: <https://www.britannica.com/topic/UNOSOM>
- UNTSO FACT SHEET*. (χ.χ.). Ανάκτηση 2023, από United Nations Peacekeeping: <https://peacekeeping.un.org/en/mission/untso>
- Weiss, T. G. (1995). The United Nations and Civil Wars. *Journal of Conflict Studies*, 16(1). Ανάκτηση από <https://journals.lib.unb.ca/index.php/JCS/article/view/4530>
- What is International Humanitarian Law?* (2004, 7). Ανάκτηση από INTERNATIONAL COMMITTEE OF THE RED CROSS (ICRC): https://www.icrc.org/en/doc/assets/files/other/what_is_ihl.pdf
- Κροτσέτη, Ν. (2017). *Ενδοκρατικές Συγκρούσεις και Αποσχιστικές Διεκδικήσεις στον Σύγχρονο Κόσμο: Η Περίπτωση του Σουδάν*.